

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ
ΤΜΗΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΗΝ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ

Οι επιπτώσεις της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης στις
κοινωνικοοικονομικές ανισότητες της σχολικής κοινότητας

ΜΑΡΙΑ – ΕΛΕΝΗ ΔΙΚΤΑΜΠΑΝΙΔΟΥ

Διπλωματική Εργασία υποβληθείσα στο Τμήμα Οικονομικών Επιστημών του Πανεπιστημίου
Πειραιώς ως μέρους των απαιτήσεων για την απόκτηση Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης στην Οικονομική
της Εκπαίδευσης και Διαχείριση Εκπαιδευτικών Μονάδων (10 pt)

Πειραιάς, Ιούνιος 2022

UNIVERSITY OF PIRAEUS
DEPARTMENT OF ECONOMICS

**MASTER PROGRAM IN ECONOMICS IN EDUCATION AND
MANAGEMENT OF EDUCATIONAL UNITS**

**The effects of distance education on the socio-economic
inequalities of the school community**

MARIA – ELENI DIKTAMPANIDOU

Master Thesis submitted to the Department of Economics of the University of Piraeus in partial fulfillment of the requirements for the degree of Master of Arts in Economics in Education and Management of Educational Units (10 pt)

Piraeus, Greece, June 2022

Ευχαριστίες

Αρχικά θέλω να ευχαριστήσω τον επιβλέποντα καθηγητή μου κ. Μιχαήλ Χλέτσο για την πολύτιμη καθοδήγησή του. Επίσης, ευχαριστώ τα μέλη της τριμελούς επιτροπής, την καθηγήτρια κα Άννα Σαΐτη, η οποία ήταν πάντα διαθέσιμη κι ακούραστη για ό,τι κι αν χρειάστηκα σε όλη αυτήν τη διαδρομή, και τον καθηγητή κ. Παντελίδη για τις χρήσιμες γνώσεις που μου μετέδωσε.

Ιδιαίτερος θα ήθελα να ευχαριστήσω τη συνάδελφο Μάρθα Ταφάκη, η οποία μου απέδειξε ότι υπάρχουν ακόμα άνθρωποι που βοηθούν χωρίς αντάλλαγμα, απλώς επειδή μπορούν να το κάνουν κι επιλέγουν να το κάνουν. Η βοήθειά της στη διάχυση των ερωτηματολογίων για την παρούσα έρευνα ήταν καταλυτική, καθώς και το ενδιαφέρον που έδειξε για την έρευνα αυτή. Συνάμα, ευχαριστώ και τον άνθρωπο που μας έφερε σε επαφή, τον διευθυντή του 3^{ου} δημοτικού σχολείου Παιανίας κ. Διονύση Βασάλο, ο οποίος πάντα με στηρίζει, επίσης χωρίς αντάλλαγμα.

Ευχαριστίες αξίζουν και στην αδελφική μου φίλη Μαρίλια Αγγελίδη, για την ηθική υποστήριξη αλλά και για τη βοήθειά της σε στιγμές που αδυνατούσα να βρω αρχεία απαραίτητα για την ολοκλήρωση της συγγραφής, καθώς και τη Φωτεινή Τσόμπανου για τη συμπόρευση και στήριξη σε αυτό το πρόγραμμα. Τέλος, θέλω να ευχαριστήσω την οικογένειά μου, για την υπομονή και την υποστήριξή τους.

Τέλος, ευχαριστώ τον σύντροφό μου Νίκο Μουστάκα για τη στήριξη και την υπομονή του.

Περιεχόμενα

Ευχαριστίες.....	i
Κατάλογος πινάκων.....	iii
Συντομογραφίες και Ακρωνύμια.....	iv
Περίληψη.....	v
Λέξεις κλειδιά.....	v
Abstract.....	vi
Keywords.....	vi
Εισαγωγή.....	1
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: Εννοιολογική προσέγγιση της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης.....	2
1.1 Βασικές αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης.....	2
1.2 Σύγκριση με το συμβατικό σύστημα εκπαίδευσης.....	4
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: Θεσμικό πλαίσιο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης στην Ελλάδα.....	6
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΕξΑΕ και ανισότητες στο χώρο της εκπαίδευσης.....	9
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: Μεθοδολογία.....	15
4.1 Σχεδιασμός της έρευνας.....	15
4.2 Σκοπός της έρευνας.....	15
4.3 Ερευνητικά ερωτήματα – ερευνητικές υποθέσεις.....	16
4.4 Μέσα συλλογής δεδομένων.....	16
4.4.1 Ποσοτικά μέσα συλλογής δεδομένων.....	16
4.5 Ερευνητικός πληθυσμός.....	17
4.6 Υλοποίηση της έρευνας.....	17
4.7 Περιορισμοί της έρευνας.....	17
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: Αποτελέσματα.....	18
5.1 Γονείς.....	18
5.2 Εκπαιδευτικοί.....	28
5.3 Συσχετίσεις για την επιτυχή έκβαση σύμφωνα με το ερωτηματολόγιο των γονέων.....	39
5.4 Στατιστική ανάλυση.....	52
6. Συμπεράσματα – Συζήτηση.....	53
Βιβλιογραφία.....	54
Ηλεκτρονικές Πηγές.....	58
Παράρτημα.....	60
Ερωτηματολόγιο Γονέων.....	60

Ερωτηματολόγιο Εκπαιδευτικών	68
------------------------------------	----

Κατάλογος πινάκων

Πίνακας 1	19
Πίνακας 2	19
Πίνακας 3	20
Πίνακας 4	21
Πίνακας 5	21
Πίνακας 6	21
Πίνακας 7	22
Πίνακας 8	23
Πίνακας 9	24
Πίνακας 10	25
Πίνακας 11	26
Πίνακας 12	26
Πίνακας 13	27
Πίνακας 14	28
Πίνακας 15	29
Πίνακας 16	30
Πίνακας 17	31
Πίνακας 18	32
Πίνακας 19	33
Πίνακας 20	34
Πίνακας 21	34
Πίνακας 22	36
Πίνακας 23	38
Πίνακας 24	40
Πίνακας 25	41
Πίνακας 26	42
Πίνακας 27	43
Πίνακας 28	44
Πίνακας 29	45
Πίνακας 30	46
Πίνακας 31	47
Πίνακας 32	48
Πίνακας 33	Error! Bookmark not defined.
Πίνακας 34	50
Πίνακας 35	52

Συντομογραφίες και Ακρωνύμια

εξΑΕ

ΠΣΔ

ΤΠΕ

ΥΠΑΙΘ

DE

Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση

Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο

Τεχνολογίες της Πληροφορίας και των
Επικοινωνιών

Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων

Distance Education

Περίληψη

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι να εξετάσει αν και κατά πόσο εντάθηκαν οι κοινωνικοοικονομικές ανισότητες στην εκπαιδευτική κοινότητα, εξαιτίας της εφαρμογής της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, κατά τη διάρκεια αναστολής λειτουργίας των σχολικών μονάδων. Στο πρώτο κεφάλαιο γίνεται επισκόπηση της βιβλιογραφίας, προκειμένου να τεθεί το εννοιολογικό πλαίσιο της εξΑΕ, να εξεταστούν οι συνθήκες μέσα στις οποίες εφαρμόστηκε και οι μέθοδοι που χρησιμοποιήθηκαν. Στο δεύτερο κεφάλαιο παρουσιάζεται το θεσμικό πλαίσιο εφαρμογής της εξΑΕ στην Ελλάδα. Στο τρίτο κεφάλαιο αναλύονται οι κοινωνικές και οικονομικές ανισότητες που προϋπήρχαν, που εντάθηκαν ή/και που δημιουργήθηκαν από την εφαρμογή της εξΑΕ. Στο τέταρτο κεφάλαιο παρουσιάζεται η μεθοδολογία της έρευνας, οι υποθέσεις και τα ερωτήματα, αναλύονται τα μέσα συλλογής δεδομένων και τα χαρακτηριστικά του ερευνητικού πληθυσμού. Στο 5^ο κεφάλαιο αναλύονται τα αποτελέσματα με εφαρμογή επαγωγικής στατιστικής. Για την έρευνα χρησιμοποιήθηκαν δεδομένα που συλλέχθηκαν με τη χρήση ερωτηματολογίου. Στο 6^ο κεφάλαιο παρουσιάζονται κι αναλύονται τα ευρήματα της έρευνας, τα οποία δείχνουν ότι υπήρξε στατιστική σημαντικότητα ανάμεσα στην ομαλή κι αποτελεσματική έκβαση της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και στην κοινωνική και οικονομική κατάσταση εκπαιδευτικών και οικογενειών των μαθητών/τριών.

Λέξεις κλειδιά

Εξ αποστάσεως εκπαίδευση (ΕξΑΕ), Κοινωνικοοικονομικές Ανισότητες, Πανδημία Covid – 19, Τυπική και Μη - τυπική Εκπαίδευση, Φτώχεια

Abstract

The aim of this paper is to examine whether and to what extent socio-economic inequalities have intensified in the educational community, due to the implementation of distance education (DE), during the school closures. The first chapter reviews the literature, in order to set the conceptual framework of the DE, to examine the conditions in which it took place and the methods used. The second chapter presents the institutional framework for the implementation of DE in Greece. The third chapter analyzes the social and economic inequalities that pre-existed, intensified and / or emerged by the implementation of the DE. The fourth chapter presents the research methodology, hypotheses and queries, analyzes the data collection tools and the characteristics of the research sample. The fifth chapter presents the statistical analysis of the data. The research included questionnaire data. In the sixth chapter, the statistical analysis of data revealed that there was a statistical significance between the smooth and effective outcome of distance education and the social and economic situation of teachers and students' families.

Keywords

Distance learning, Socio-economic Inequalities, Pandemic Covid – 19, Formal and Non – formal Education, Poverty

Εισαγωγή

Αφορμή για την παρούσα μελέτη υπήρξε η ξαφνική και αναγκαία μαζική χρήση εργαλείων της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, εξαιτίας της πανδημίας Covid – 19 η οποία οδήγησε στο κλείσιμο των σχολικών μονάδων. Η ανθρωπότητα ήρθε αντιμέτωπη με μια πρωτόγνωρη υγειονομική κρίση, η οποία εξελίχθηκε ραγδαία σε παγκόσμιο επίπεδο. Περισσότερες από 170 χώρες αναγκάστηκαν να αναστείλουν τη λειτουργία των σχολικών μονάδων και όλων των εκπαιδευτικών δομών, φτάνοντας έτσι τον αριθμό του 1,6 δισεκατομμυρίου μαθητών που βρίσκονται εκτός σχολείου.

Το ερώτημα που έθετε το 2018 ο Traxler στο άρθρο του σχετικά με τις δυνατότητες της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, φαντάζει προφητικό: *«έχει η εξ αποστάσεως εκπαίδευση μια θέση στον κόσμο του μέλλοντος, μια θέση ανάμεσα σε άλλες τρέχουσες και αναδύομενες εκπαιδευτικές τάσεις, μόδες και αντιλήψεις και μια θέση σε έναν κόσμο δραματικών πολιτικών, οικονομικών, κοινωνικών και οικολογικών αλλαγών;»* (Traxler, 2018:3). Δε φανταζόταν ότι ένα χρόνο μετά, οι μέθοδοι της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης θα γίνονταν επιτακτικές «εν μια νυκτί», για την εκπαίδευση παγκοσμίως.

Ακόμα και πριν το ξέσπασμα της πανδημίας Covid-19, πολλά παιδιά ανά τον κόσμο δεν ήταν ικανά να διαβάσουν επαρκώς, παρόλο που πήγαιναν σχολείο· επιπρόσθετα σε αυτό το φαινόμενο λειτουργεί και το γεγονός ότι 260 δισεκατομμύρια παιδιά δεν φοιτούσαν καν στο σχολείο. Τα στοιχεία από την World Bank (2021) είναι αμείλικτα: στις χώρες μικρού και μεσαίου εισοδήματος, 53% των παιδιών που ολοκληρώνουν την πρωτοβάθμια εκπαίδευση είναι αναλφάβητα / έχουν λάβει φτωχή εκπαίδευση («learning-poor») (μαθησιακή φτώχεια, δηλαδή παιδιά μέχρι την ηλικία των 10 ετών δεν μπορούν να γράψουν και να κατανοήσουν ένα απλό γραπτό κείμενο). Η κρίση στην εκπαίδευση και τη μάθηση υπονομεύει το ανθρώπινο κεφάλαιο (τις δεξιότητες και την τεχνογνωσία που απαιτούνται για τις θέσεις εργασίας του μέλλοντος) αλλά και την απόκτηση των απαραίτητων δεξιοτήτων, προκειμένου οι άνθρωποι να ευημερεύουν, να σταδιοδρομήσουν και να δημιουργήσουν υγιείς οικογένειες· συνεπώς, υπονομεύεται η βιώσιμη ανάπτυξη και η μείωση της ανεργίας. Παγκοσμίως η ανεργία αυξάνεται, τα οικογενειακά εισοδήματα μειώνεται και οι δημοσιονομικές πολιτικές συρρικνώνονται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: Εννοιολογική προσέγγιση της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης

1.1 Βασικές αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης

Ένας ορισμός είναι χρήσιμος, διότι κυρίως θέτει έναν κοινό τόπο συζήτησης· όμως εκτός από τους ορισμούς τους οποίους καταλήγει να υιοθετήσει η επιστημονική κοινότητα, υπάρχουν και οι «συνειδησιακοί ορισμοί», δηλαδή το πώς ερμηνεύει ο καθένας έναν όρο (Traxler, 2017). Για παράδειγμα, δεν μπορούμε να πούμε με βεβαιότητα τι σημαίνει η εξ αποστάσεως εκπαίδευση (εφεξής «εξΑΕ») για τους ακαδημαϊκούς αλλά και τι σημαίνει για τους διευθυντές, τους φοιτητές, τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής και τους ενδιαφερόμενους φορείς παγκοσμίως, όπου φαίνεται να λαμβάνει χώρα.

Επιχειρώντας έναν απλό ορισμό της εξΑΕ, αναφερόμαστε στη δυαδική αντίθεση μεταξύ της μάθησης στον φυσικό χώρο που συντελείται η εκπαιδευτική διαδικασία και της μάθησης που συμβαίνει εκτός του φυσικού χώρου (Keegan, 1980). Με τον όρο «εξ αποστάσεως εκπαίδευση (εξΑΕ)», ο Λιοναράκης αναφέρεται στην εκπαίδευση κατά την οποία αφενός ο εκπαιδευόμενος κι ο εκπαιδευτής βρίσκονται σε φυσική απόσταση, αφετέρου ο εκπαιδευόμενος καλείται να εξασκηθεί στο πώς να μαθαίνει μόνος του και να αυτονομείται κατά τη διαδικασία αυτομάθησης (Λιοναράκης, 2001). Συχνά η εξΑΕ ταυτίζεται με τον όρο «τηλεκπαίδευση», όμως ο όρος αυτός δεν προτιμάται από την επιστημονική κοινότητα, εξαιτίας του ότι η δεύτερη παραπέμπει σε ηλεκτρονική μάθηση (e-learning). Οι όροι που συναντώνται στην βιβλιογραφία είναι «εξ αποστάσεως εκπαίδευση» ή «ανοιχτή εξ αποστάσεως εκπαίδευση», σε ευθυγράμμιση με τους διεθνείς όρους «distance education» και «open and distance learning». Ο Bozkurt (2019) ορίζει την εξΑΕ (distance education) ως προγραμματισμένη και οργανωμένη διδασκαλία και μάθηση κατά την οποία οι μαθητές χωρίζονται από τους δασκάλους ή τους συντονιστές σε χρόνο και χώρο, διευκρινίζοντας ότι «ανοιχτή εξ αποστάσεως μάθηση (open distance learning)» είναι οποιεσδήποτε δραστηριότητες μάθησης εντός τυπικών, άτυπων και μη τυπικών περιβαλλόντων, που διευκολύνονται από τις τεχνολογίες της πληροφορίας και της επικοινωνίας, με σκοπό να μειώσουν την απόσταση, τόσο σωματικά όσο και ψυχολογικά, και να αυξήσουν τη διαδραστικότητα και την επικοινωνία μεταξύ των μαθητών, των πηγών μάθησης και των συντονιστών.

Στο 62^ο κεφάλαιο με τίτλο «Distance Education» (εξ αποστάσεως εκπαίδευση) του βιβλίου «Clinical Engineering Handbook», ο Clark (2020) αναφέρει ότι η εξΑΕ μετρά ζωή περίπου 300 χρόνων, με έναρξη τη στιγμή που ο Caleb Phillips από τη Βοστώνη των ΗΠΑ προσέφερε

εβδομαδιαία μαθήματα μέσω ταχυδρομείου, τα οποία αποτέλεσαν την αρχή της «εκπαίδευσης δι' αλληλογραφίας». Η πρώτη εξΑΕ με ηλεκτρονικά μέσα πραγματοποιήθηκε μέσω ραδιοφώνου τη δεκαετία του 1920 και στη συνέχεια χρησιμοποιήθηκε και η τηλεόραση. Σήμερα, ο θεσμός του διαδικτύου έχει προκαλέσει μεγάλες αλλαγές στην εξΑΕ. Ο Clark προβλέπει ότι στο μέλλον, η χρήση των smartphones θα αυξήσει την προσβασιμότητα στην εκπαίδευση, ενώ η εικονική πραγματικότητα θα προσφέρει ακόμη πιο δυνατές μαθησιακές εμπειρίες στους εκπαιδευόμενους. Η δημιουργία Ανοιχτών Πανεπιστημίων αποσκοπούσε στη στήριξη αυτού του εναλλακτικού τρόπου εκπαίδευσης, με παράδειγμα στην Ελλάδα το Ελληνικό Ανοιχτό Πανεπιστήμιο (ΕΑΠ).

Η εξΑΕ είναι πρωτίστως εκπαίδευση, και ως εκ τούτου, αντλεί τους στόχους της από εκείνους της εκπαίδευσης (Traxler, 2018).

Η εξΑΕ που πραγματοποιείται μέσω διαδικτύου περιλαμβάνει δυο τρόπους διεξαγωγής: τη σύγχρονη και την ασύγχρονη εκπαίδευση. Η πρώτη περιλαμβάνει συνεδρίες που έχουν προγραμματιστεί και ενδεχομένως περιέχουν διάδραση με τον εκπαιδευόμενο. Αρχικά, αυτός ο τρόπος εξΑΕ περιλάμβανε μόνο βίντεο με διαλέξεις των εκπαιδευτών και σταδιακά συμπεριλήφθηκαν διαφάνειες, βίντεο και άλλα πολυμέσα, καθώς και η δυνατότητα διάδρασης (Prilor, et.al., 2020· Surma, & Kirschner, 2020). Η ασύγχρονη εξΑΕ δεν είναι προγραμματισμένη και παρέχει στον εκπαιδευόμενο τη δυνατότητα να μελετά το υλικό και να ασχολείται με τις δραστηριότητες με τον δικό του ρυθμό. Η διαθεσιμότητα αυτών των μαθημάτων οποιαδήποτε στιγμή, προσφέρει μεγάλη ευελιξία και χρόνο στους εκπαιδευόμενους και δη σε ενήλικες ή εργαζόμενους μαθητές. Η αλληλεπίδραση στην ασύγχρονη εκπαίδευση πραγματοποιείται μέσω γραπτών μηνυμάτων, φόρουμ, ιστολογίων κ.ο.κ. (Surma, & Kirschner, 2020).

Η πραγματικότητα μιας σύγχρονης τάξης - σε εκπαιδευτικά συστήματα και σχολικές μονάδες που διαθέτουν την ανάλογη υποδομή – στην ουσία περιλαμβάνει μικτή μάθηση, δηλαδή συνδυασμό δια ζώσης και εξ αποστάσεως διδασκαλίας. Πιο συγκεκριμένα, το υλικό, οι εργασίες, κ.λπ. μπορεί να παρέχονται διαδικτυακά, ενώ η δια ζώσης διδασκαλία επικεντρώνεται σε δραστηριότητες που ταιριάζουν καλύτερα στην τάξη, γεγονός που οδήγησε και στη δημιουργία της μεθόδου της «ανεστραμμένης τάξης» (Hubalovsky, et.al., 2019).

Οι Surma και Kirschner (2020) συνοψίζουν τις βασικές αρχές που πρέπει να διέπουν την εξΑΕ ως εξής: α) Προκειμένου να αξιοποιήσουν σωστά οι μαθητές τον τεράστιο όγκο του διαθέσιμου εκπαιδευτικού υλικού, πρέπει να τους παρέχεται σαφής καθοδήγηση με παραδείγματα και οδηγίες για το πώς να χρησιμοποιούν εύκολα και αποτελεσματικά τα πολυμεσικά εργαλεία

(Atkinson, et.al., 2000), β) Οι ευκαιρίες για εξάσκηση και για ανατροφοδότηση πρέπει να είναι επαρκείς, ώστε οι μαθητές να είναι έτοιμοι για να προχωρήσουν στα επόμενα βήματα της διαδικτυακής μαθησιακής διαδικασίας. Αυτό συνεπάγεται και καλή γνώση από τους εκπαιδευτικούς του πώς να διευκολύνουν τους μαθητές τους προς αυτήν την κατεύθυνση (Hattie, & Timperley, 2007), γ) Πρέπει να παρέχεται υποβοήθηση στους μαθητές, προκειμένου να οδηγηθούν στην αυτορρυθμιζόμενη μάθηση (που περιλαμβάνει μεταγνωστικές ικανότητες και δεξιότητες). Ταυτόχρονα, οι εκπαιδευτικοί πρέπει να μειώνουν σταδιακά την παρεχόμενη βοήθεια, ώστε οι μαθητές να καταλήξουν να μπορούν να μαθαίνουν αυτόνομα και ανεξάρτητα (γνωστή ως μέθοδος «σκαλωσιάς»/«scaffold»). Οι μαθητές έχουν συχνά λανθασμένες απόψεις για το πώς μαθαίνουν, γεγονός που οδηγεί σε αναποτελεσματικές μορφές αυτορρυθμιζόμενης μάθησης (Hattie, & Timperley, 2007).

1.2 Σύγκριση με το συμβατικό σύστημα εκπαίδευσης

Σύμφωνα με τους de la Teja και Spannaus (2008), πολλές έρευνες υποστηρίζουν ότι η εξΑΕ διαφέρει από την εκπαίδευση που συντελείται σε μια τάξη και ότι για να είναι επιτυχής η πρώτη, είναι απαραίτητο να διαθέτουμε συγκεκριμένες δεξιότητες και χαρακτηριστικά. Από την άλλη πλευρά, αρκετές μελέτες που συγκρίνουν την εξΑΕ και την εκπαίδευση πρόσωπο με πρόσωπο υποστηρίζουν ότι δεν υπάρχει σημαντική διαφορά ως προς την αποτελεσματικότητα και των δύο τρόπων εκπαίδευσης, υποδηλώνοντας έτσι ότι μπορεί να μην υπάρχει σημαντική διαφορά στις ικανότητες που απαιτούνται για την επίτευξη των ίδιων αποτελεσμάτων είτε μέσω εξΑΕ είτε πρόσωπο με πρόσωπο. Η συνήθης ερώτηση που τίθεται είναι αν διαφέρουν οι ικανότητες που διαθέτει ένας μαθητής που εκπαιδεύεται εξ αποστάσεως με τις ικανότητες του μαθητή που ακολουθεί το συμβατικό σύστημα εκπαίδευσης. Οι de la Teja και Spannaus (2008) υποστηρίζουν ότι η συγκεκριμένη ερώτηση τίθεται λανθασμένα. Αντιθέτως, υποστηρίζουν ότι το συγκεκριμένο σύνολο ικανοτήτων που απαιτούνται σε μια εκπαιδευτική διαδικασία εξαρτάται από τη στρατηγική της ίδιας της διαδικασίας κι όχι από το είδος της εκπαίδευσης. Προτείνουν τρεις παράγοντες που καθορίζουν τις ικανότητες που απαιτούνται στα δυο είδη εκπαίδευσης: η χρήση της τεχνολογίας, ο βαθμός συνεργασίας και η διαχείριση του χρόνου από τους μαθητές και τους εκπαιδευτικούς.

Ο Visser (2008) υποστηρίζει ότι οι σύγχρονοι μαθητές, σε όλα τα εκπαιδευτικά περιβάλλοντα, πρέπει να διαθέτουν ικανότητες στους εξής τομείς: γνώση ξένων γλωσσών, συμμετοχή ή αλληλεπίδραση με ποικίλα πολιτιστικά και κοινωνικά περιβάλλοντα, ικανότητα

ακρόασης, ικανότητα αμφισβήτησης, ικανότητα υπέρβασης των ορίων του κάθε επιστημονικού κλάδου, αναζήτησης συνδέσεων και κριτικής αλληλεπίδρασης με κάθε αλλαγή, ικανότητα συναισθηματικής αλληλεπίδρασης με τους άλλους παράγοντες μάθησης.

Οι ομοιότητες των δυο εκπαιδευτικών συστημάτων έχουν ως βασικό πρόταγμα την επίτευξη μάθησης, την ανεξαρτησία και την ολόπλευρη καλλιέργεια των εκπαιδευόμενων (Λιοναράκης, 2006). Συνεπώς, και τα δυο εκπαιδευτικά συστήματα έχουν ως κύριο άξονα τις ανάγκες των εκπαιδευόμενων και στοχεύουν στο να επιτευχθεί η μάθηση. Τα διδακτικά μέσα που χρησιμοποιούνται από τα δυο συστήματα (υλικό, πρακτικές κ.ο.κ.) είναι ευέλικτα και προσαρμόσιμα στις ανάγκες των εκπαιδευόμενων. Επίσης, ομοιότητα παρουσιάζουν όσον αφορά τον ρόλο του εκπαιδευτή, ο οποίος λειτουργεί καθοδηγητικά και υποστηρικτικά και στα δυο συστήματα, αλλά και αλληλεπιδρά συνεχώς με τους εκπαιδευόμενους (Spector, & De la Teja, 2001).

Βασική διαφορά μεταξύ της εξ αποστάσεως και της συμβατικής εκπαίδευσης αποτελεί το μέσο με το οποίο μεταφέρεται η πληροφορία. Επιπλέον, το υλικό στην εξΑΕ είναι ψηφιοποιημένο κι όχι τυπωμένο όπως στο συμβατικό σύστημα. Όσον αφορά στους εκπαιδευτές/διδάσκοντες, στο συμβατικό σύστημα παίζουν καθοριστικό ρόλο στη διαδικασία μάθησης, σε αντίθεση με την εξΑΕ όπου τον συγκεκριμένο ρόλο του αναλαμβάνει το ίδιο το εκπαιδευτικό υλικό. Όμως και σε αυτήν τη δεύτερη περίπτωση, οι εκπαιδευτικοί δε χάνουν τον καθοδηγητικό τους ρόλο, καθώς από εκείνους εξαρτάται το εκπαιδευτικό υλικό που προαναφέρθηκε, δηλαδή η επιλογή ή και κατασκευή του υλικού, η επιλογή και διαμόρφωση της πλατφόρμας μάθησης με βάση τις ανάγκες των εκπαιδευόμενων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: Θεσμικό πλαίσιο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης στην Ελλάδα

Στο αναλυτικό πρόγραμμα για την πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση αναφέρεται ότι «Οι διάφορες κοινωνικές, πολιτικές, οικονομικές και οι πολιτισμικές συνθήκες της εποχής μας έχουν ως κύριο χαρακτηριστικό τη ρευστότητα, η οποία επιδεινώνεται λόγω της ραγδαίας επιστημονικής και τεχνολογικής ανάπτυξης. Σε αυτό το πλαίσιο, ο άλλοτε αδιαμφισβήτητος ρόλος του σχολείου, ως βασικός κοινωνικός θεσμός, στον τομέα της παροχής γνώσης και της ανάπτυξης δεξιοτήτων, φαίνεται να εξασθενεί, επειδή οι συνθήκες για τον σχηματισμό γνωστικών δεδομένων είναι πολυτροπικές και ποικίλες. Επιπλέον, η σημερινή πραγματικότητα διαμορφώνει ένα νέο πλαίσιο εκπαιδευτικών και κοινωνικών αναγκών για κάθε άτομο, ιδίως όσον αφορά την αναζήτηση, απόκτηση, διαχείριση και εκμετάλλευση νέας γνώσης» (Προγράμματα Σπουδών, Ισχύοντα αναλυτικά προγράμματα ΔΕΠΠΣ-ΑΠΣ, Γενικό μέρος).

Οι εκπαιδευτικοί στην Ελλάδα άλλαξαν τον τρόπο διδασκαλίας τους και ενσωμάτωσαν σε αυτήν τα ψηφιακά μέσα, προσαρμοζόμενοι σε αυτήν τη «διαφοροποιημένη» πραγματικότητα που παρουσιάζεται στο αναλυτικό πρόγραμμα. Το σύγχρονο ψηφιακό σχολείο, το οποίο η ελληνική εκπαιδευτική πολιτική ευαγγελίζεται εδώ και χρόνια, φαίνεται να διαμορφώνεται σήμερα, με αφορμή την πανδημία Covid-19 (Tzifopoulos, 2020).

Εξαιτίας της παγκόσμιας εξάπλωσης του ιού Covid-19 που ξεκίνησε μια νέα πανδημία, το Ελληνικό Κράτος ανακοίνωσε το κλείσιμο όλων των εκπαιδευτικών εγκαταστάσεων στη χώρα, αρχικά από τις 11 Μαρτίου έως τις 11 Μαΐου 2020 και στη συνέχεια ξανά μερικούς μήνες αργότερα, από τις 16 Νοεμβρίου έως τις 10 Ιανουαρίου 2021. Με Κοινή Υπουργική Απόφαση (ΚΥΑ 16838, 2020) αποφασίστηκε να αναστείλουν τη λειτουργία τους όλες οι σχολικές μονάδες της Ελλάδας, εξαιτίας της πανδημίας Covid – 19, την άνοιξη του 2020. Πιο συγκεκριμένα, η ελληνική κυβέρνηση δημοσίευσε το «Τεύχος Β' 783/10.03.2020» στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας (2020α), που αναστέλλει τις διαδικασίες σε όλα τα σχολεία και τις εκπαιδευτικές μονάδες της χώρας, όλων των βαθμίδων, δημόσιες και ιδιωτικές.

Το πρόβλημα που δημιουργήθηκε ήταν ότι δεν μπορούσε να προβλεφθεί το πότε θα αρχίσουν και πάλι να λειτουργούν οι σχολικές μονάδες, με συνέπεια να πρέπει να βρεθεί λύση σχετικά με την εκπαίδευση των μαθητών. Οι μαθητές της χώρας έμειναν μόλις έξι μέρες χωρίς εκπαίδευση, καθώς το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων (ΥΠΑΙΘ) ανακοίνωσε την

εφαρμογή εξΑΕ με έναρξη την 16^η Μαρτίου. Αρχικά, οι 8 εγκύκλιοι που εξέδωσε το ΥΠΑΙΘ κατά τον πρώτο μήνα αναστολής της λειτουργίας των σχολικών μονάδων, περιείχαν κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την εφαρμογή της εξΑΕ, προκειμένου οι μαθητές να μην χάσουν την επαφή τους με την εκπαιδευτική διαδικασία μάλλον, παρά να προχωρήσουν παρακάτω στη διδακτέα ύλη. Η διδασκαλία θα γινόταν σύγχρονα και ασύγχρονα (Λιακοπούλου, & Σταυροπούλου, 2021).

Για τη σύγχρονη διδασκαλία χρησιμοποιήθηκε η διαδικτυακή πλατφόρμα τηλεδιασκέψεων «Cisco Webex Meetings», ενώ για την ασύγχρονη χρησιμοποιήθηκαν πλατφόρμες όπως το «e-class» (eclass.sch.gr) ή το «e-me» (e-me.edu.gr). Το σύνολο των εκπαιδευτικών και μαθητών έπρεπε πρώτα να πραγματοποιήσει εγγραφή στο «Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο (ΠΣΔ)», για να μπορέσουν να χρησιμοποιήσουν τις πλατφόρμες που αναφέρθηκαν. Αξίζει να σημειωθεί ότι μέχρι τον Νοέμβριο του 2020 είχαν εγγραφεί στο ΠΣΔ το 85% των εν ενεργεία εκπαιδευτικών και το 70,5% των μαθητών της χώρας (Αναστασιάδης, 2020). Προκειμένου να γίνει εφικτή η υλοποίηση της εξΑΕ από το σύνολο της εκπαιδευτικής κοινότητας, το ΥΠΑΙΘ αφενός άφησε περιθώρια ευελιξίας και ελευθερίας στους εκπαιδευτικούς για το ποιες πλατφόρμες θα διαλέξουν, πώς θα οργανώσουν το υλικό και το μάθημά τους, αφετέρου προέβλεψε να υπάρχει δωρεάν πρόσβαση σε όλες αυτές τις πλατφόρμες μέσω κινητού τηλεφώνου (Αναστασιάδης, 2020). Στις κατευθυντήριες του ΥΠΑΙΘ συμπεριλαμβάνονταν παροτρύνσεις χρήσης των ψηφιακών πόρων του ΥΠΑΙΘ, όπως το «φωτόδεντρο», τα διαδραστικά βιβλία κ.ά.

Όπως επισημαίνουν οι Λιακοπούλου και Σταυροπούλου (2021), οι τρεις άξονες στους οποίους στηρίχθηκε η εξΑΕ είναι η σύγχρονη και η ασύγχρονη εξΑΕ και η εκπαιδευτική τηλεόραση. Στα σχολεία, κατόπιν συστάσεων του ΥΠΑΙΘ, δημιουργήθηκαν ομάδες υποστήριξης που αποτελούνταν από τους διευθυντές/ντριες και έναν ή περισσότερους εκπαιδευτικούς ΤΠΕ, οι οποίες επιμορφώνονταν από τους αρμόδιους φορείς του ΥΠΑΙΘ πάνω στη χρήση της πλατφόρμας webex και στη συνέχεια επιμόρφωναν και βοηθούσαν τους εκπαιδευτικούς. Επίσης, οι ομάδες αυτές ενημέρωναν γονείς και μαθητές σχετικά με τη χρήση των πλατφορμών και παρείχαν καθοδήγηση κατά την εγγραφή των μαθητών/τριών στο σχολικό δίκτυο. Οι εκπαιδευτικοί ενημέρωναν τους μαθητές ή τους κηδεμόνες τους σχετικά με τους συνδέσμους για τις ψηφιακές τάξεις και τέλος, οι συντονιστές εκπαιδευτικού έργου λειτουργούσαν υποστηρικτικά καθ' όλη τη διάρκεια της εξΑΕ.

Όσον αφορά στην ασύγχρονη εξΑΕ, χρησιμοποιήθηκαν, όπως προαναφέρθηκε, οι πλατφόρμες «e-class» (eclass.sch.gr) και «e-me» (e-me.edu.gr). Η επιλογή της πλατφόρμας

γινόταν από τον ίδιο τον/την εκπαιδευτικό. Οι συντονιστές εκπαιδευτικού έργου παρείχαν ενημέρωση και επιμόρφωση με απογευματινές τηλεδιασκέψεις. Για την ασύγχρονη εκπαίδευση δημιουργήθηκε ομάδα στις σχολικές μονάδες για τεχνική υποστήριξη. Προϋπόθεση για συμμετοχή εκπαιδευτικών και μαθητών στην ασύγχρονη εκπαίδευση ήταν η εγγραφή στο Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο κι η απόκτηση λογαριασμού, καθώς και το να έχει εισέλθει κανείς στην πλατφόρμα για έστω μια φορά. Οι γονείς και κηδεμόνες ενημερώθηκαν για ζητήματα που άπτονται των προσωπικών δεδομένων και στη συνέχεια, οι μαθητές κλήθηκαν να εγγραφούν στα μαθήματα που είχαν δημιουργήσει οι διδάσκοντες στις πλατφόρμες ασύγχρονης εκπαίδευσης που προαναφέρθηκαν, χρησιμοποιώντας τους αντίστοιχους συνδέσμους που τους δίνονταν. Σε κάποιες περιπτώσεις, προς διευκόλυνση των μαθητών, η εγγραφή τους στα μαθήματα της ασύγχρονης εκπαίδευσης γινόταν από τις ίδιες τις σχολικές μονάδες. Οι εκπαιδευτικοί χρησιμοποίησαν τις παραπάνω πλατφόρμες αναρτώντας το υλικό τους, αναθέτοντας ασκήσεις και εργασίες και παρέχοντας ανατροφοδότηση στους μαθητές.

Η εκπαιδευτική τηλεόραση χρησιμοποιήθηκε παράλληλα με τις προαναφερθείσες εκπαιδευτικές μεθόδους, μεταδίδοντας βιντεοσκοπημένα μαθήματα ανά γνωστικό αντικείμενο, πρώτα για τις τάξεις του δημοτικού και στη συνέχεια για το νηπιαγωγείο και για το γυμνάσιο. Οι διαθέσιμες ψηφιακές υπηρεσίες για «on demand» προβολές της εκπαιδευτικής ραδιοτηλεόρασης ήταν ελεύθερα προσβάσιμες (Παπαδημητρίου, 2020).

Οι επιπλέον κινήσεις του ΥΠΑΙΘ στη συνέχεια περιλάμβαναν δωρεάν πρόσβαση στις παραπάνω πλατφόρμες από συσκευή κινητού τηλεφώνου και δωρεάν διάθεση σε εκπαιδευτικούς και μαθητές ορισμένου αριθμού συσκευών tablet. Για τους μαθητές με αναπηρία ή με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, κατόπιν συνεννόησης με τους κηδεμόνες τους, έγιναν σε κάποιες περιπτώσεις προσαρμογές στην εκπαιδευτική διαδικασία της εξΑΕ (Αναστασιάδης, 2020).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΕξΑΕ και ανισότητες στο χώρο της εκπαίδευσης

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο έχει ήδη προκρίνει από το 2018 την ανάγκη για μια εκπαίδευση που θα παρέχει τη δυνατότητα στο άτομο «να διατηρήσει και να αποκτήσει δεξιότητες που θα του επιτρέψουν να συμμετέχει πλήρως στην κοινωνία και να διαχειρίζεται με επιτυχία της αλλαγές στην αγορά εργασίας» (Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, 2018). Με αυτήν την έννοια, όλα τα άτομα πρέπει να έχουν ίσες ευκαιρίες για εκπαίδευση.

Όπως προαναφέρθηκε (βλ. §1.1), οι σκοποί της εξΑΕ προκύπτουν από τους σκοπούς της εκπαίδευσης γενικότερα. Ένας από τους σκοπούς της εκπαίδευσης είναι να εξυπηρετήσει τις οικονομίες και να προετοιμάσει τους μαθητές για την μελλοντική τους απασχόληση, δηλαδή να δημιουργήσει τους αυριανούς εργαζόμενους (Traxler, 2018). Ωστόσο, εξαιτίας της παγκοσμιοποίησης που παρατηρείται τις τελευταίες δυο δεκαετίες, η απασχόληση έχει καταλήξει να είναι ένα ρευστό φαινόμενο. Οι αγορές μεταβάλλονται, όπως και οι πόροι, οι πρώτες ύλες, τα φορολογικά συστήματα κ.ο.κ. Επιπρόσθετα, διευρύνεται το χάσμα μεταξύ των ανθρώπων των οποίων ο ρόλος είναι αποφασιστικός, δημιουργικός και διαχειριστικός και των ανθρώπων που καθαρίζουν τουαλέτες και μαζεύουν τα σκουπίδια (Moore, & Morton, 2017). Έτσι, παρεμποδίζεται όλο και περισσότερο η κοινωνική κινητικότητα, προς όφελος της οποίας προσπαθεί να λειτουργήσει η εκπαίδευση. Από την άλλη πλευρά, κάθε συζήτηση για εκπαίδευση που θα πολεμήσει την ανεργία και θα βοηθήσει τους ανθρώπους να ζήσουν ουσιαστικές ζωές εκτός οικονομίας, δεν γίνεται στην έκταση που θα της αντιστοιχούσε, καθώς ο δημόσιος τομέας αποτελεί παγκοσμίως δύσκολο θέμα πολιτικής συζήτησης (Butcher, 2013).

Η εμπειρία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης κατά την περίοδο της αναστολής λειτουργίας των σχολικών μονάδων εξαιτίας της πανδημίας Covid-19, ανέδειξε μια σειρά από ζητήματα που σχετίζονται με τις κοινωνικές και οικονομικές καταστάσεις των μελών της εκπαιδευτικής κοινότητας παγκοσμίως. Παρόλα αυτά, οι κοινωνικοοικονομικές συνθήκες φαίνεται να σχετίζονταν με τη χρήση της εξΑΕ και πριν την πανδημία. Για παράδειγμα, το Πακιστάν που υστερεί σε κατάλληλες τεχνολογικές και εκπαιδευτικές υποδομές και πόρους, δεν είχε χρησιμοποιήσει στο παρελθόν διαδικτυακή μάθηση, σε καμία βαθμίδα εκπαίδευσης. Λίγες μελέτες για το πακιστανικό εκπαιδευτικό πλαίσιο έχουν επισημάνει τα πολλαπλά εμπόδια στην υιοθέτηση της διαδικτυακής μάθησης. Μεταξύ αυτών των εμποδίων, η διάθεση των μαθητών προσδιορίζεται ως μία από τις κύριες προκλήσεις για την υιοθέτηση της διαδικτυακής μάθησης (Aziz, et.al., 2014· Nawaz, 2012). Η αβεβαιότητα και η ψυχολογική ταλαιπωρία που βιώνουν οι

μαθητές κατά τη διάρκεια της πανδημίας του Covid-19 σημαίνει την ανάγκη για τη δημιουργία ενός διαδικτυακού μαθησιακού περιβάλλοντος που μπορεί να ενισχύσει τα κίνητρα των μαθητών και να καλύψει τις βασικές ψυχολογικές τους ανάγκες (Shah, et.al., 2021). Έχει υποστηριχθεί ότι όταν ικανοποιούνται οι βασικές ψυχολογικές ανάγκες των μαθητών, τείνουν να ασχολούνται ιδιαίτερα με την απόκτηση γνώσης με πιο συνεκτικό τρόπο και χωρίς να μεσολαβούν εξωτερικές πιέσεις (Wang, et.al., 2019). Συνεπώς, οι αντιλήψεις των μαθητών για την κοινωνική δυναμική, όπως το μαθησιακό κλίμα, μπορούν να επηρεάσουν την ικανοποίηση αυτών των ψυχολογικών αναγκών που προαναφέρθηκαν, καθώς και τον καθορισμό της συμμετοχής τους (Shah, et.al., 2021).

Όσον αφορά στα εργαλεία που χρησιμοποιούνται στην εξΑΕ, οι Cook, Dupras (2004) και Gewin (2020) συμφωνούν ότι πιο αποτελεσματικές αποδεικνύονται οι πλατφόρμες που επιτρέπουν στους μαθητές να αλληλοεπιδράσουν, δηλαδή που δίνουν τη δυνατότητα στους μαθητές να αναζητήσουν πληροφορίες με τον δικό τους ρυθμό και να συμμετέχουν στο μάθημα μέσω ανατροφοδότησης και σχολιασμού.

Έρευνες που προηγήθηκαν της πανδημίας, όπως του Traxler (2017), υποστηρίζουν ότι οι ψηφιακές τεχνολογίες μειώνουν ή/και καταρρίπτουν τις αποστάσεις που χωρίζουν τους ανθρώπους από τις ίσες ευκαιρίες στην εκπαίδευση και, συνεπώς, αποτελούν σημαντικό εργαλείο για την εξΑΕ. Ωστόσο, ο Traxler υποστηρίζει ότι αυτές οι αποστάσεις μπορούν επίσης να είναι κοινωνικοοικονομικές και πολιτιστικές ή και γνωστικές. Έτσι, η εξΑΕ μπορεί να αποτελέσει εργαλείο ενδυνάμωσης και ενίσχυσης των δικαιωμάτων των εκπαιδευόμενων. Συνεπώς, η απόσταση που καλείται να καλύψει η εξΑΕ δεν είναι πρωτίστως γεωγραφική, αλλά αντιπροσωπεύει μια άλλου είδους απόσταση που έχει να κάνει με τα δικαιώματα και τις ευκαιρίες. Ο Clark (2020), λίγο πριν ξεσπάσει η πανδημία Covid-19 και εφαρμοστεί ευρέως η εξΑΕ, υποστήριξε ότι τέτοιου είδους εκπαίδευση εξυπηρετεί τους λιγότερο εύπορους μαθητές και φοιτητές.

Σε πολλές χώρες αυξάνεται τα τελευταία χρόνια η χρήση της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Για παράδειγμα, στην Αυστραλία τα πανεπιστήμια τείνουν να ακολουθούν μικτή μέθοδο (εξ αποστάσεως και δια ζώσης). Στις ΗΠΑ, περίπου ένας στους τρεις μαθητές και φοιτητές παρακολουθεί διαδικτυακά μαθήματα (Cook & Ley, 2017). Όμως, σε παγκόσμιο επίπεδο, οι επιφυλάξεις των εργοδοτών σχετικά με την ποιότητα των πτυχίων (είτε τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, είτε πτυχίων γλωσσομάθειας ή πιστοποιήσεων άλλων δεξιοτήτων) που

κτώνται με εξΑΕ, αυξάνονται παρά εξαλείφονται, παρά την τεράστια ανάπτυξη των τεχνολογικών μέσων και της διασφάλισης των φορέων και των πανεπιστημιακών ιδρυμάτων ότι οι πρακτικές που ακολουθούν διασφαλίζουν την ποιότητα του πτυχίου, σε συνάρτηση με το κόστος των σπουδών (Ragusa, & Crampton, 2018).

Στον αντίποδα των απόψεων που βλέπουν την εξΑΕ ως μια εκπαιδευτική μέθοδο που διασφαλίζει ίσες ευκαιρίες, έρχονται έρευνες οι οποίες καταδεικνύουν ανισότητες που προέκυψαν ή που προϋπήρχαν και διογκώθηκαν στην εκπαιδευτική κοινότητα κατά τη διάρκεια της εξΑΕ στην Ελλάδα, εξαιτίας της πανδημίας Covid – 19. Αφενός μαθητές/τριες από οικογένειες με χαμηλό εισόδημα αντιμετώπισαν μεγάλες δυσκολίες στο να παρακολουθήσουν τα προγραμματισμένα μαθήματα ή να συμμετέχουν στις εργασίες και να μελετούν υλικό που τους παρέχόταν ασύγχρονα (Παπαδοπούλου, 2021), αφετέρου υπήρξαν πολλοί εκπαιδευτικοί οι οποίοι είτε λόγω οικονομικών δυσκολιών, είτε λόγω έλλειψης επιμόρφωσης, δεν μπόρεσαν ή δυσκολεύτηκαν να ακολουθήσουν τους συναδέλφους τους στην εξ αποστάσεως διδασκαλία (Tzifopoulos, 2020). Η έλλειψη ψηφιακών δεξιοτήτων των εκπαιδευτικών και η έλλειψη προηγούμενης εμπειρίας στη διδασκαλία μέσω διαδικτύου, σε συνδυασμό με κακή ή μη υπάρχουσα σύνδεση στο διαδίκτυο τόσο για εκπαιδευτικούς όσο και για μαθητές, κατέστησε την εκπαιδευτική διαδικασία εξαιρετικά δύσκολη. Συγκεκριμένα, η έλλειψη σύνδεσης ή η κακή σύνδεση στο διαδίκτυο σε πολλές περιπτώσεις συνδέεται με την οικονομική κατάσταση κυρίως των οικογενειών των μαθητών αλλά και του γεωγραφικού τόπου στον οποίο ζουν. Επιπλέον, κακή σύνδεση είχαν και τα σπίτια (εκπαιδευτικών και μαθητών) όπου πολλά μέλη της οικογένειας ήταν αναγκασμένα να κάνουν χρήση του διαδικτύου ταυτοχρόνως, όπως για παράδειγμα πολύτεκνες οικογένειες, οικογένειες με εκπαιδευτικούς και μαθητές, οικογένειες όπου οι γονείς εργάζονταν από το σπίτι κατά τη διάρκεια της καραντίνας κ.ο.κ. (Nikiforos, et.al., 2020).

Η πρώτη επίσημη αξιολόγηση του ΥΠΑΙΘ (2020) για το πρώτο δίμηνο εφαρμογής της εξΑΕ αναφέρει ότι πραγματοποιήθηκαν 41.000 διαδικτυακά σύγχρονα μαθήματα ημερησίως, με τη συμμετοχή 766.458 μαθητών, ενώ αθροιστικά οι συμμετοχές των μαθητών σε ψηφιακές τάξεις ανήλθαν στα 9.462.802. Αξίζει να σημειωθεί ότι η συμμετοχή στην εξΑΕ δεν ήταν υποχρεωτική για μαθητές και εκπαιδευτικούς. Στην έρευνά τους οι Nikiforos, Tzanavaris και Kermanidis (2020), σε δείγμα 1.120 εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι η μετάβαση στην εξΑΕ προκάλεσε προκλήσεις και δυσκολίες για τους εκπαιδευτικούς, οι οποίοι επιπλέον δεν ήταν ικανοποιημένοι με το ενδιαφέρον και τη συμμετοχή

των μαθητών. Παρόλα αυτά, οι εκπαιδευτικοί αποτίμησαν την εμπειρία της εξΑΕ ως θετική και έδειξαν πρόθεση να συνεχίσουν να τη χρησιμοποιούν. Στην ίδια έρευνα, καθώς και στην έρευνα του Tzifopoulos (2020), διαπιστώνεται ότι η πλειοψηφία των εκπαιδευτικών συμμετείχαν στην εξΑΕ – δε συμμετείχε μόλις το 3,8% των εκπαιδευτικών – όμως διατυπώνονται αμφιβολίες για το αν αξιοποίησαν σωστά τα ψηφιακά εργαλεία της εξΑΕ. Τονίζεται με έμφαση στις παραπάνω έρευνες ότι οι εκπαιδευτικοί ήταν πλήρως ανέτοιμοι να αναδιαρθρώσουν τις διδακτικές τους πρακτικές και να συμβαδίσουν με τις αλλαγές.

Είναι σημαντικό να αναφερθεί το πλαίσιο μέσα στο οποίο πραγματοποιήθηκε η εξΑΕ, δηλαδή η κατάσταση της χώρας μέχρι και τη στιγμή του ξεσπάσματος της πανδημίας. Στην Ελλάδα η οικονομική κρίση του 2010 επηρέασε μεγάλο μέρος του πληθυσμού και πολλοί άνθρωποι, οργανισμοί, επιχειρήσεις κλπ. δεν έχουν καταφέρει ακόμα να ανακάμψουν. Σύμφωνα με τα στοιχεία της Eurostat (2020), η ανεργία εκτινάχθηκε πάνω από 20% και το δημόσιο χρέος της Ελλάδας είναι πάνω από το 170% του ΑΕΠ (Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν). ΑΕΠ (Eurostat, 2020). Τα ποσοστά του πληθυσμού σε κίνδυνο φτώχειας (δηλαδή με εισόδημα κάτω από το όριο του κινδύνου φτώχειας) το 2010 ήταν 20,1%, ενώ το 2019 ήταν 17,9%, παρουσιάζοντας μια μείωση από το 2010 μόλις στο 2,2% (ΔιαΝΕΟσις, 2021). Σύμφωνα με την έρευνα των Kokkevi, Stavrou, Kananou και Fotiou (2014), σε δείγμα 4.100 μαθητών, το 5,4% των μαθητών ανέφερε ότι η οικογένειά τους αδυνατούσε να τους παρέχει φαγητό.

Σε ό,τι αφορά τους εκπαιδευτικούς, μελέτες ήδη από δεκαετίες πριν καταδείκνυαν ότι οι εκπαιδευτικοί είναι ανέτοιμοι να χρησιμοποιήσουν την τεχνολογία για να διδάξουν (Foulger, et.al., 2017), γεγονός που κατά τη διάρκεια εφαρμογής της εξΑΕ δημιούργησε επιπρόσθετους παράγοντες άγχους, καθώς και εμπόδια στη διδασκαλία και τη μάθηση. Το ξέσπασμα της πανδημίας Covid-19 ανέδειξε σημαντικές αποκλίσεις στην ετοιμότητα των εκπαιδευτικών να χρησιμοποιήσουν την τεχνολογία για να υποστηρίξουν διαδικασίες εξΑΕ. Οι εκπαιδευτικοί που χρησιμοποιούσαν συχνά τεχνολογία στην καθημερινή τους πρακτική (μεικτή μάθηση κ.α.), κατάφεραν ευκολότερα τη μετάβαση στις πρακτικές της εξΑΕ, ενώ αυτοί που δεν ήταν από πριν εξοικειωμένοι με τέτοιου είδους πρακτικές, ουσιαστικά «έμαθαν κάνοντας», δηλαδή έμαθαν να εφαρμόζουν τα εργαλεία της εξΑΕ καθώς τα χρησιμοποιούσαν (Trust, & Whalen, 2020). Σε δείγμα 325 εκπαιδευτικών, όλοι οι συμμετέχοντες στην έρευνα των Trust και Whalen (2020) δήλωσαν απροετοίμαστοι να χρησιμοποιήσουν διαδικτυακές ή εξ αποστάσεως μεθόδους και εργαλεία διδασκαλίας και αγωνίστηκαν να προσαρμόσουν την παιδαγωγική τους πρακτική στο καινούριο,

αβέβαιο εκπαιδευτικό τοπίο. Βασικά προβλήματα δήλωσαν ότι αποτέλεσαν – μεταξύ άλλων - η αναξιόπιστη πρόσβαση των μαθητών στο διαδίκτυο, οι αλλαγές στις προσωπικές τους ανάγκες και οι ασαφείς ή μεταβαλλόμενες εκπαιδευτικές ή κυβερνητικές οδηγίες. Στο σύνολό τους, δήλωσαν ότι αναζήτησαν τη βοήθεια που χρειάζονταν από άλλους συναδέλφους, από το διαδίκτυο και από προσωπική προσπάθεια και αναζήτηση. Οι τεχνολογικές υποδομές τις οποίες διαθέτουν τα εκπαιδευτικά συστήματα και οι σχολικές μονάδες αλλά και οι οποίες είναι διαθέσιμες για τους μαθητές, αποτελούν βασικό κριτήριο για το αν και πώς θα αξιοποιηθούν τα διαθέσιμα συστήματα διαχείρισης της μάθησης (Rudd, et.al., 2017· Μουζάκης, κ.α., 2021).

Η εγκατάλειψη του σχολείου από τους μαθητές είναι ένα από τα πιο σημαντικά προβλήματα που συναντώνται συχνά στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση (Niemi, & Kousa, 2020). Η ανησυχία για ενδεχόμενη εγκατάλειψη της εκπαίδευσης συνεχίστηκε και κατά τη διάρκεια της πανδημίας. Από την μελέτη περίπτωσης σε γυμνάσιο της Φινλανδίας, οι Iivari, Sharma, και Ventä-Olkkonen (2020) διαπίστωσαν ότι πολλοί μαθητές αντιμετώπισαν μεγάλες δυσκολίες με την εξΑΕ και μάλιστα εν καιρώ την εγκατέλειψαν. Οι μαθητές που πέτυχαν καλύτερα αποτελέσματα ήταν αυτοί που λάμβαναν υποστήριξη σε τεχνικά θέματα από την οικογένειά τους. Η αποτελεσματικότητα της υποστήριξης από το οικογενειακό περιβάλλον αλλά και από τους εκπαιδευτικούς επιβεβαιώνεται από την έρευνα των Simons, Leverett και Beaumont (2020), καθώς διαπίστωσαν ότι οι μαθητές που απέδιδαν καλύτερα ήταν αυτοί που αισθάνονταν ότι υπήρχε πάντα κάποιος «εκεί» να τους υποστηρίζει.

Σημαντικά αποτελέσματα παρέχονται από την έρευνα των Azevedo, Hasan, Goldemberg, Geven, και Iqbal (2021), οι οποίοι παρουσίασαν προσομοιώσεις πιθανών επιδράσεων στα μαθησιακά αποτελέσματα, από την αναστολή λειτουργίας των σχολείων λόγω Covid-19. Συγκεκριμένα, μελέτησαν τέσσερα διαφορετικά σενάρια όσον αφορά τη διάρκεια αναστολής της λειτουργίας των σχολικών μονάδων, αλλά και τις στρατηγικές των κυβερνήσεων. Η έρευνα συμπεριέλαβε 174 χώρες παγκοσμίως και διαπίστωσε ότι τα μαθησιακά επίπεδα θα μειώνονταν σημαντικά. Η οικονομική δυσχέρεια που θα οφειλόταν στην πανδημία, θα οδηγούσε περίπου έντεκα εκατομμύρια μαθητές εκτός εκπαίδευσης και θα επιδεινώνονταν ο αποκλεισμός και οι ανισότητες των ήδη περιθωριοποιημένων ή ευάλωτων ομάδων (π.χ. κορίτσια, εθνοτικές μειονότητες, αμεα κλπ.). Σε παγκόσμιο επίπεδο, ένα κλείσιμο σχολείων διάρκειας 5 μηνών, θα μπορούσε να δημιουργήσει μαθησιακές απώλειες που ισοδυναμούν με παρούσα αξία 10 τρισεκατομμυρίων δολαρίων (Azevedo, et.al., 2021:1). Σε καθένα από αυτά τα σενάρια, κοινός

τόπος ήταν το συμπέρασμα ότι αν δε ληφθούν δραστικά μέτρα, το ποσοστό των φτωχών μαθητών δε θα καταφέρει να μειωθεί στο μισό μέχρι το 2030, όπως φιλοδοξεί ο SDG4 (Sustainable Development Goal 4) (Στόχος Αειφόρου Ανάπτυξης 4).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: Μεθοδολογία

4.1 Σχεδιασμός της έρευνας

Προκειμένου να καταρτιστεί το σχέδιο της παρούσας έρευνας, ακολουθήθηκαν τα παρακάτω στάδια:

Αρχικά, επιλέχθηκε το θέμα προς διερεύνηση. Πεδίο ενδιαφέροντος αποτέλεσε η διερεύνηση των κοινωνικοοικονομικών ανισοτήτων της εκπαιδευτικής κοινότητας που οφείλονται στην εξΑΕ. Μετά από την επισκόπηση της σχετικής βιβλιογραφίας, αποφασίστηκαν τα μεθοδολογικά εργαλεία. Στη συνέχεια, επιλέχθηκε ο ερευνητικός πληθυσμός, καθορίστηκε το πλαίσιο της έρευνας και το σχέδιο δεοντολογίας κι ακολούθησε η επίλυση πρακτικών/οργανωτικών ζητημάτων, όπως η εύρεση και η συγκατάθεση του δείγματος ώστε να παρθούν και να ηχογραφηθούν συνεντεύξεις, ο καθορισμός του τόπου και του χρόνου των συνεντεύξεων, δεδομένων των συνθηκών της πανδημίας Covid – 19 που απαγορεύει τη δια ζώσης συνέντευξη, η προετοιμασία του ερωτηματολογίου σε κατάλληλη φόρμα, ώστε να είναι εύκολα προσβάσιμο κ.ά. Κατόπιν, διατυπώθηκαν τα ερευνητικά ερωτήματα και οι ερευνητικές υποθέσεις, λαμβάνοντας υπόψη την επισκόπηση της βιβλιογραφίας και τους σκοπούς της έρευνας. Επιλέχθηκαν οι κατάλληλες μέθοδοι για την επίτευξη των στόχων της έρευνας κι ακολούθησε η υλοποίηση της έρευνας. Τελικά, τα αποτελέσματα αναλύθηκαν, απαντήθηκαν τα ερευνητικά ερωτήματα και διερευνήθηκε το αν ισχύουν ή όχι οι αρχικές υποθέσεις.

4.2 Σκοπός της έρευνας

Έρευνα δε σημαίνει απλώς μια διαδικασία συλλογής πληροφοριών, αλλά έχει να κάνει με αναζήτηση απαντήσεων σε αναπάντητα ερωτήματα ή στη δημιουργία ερωτημάτων που δεν έχουν ακόμη τεθεί. Οι Goddard και Melville (2004: 1) αναδεικνύουν μια οπτική του ορισμού της έρευνας, σύμφωνα με την οποία, *«έρευνα μπορεί να θεωρηθεί η διαδικασία διεύρυνσης των ορίων της άγνοιάς μας»* (Goddard, & Melville, 2004: 1). Ο Leedy (1989: 318) ορίζει την έρευνα ως *«τη συστηματική αναζήτηση της ανεξερευνήτης γνώσης»*. Η έρευνα αποτελεί τη σημαντικότερη διαδικασία προκειμένου να επιτευχθεί η απόκτηση της γνώσης, η εξέλιξη και το να καταφέρει ο άνθρωπος να αλληλεπιδρά αποτελεσματικά με το περιβάλλον του, να εκπληρώνει τον σκοπό του και να επιλύει συγκρούσεις (Singh, 2006).

Σκοπός της παρούσας έρευνας είναι να εξετάσει τις κοινωνικοοικονομικές ανισότητες της εκπαιδευτικής κοινότητας σε σχέση με την εφαρμογή της εξΑΕ κατά τη διάρκεια αναστολής λειτουργίας των σχολικών μονάδων εξαιτίας της πανδημίας Covid-19. Η έρευνα διεξήχθη βασιζόμενη σε προγενέστερες και σύγχρονες της έρευνες, οι οποίες πραγματεύονταν: α) την εξΑΕ και τις μεθόδους και τα εργαλεία που χρησιμοποιεί, β) τις επιπτώσεις της εξΑΕ σε διάφορες κοινωνικές ομάδες παγκοσμίως, γ) την κοινωνική και οικονομική κατάσταση της Ελλάδας τον καιρό της πανδημίας, δ) το θεσμικό πλαίσιο της εξΑΕ, ε) το πώς εφαρμόστηκε η εξΑΕ και τις δυσκολίες που προέκυψαν στην Ελλάδα και παγκοσμίως.

4.3 Ερευνητικά ερωτήματα – ερευνητικές υποθέσεις

Όπως αναφέρθηκε παραπάνω (βλ. §4.2), σκοπός της παρούσας έρευνας είναι να διερευνηθεί η επίδραση της χρήσης της εξΑΕ στις κοινωνικοοικονομικές ανισότητες της εκπαιδευτικής κοινότητας. Συνεπώς, τα ερευνητικά ερωτήματα που προέκυψαν είναι τα εξής:

1. Η εξΑΕ επηρέασε αρνητικά τη συμμετοχή των παιδιών στην εκπαιδευτική διαδικασία;
2. Η εξΑΕ επηρέασε αρνητικά τις μαθησιακές επιδόσεις των παιδιών;
3. Η εξΑΕ πέτυχε τους στόχους της;

4.4 Μέσα συλλογής δεδομένων

Για την παρούσα έρευνα χρησιμοποιήθηκαν ερωτηματολόγια τα οποία καταρτίστηκαν για τους σκοπούς της έρευνας. Ο Ευαγγέλου χωρίζει τα αποτελέσματα ως προς την ερμηνεία τους σε: α) ευρήματα που μετρώνται ποσοτικά και β) δεδομένα που στηρίζονται στη θεωρητική ερμηνεία του ερευνητή (Ευαγγέλου, 2014: 115). Σύμφωνα με τους Adami, & Kiger (2005), συνδυάζοντας μεθόδους σε μια μελέτη, ενισχύεται η ακρίβεια, η εγκυρότητα, η ευρύτητα και το βάθος της μελέτης. Εξαιτίας της αδυναμίας πραγματοποίησης συνεντεύξεων με γονείς και εκπαιδευτικούς λόγω των ιδιαίτερων συνθηκών της πανδημίας, δεν έγινε χρήση μεθοδολογικής τριγωνοποίησης, αλλά χρήση μόνο ερωτηματολογίων.

4.4.1 Ποσοτικά μέσα συλλογής δεδομένων

Έγινε χρήση δυο ερωτηματολογίων. Το πρώτο ερωτηματολόγιο (βλ. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ) απευθύνθηκε σε γονείς μαθητών/τριών, οι οποίοι/ες συμμετείχαν σε εξΑΕ κατά τη διάρκεια του lockdown εξαιτίας της πανδημίας COVID-19. Αποτελείται από 33 ερωτήσεις, μεταξύ των οποίων

περιλαμβάνονται ερωτήσεις σχετικά με δημογραφικά στοιχεία και οικονομική/κοινωνική κατάσταση, καθώς και ερωτήσεις σχετικά με την έκβαση της εξΑΕ και των ενδεχόμενων δυσκολιών που παρουσιάστηκαν. Το δεύτερο ερωτηματολόγιο (βλ. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ) απευθύνθηκε σε εκπαιδευτικούς, οι οποίοι παρείχαν (ή δεν κατάφεραν να παρέχουν) εξΑΕ κατά τη διάρκεια του lockdown εξαιτίας της πανδημίας COVID-19. Αποτελείται από 49 ερωτήσεις που σχετίζονται με την οικονομική/κοινωνική κατάσταση των εκπαιδευτικών και τις δυσκολίες τις οποίες ενδεχομένως συνάντησαν κατά την εξΑΕ.

4.5 Ερευνητικός πληθυσμός

Ερευνητικό πληθυσμό αποτέλεσαν 120 γονείς και εκπαιδευτικοί οι οποίοι απάντησαν τα ερωτηματολόγια. Οι εκπαιδευτικοί προέρχονται από πληθυσμό που συμμετείχε στην εξΑΕ σύγχρονα και ασύγχρονα. Οι γονείς προέρχονται από οικογένειες που έχουν παιδιά που ήταν εγγεγραμμένα σε ελληνικό σχολείο και συμμετείχαν στα δια ζώσης μαθήματα πριν την εφαρμογή του lockdown.

4.6 Υλοποίηση της έρευνας

Για την υλοποίηση της παρούσας έρευνας, χρησιμοποιήθηκε η ποσοτική μέθοδος, έναντι της τριγωνοποίησης που επιλέχθηκε εξ αρχής (ερωτηματολόγια και ημιδομημένες συνεντεύξεις) (βλ. §4.4). Το ερωτηματολόγιο δόθηκε ηλεκτρονικά υπό μορφή υπερσυνδέσμου σε 150 εκπαιδευτικούς και 120 γονείς, οι οποίοι το απάντησαν ανώνυμα, μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας google forms.

4.7 Περιορισμοί της έρευνας

Χρησιμοποιήθηκε δείγμα σκοπιμότητας, καθώς το ερωτηματολόγιο διαχύθηκε μέσω εκπαιδευτικών μονάδων στις οποίες έχει εργαστεί η ερευνήτρια, αλλά και από τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, σε ιστοσελίδες εκπαιδευτικού ενδιαφέροντος στις οποίες συμμετέχει η ερευνήτρια. Επίσης, εξαιτίας της πανδημίας ήταν δύσκολο να υλοποιηθεί ικανοποιητικός αριθμός συνεντεύξεων. Πραγματοποιήθηκαν μόλις 8, οι οποίες κρίθηκε σκόπιμο να μην συμπεριληφθούν στην έρευνα. Συνεπώς, τα συμπεράσματα δεν μπορούν να γενικευθούν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: Αποτελέσματα

Για την ανάλυση των ποσοτικών αποτελεσμάτων έγινε χρήση του στατιστικού πακέτου ανάλυσης SPSS statistics. Σκοπός της ανάλυσης ήταν να διερευνηθεί αν ισχύει ή όχι η μηδενική υπόθεση όπως διατυπώθηκε στην παράγραφο 4.3.

5.1 Γονείς

Στην έρευνα μελετώνται οι επιπτώσεις της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης στις κοινωνικοοικονομικές ανισότητες της σχολικής κοινότητας. Συμμετείχαν 120 γονείς, 28 (23,3%) άνδρες, 91 (75,8%) γυναίκες και 1 άτομο (0,8%) δεν προσδιόρισε το φύλο του. Από αυτούς, 3 (2,5%) είναι 20-29 ετών, 46 (38,3%) 30-39 ετών, και 71 (59,2%) είναι άνω των 40 ετών. 28 γονείς (23,3%) έχουν 1 παιδί, 71 (59,2%) έχουν 2 παιδιά, 19 (15,8%) έχουν 3 παιδιά, ενώ ελάχιστοι έχουν 4. Ως προς τον συνολικό αριθμό ατόμων, συμπεριλαμβανομένων και των παιδιών, που διαμένουν στο σπίτι των ερωτηθέντων είναι 3 για το 26,7%, 4 για το 50,8%, 5 για το 13,3% ενώ για ελάχιστους (<10%) είναι 2, 6 ή μένουν μόνοι τους.

	N	%	
Φύλο	Άντρας	28	23,3%
	Γυναίκα	91	75,8%
	Άλλο	1	0,8%
Ηλικία	20-29	3	2,5%
	30-39	46	38,3%
	Άνω των 40	71	59,2%
Οικογενειακή Κατάσταση	Παντρεμένος/η	102	85,0%
	Ανύπαντρος/η	1	0,8%
	Διαζευγμένος/η	12	10,0%
	Χήρος/α	2	1,7%
	Σε ελεύθερη συμβίωση	3	2,5%
Αριθμός παιδιών	1	28	23,3%
	2	71	59,2%
	3	19	15,8%
	4	2	1,7%
	Άνω των 4	0	0,0%
Συνολικός αριθμός ατόμων, συμπεριλαμβανομένων και	1	3	2,5%
	2	5	4,2%

των παιδιών, που διαμένουν	3	32	26,7%
στο σπίτι σας	4	61	50,8%
	5	16	13,3%
	6	3	2,5%

Πίνακας 1

Όσον αναφορά το εκπαιδευτικό επίπεδο, 22 γονείς (18,3%) είναι απόφοιτοι λυκείου, 11 (9,2%) είναι απόφοιτοι μεταλυκειακής εκπαίδευσης, 54 (45%) είναι απόφοιτοι ΑΕΙ / ΤΕΙ και 33 (27,5%) είναι κάτοχοι μεταπτυχιακού ή διδακτορικού τίτλου. Οι περισσότεροι είναι μισθωτοί στον ιδιωτικό τομέα (32,5%) ή στο δημόσιο τομέα (40,8%), ενώ λίγοι είναι αυτοαπασχολούμενοι (10%) , ιδιοκτήτες επιχείρησης (<10%), άνεργοι (10,8%), ή ασχολούνται με τα οικιακά (<10%).

		N	%
Εκπαιδευτικό επίπεδο γονέα	Γυμνάσιο	0	0,0%
	Λύκειο	22	18,3%
	Μεταλυκειακή εκπαίδευση (ΙΕΚ, ΚΕΚ κλπ)	11	9,2%
	Πτυχιούχος ΑΕΙ / ΤΕΙ	54	45,0%
	Κάτοχος μεταπτυχιακού ή/και διδακτορικού τίτλου	33	27,5%
Κατάσταση απασχόλησης	Μισθωτός/ή στον ιδιωτικό τομέα	39	32,5%
	Μισθωτός/ή στο δημόσιο τομέα	49	40,8%
	Αυτοαπασχολούμενος/η	12	10,0%
	Ιδιοκτήτης/τρια επιχείρησης με προσωπικό	5	4,2%
	Άνεργος/η	13	10,8%
	Μη εργαζόμενος/η (οικιακά)	2	1,7%
	Συνταξιούχος	0	0,0%

Πίνακας 2

Οι περισσότεροι γονείς έχουν smartphone , ενώ ελάχιστοι δεν έχουν. Οι περισσότεροι γονείς έχουν δικό τους υπολογιστή ή tablet, ενώ ελάχιστοι δεν έχουν. Επιπλέον, οι περισσότεροι χρησιμοποιούν υπολογιστή ή tablet καθημερινά στη δουλειά τους, ενώ λίγοι δεν χρησιμοποιούν. Οι περισσότεροι χρησιμοποιούν καθημερινά το internet, ενώ ελάχιστοι το χρησιμοποιούν κάποιες φορές ή δεν το χρησιμοποιούν. Οι περισσότεροι χρησιμοποιούν επίσης καθημερινά το internet μέσω του κινητού τους ενώ ελάχιστοι το χρησιμοποιούν κάποιες φορές ή δεν το χρησιμοποιούν.

		N	%
Έχετε smartphone;	Ναι	111	92,5%
	Όχι	9	7,5%
Έχετε δικό σας υπολογιστή ή tablet;	Ναι	111	92,5%
	Όχι	9	7,5%
Χρησιμοποιείτε υπολογιστή ή tablet καθημερινά στη δουλειά σας;	Ναι	84	70,0%
	Όχι	36	30,0%
Χρησιμοποιείτε καθημερινά το internet μέσω Η/Υ ή Tablet;	Ναι	100	83,3%
	Κάποιες φορές	6	5,0%
	Όχι	14	11,7%
	Δεν έχω Η/Υ ή tablet	0	0,0%
Χρησιμοποιείτε καθημερινά το internet μέσω του κινητού σας τηλεφώνου;	Ναι	113	94,2%
	Κάποιες φορές	1	0,8%
	Όχι	6	5,0%
	Δεν έχω κινητό τηλέφωνο	0	0,0%

Πίνακας 3

Από τους γονείς που συνδέονται στο internet, οι κύριοι λόγοι σύνδεσης των περισσότερων είναι η περιήγηση σε ιστοσελίδες κοινωνικής δικτύωσης, η ενημέρωση, η αναζήτηση πληροφοριών, η συμμετοχή στην παρακολούθηση μαθημάτων – σεμιναρίων, ενώ λίγοι συνδέονται για παρακολούθηση ταινιών.

Αν συνδέεστε στο internet, ο κύριος λόγος που το κάνετε είναι:

		N	%
[Περιήγηση σε ιστοσελίδες κοινωνικής δικτύωσης (facebook κλπ)]	Ναι	71	59,2%
	Ίσως	23	19,2%
	Όχι	26	21,7%
[Ενημέρωση για ειδήσεις]	Ναι	96	80,0%
	Ίσως	5	4,2%
	Όχι	19	15,8%
[Αναζήτηση πληροφοριών]	Ναι	112	93,3%
	Ίσως	1	0,8%
	Όχι	7	5,8%
[Διαχείριση θεμάτων που σχετίζονται με την εργασία μου]	Ναι	83	69,2%
	Ίσως	19	15,8%
	Όχι	18	15,0%
[Παρακολούθηση ταινιών κλπ]	Ναι	33	27,5%
	Ίσως	46	38,3%

	Όχι	41	34,2%
	Ναι	53	44,2%
[Συμμετοχή στην παρακολούθηση μαθημάτων - σεμιναρίων]	Ίσως	40	33,3%
	Όχι	27	22,5%

Πίνακας 4

Όσον αναφορά την οικονομική κατάσταση της οικογένειάς τους, 2 γονείς (1,7%) θα την χαρακτήριζαν πολύ κακή, 13 (10,8%) θα την χαρακτήριζαν κακή, 73 (60,8%) θα την χαρακτήριζαν μέτρια και 31 (25,8%) θα την χαρακτήριζαν καλή και 1 (0,8%) θα την χαρακτήριζε πολύ καλή.

Πώς θα χαρακτηρίζατε την οικονομική κατάσταση της οικογένειάς σας;

		Frequency	Percent
Valid	Πολύ κακή	2	1,7
	Κακή	13	10,8
	Μέτρια	73	60,8
	Καλή	31	25,8
	Πολύ καλή	1	,8
	Total	120	100,0

Πίνακας 5

Οι ερωτηθέντες στην έρευνα μένουν σε σπίτια με μέσο όρο τ.μ. 103 και τυπική απόκλιση 41. Κατά τη διάρκεια της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης το παιδί ή τα παιδιά των περισσότερων γονιών φοιτούσαν στο δημοτικό, ενώ λίγων στο νηπιαγωγείο, το γυμνάσιο ή το λύκειο.

Σε ποια βαθμίδα φοιτούσε το παιδί ή τα παιδιά σας κατά τη διάρκεια της εξΑΕ;

		N	%
(Νηπιαγωγείο)	Όχι	89	74,2%
	Ναι	31	25,8%
(Δημοτικό)	Όχι	36	30,0%
	Ναι	84	70,0%
(Γυμνάσιο)	Όχι	95	79,2%
	Ναι	25	20,8%
(Λύκειο)	Όχι	95	79,2%
	Ναι	25	20,8%

Πίνακας 6

Οι περισσότεροι γονείς έχουν στο σπίτι τους 1-5 Η/Υ, ενώ λίγοι έχουν 5,6 ή δεν έχουν κανένα. Επιπλέον, οι περισσότεροι έχουν στην οικογένειά τους 2-4 κινητά τηλέφωνα, ενώ λίγοι έχουν 1,5 ή 6.

	N	%	
Πόσους Η/Υ (tablet ή desktop) έχετε στο σπίτι;	0	1	0,8%
	1	18	15,0%
	2	44	36,7%
	3	28	23,3%
	4	16	13,3%
	5	10	8,3%
	6	3	2,5%
Πόσα κινητά τηλέφωνα έχετε στην οικογένειά σας;	1	3	2,5%
	2	57	47,5%
	3	27	22,5%
	4	28	23,3%
	5	4	3,3%
	6	1	0,8%

Πίνακας 7

Στο σπίτι τους οι περισσότεροι έχουν σταθερή γραμμή internet, ενώ ελάχιστοι δεν έχουν. Ο κυριότερος τρόπος σύνδεσης του παιδιού / των παιδιών τους με το internet είναι η σταθερή γραμμή internet, ενώ ελάχιστοι συνδέονταν με δεδομένα κινητού ή με κάποιον άλλο τρόπο. Τα παιδιά των περισσότερων χρησιμοποιούν για να συνδεθούν στο internet tablet ή κινητό τηλέφωνο, ενώ λίγων desktop ή laptop.

	N	%	
Έχετε σταθερή γραμμή internet;	Ναι	117	97,5%
	Όχι	3	2,5%
Ποιος είναι ο κυριότερος τρόπος σύνδεσης του παιδιού / των παιδιών σας με το internet;	Δεδομένα κινητού	4	3,3%
	Σταθερή Γραμμή Internet	115	95,8%
	Άλλος τρόπος	1	0,8%
	Κινητό τηλέφωνο	34	28,3%

Ποιο μέσο χρησιμοποιούν κυρίως τα παιδιά σας για να συνδεθούν στο internet;	Tablet	43	35,8%
	Desktop	15	12,5%
	Laptop	28	23,3%

Πίνακας 8

Τα παιδιά των περισσότερων γονέων αντιμετώπιζαν προβλήματα για να συνδεθούν στην πλατφόρμα για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση πάρα πολύ συχνά, πολύ συχνά ή αρκετά συχνά, ενώ λίγων όχι τόσο συχνά ή δεν αντιμετώπισαν προβλήματα. Οι περισσότεροι όταν τα παιδιά τους αντιμετώπιζαν προβλήματα με την σύνδεση στην πλατφόρμα μπορούσαν να τα βοηθήσουν για να λυθεί το πρόβλημα, ενώ λίγοι δεν μπορούσαν να τα βοηθήσουν ή δεν αντιμετώπισαν προβλήματα. Ωστόσο στους περισσότερους υπήρξε κάποια στιγμή που το πρόβλημα της σύνδεσης με την πλατφόρμα δεν επιλύθηκε και το παιδί ή τα παιδιά δεν μπόρεσαν να κάνουν μάθημα ενώ σε λίγους δεν υπήρξε τέτοια στιγμή ή δεν υπήρξαν ποτέ προβλήματα. Κατά τη διάρκεια της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, σχεδόν ίδιο ποσοστό παιδιών παρακολουθούσε το μάθημα με την κάμερα κλειστή και με την κάμερα ανοιχτή. Κατά τη διάρκεια της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, τα περισσότερα παιδιά παρακολουθούσε το μάθημα με το μικρόφωνο κλειστό, ενώ λίγα με το μικρόφωνο ανοιχτό.

		N	%
Αντιμετώπιζαν προβλήματα τα παιδιά σας για να συνδεθούν στην πλατφόρμα για την εξΑΕ;	Ποτέ	7	5,8%
	Όχι τόσο συχνά	24	20,0%
	Αρκετά συχνά	35	29,2%
	Πολύ συχνά	32	26,7%
	Πάρα πολύ συχνά	22	18,3%
Αν αντιμετώπιζαν προβλήματα με τη σύνδεση στην πλατφόρμα, μπορούσατε να τα βοηθήσετε για να λυθεί το πρόβλημα;	Ναι	87	72,5%
	Όχι	31	25,8%
	Δεν υπήρξαν ποτέ προβλήματα	2	1,7%
Υπήρξε κάποια στιγμή που το πρόβλημα της σύνδεσης με την πλατφόρμα δεν επιλύθηκε και το παιδί ή τα παιδιά δεν μπόρεσαν να κάνουν μάθημα;	Ναι	92	76,7%
	Όχι	27	22,5%
	Δεν υπήρξαν ποτέ προβλήματα	1	0,8%
Κατά τη διάρκεια της εξΑΕ το παιδί παρακολουθούσε το μάθημα: [Με την κάμερα κλειστή]	Ναι	67	55,8%
	Όχι	53	44,2%

Κατά τη διάρκεια της εξΑΕ το παιδί παρακολουθούσε το μάθημα: [Με το μικρόφωνο κλειστό]	Ναι	87	72,5%
	Όχι	33	27,5%

Πίνακας 9

Οι περισσότεροι γονείς απάντησαν ότι τη στιγμή της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης χρησιμοποιούσαν το internet 1-3 άτομα, ενώ λίγοι ότι το χρησιμοποιούσαν 4 ή 5. Τα παιδιά των περισσότερων γονέων παρακολουθούσαν όλα τα μαθήματα του σχολείου μέσω εξ αποστάσεως εκπαίδευσης καθημερινά, ενώ λίγων αρκετές ή λίγες φορές την εβδομάδα. Επιπλέον, για λίγο περισσότερα από τα μισά παιδιά υπήρξε κάποιο μάθημα που δεν μπόρεσαν να παρακολουθήσουν σε ικανοποιητικό βαθμό ενώ για τα υπόλοιπα δεν υπήρξε.

		N	%
Πόσα άτομα χρησιμοποιούσαν το internet τη στιγμή της εξΑΕ;	1	14	11,7%
	2	58	48,3%
	3	37	30,8%
	4	9	7,5%
	5	2	1,7%
Πόσο συχνά το παιδί (ή τα παιδιά σας) παρακολουθούσαν όλα τα μαθήματα του σχολείου μέσω εξΑΕ;	Καθημερινά	105	87,5%
	Αρκετές φορές μέσα στην εβδομάδα	13	10,8%
	Λίγες φορές κάθε εβδομάδα	2	1,7%
Υπήρξε κάποιο μάθημα που δεν μπόρεσαν να παρακολουθήσουν σε ικανοποιητικό βαθμό;	Ναι	66	55,0%
	Όχι	54	45,0%

Πίνακας 10

Οι περισσότεροι γονείς δεν θεωρούν ότι τα παιδιά τους ήταν ευχαριστημένα με τη διαδικασία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, ενώ λίγοι ότι ήταν. Επιπλέον, οι περισσότεροι γονείς θεωρούν ότι τα παιδιά τους προσαρμόστηκαν γρήγορα και αποδέχτηκαν τη διαδικασία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, ενώ λίγοι ότι δεν προσαρμόστηκαν ή ότι ίσως προσαρμόστηκαν. Οι περισσότεροι γονείς θεωρούν ότι η διαδικασία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης επηρέασε την απόδοση του παιδιού (ή των παιδιών) στα μαθήματα πολύ αρνητικά, λίγο αρνητικά ή ότι δεν την επηρέασε ενώ λίγοι ότι την επηρέασε πολύ ή λίγο θετικά.

		N	%
Θεωρείτε ότι τα παιδιά σας ήταν ευχαριστημένα με τη διαδικασία της εξΑΕ;	Ναι	14	11,7%
	Όχι	80	66,7%
	Ίσως	26	21,7%

Θεωρείτε ότι τα παιδιά σας προσαρμόστηκαν γρήγορα και αποδέχτηκαν τη διαδικασία της εξΑΕ;	Ναι	61	50,8%
	Όχι	26	21,7%
	Ίσως	33	27,5%
Θεωρείτε ότι η διαδικασία της εξΑΕ επηρέασε την απόδοση του παιδιού (ή των παιδιών) στα μαθήματα:	Πολύ αρνητικά	25	20,8%
	Λίγο αρνητικά	35	29,2%
	Ούτε αρνητικά / ούτε θετικά	43	35,8%
	Λίγο θετικά	13	10,8%
	Πολύ θετικά	4	3,3%

Πίνακας 11

Για την ανάγκη της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης οι περισσότεροι γονείς δεν χρειάστηκε να αγοράσουν σταθερό υπολογιστή, ενώ λίγοι χρειάστηκε. Οι περισσότεροι γονείς δεν αγόρασαν laptop για την ανάγκη της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, ενώ λίγοι αγόρασαν. Επιπλέον, περισσότεροι γονείς δεν αγόρασαν κάμερα για την ανάγκη της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης ενώ λίγοι αγόρασαν. Λίγο περισσότεροι από τους μισούς γονείς χρειάστηκε να αγοράσουν ακουστικά για την ανάγκη της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, ενώ οι υπόλοιποι δεν χρειάστηκε. Οι περισσότεροι γονείς δεν χρειάστηκε να αναβαθμίσουν τη σύνδεση τους στο internet για την ανάγκη της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης ενώ λίγοι χρειάστηκε.

		N	%
Για την ανάγκη της εξΑΕ χρειάστηκε να κάνετε κάποιες από τις ακόλουθες αλλαγές;	Ναι	14	11,7%
	Όχι	106	88,3%
[Να αγοράσετε σταθερό υπολογιστή]			
Για την ανάγκη της εξΑΕ χρειάστηκε να κάνετε κάποιες από τις ακόλουθες αλλαγές;	Ναι	39	32,5%
	Όχι	81	67,5%
[Να αγοράσετε Laptop]			
Για την ανάγκη της εξΑΕ χρειάστηκε να κάνετε κάποιες από τις ακόλουθες αλλαγές;	Ναι	36	30,0%
	Όχι	84	70,0%
[Να αγοράσετε κάμερα]			
Για την ανάγκη της εξΑΕ χρειάστηκε να κάνετε κάποιες από τις ακόλουθες αλλαγές;	Ναι	66	55,0%
	Όχι	54	45,0%
[Να αγοράσετε ακουστικά]			
Για την ανάγκη της εξΑΕ χρειάστηκε να κάνετε κάποιες από τις ακόλουθες αλλαγές;	Ναι	48	40,0%
	Όχι	72	60,0%
[Να αναβαθμίσετε τη σύνδεση στο internet]			

Πίνακας 12

Λίγο παραπάνω από τους μισούς γονείς δεν έκαναν τις παραπάνω αλλαγές επειδή υπήρχε ο απαραίτητος εξοπλισμός για να συμμετέχουν τα παιδιά στην εξ αποστάσεως εκπαίδευσης χωρίς πρόβλημα, ενώ κάποιοι επειδή δεν υπήρχε η οικονομική δυνατότητα να αγοραστεί καινούριος ή/και συμπληρωματικός εξοπλισμός ή/και δεν ήταν απαραίτητο να γίνει μία δαπάνη για εξοπλισμό εφόσον η εξ αποστάσεως εκπαίδευσης είναι κάτι προσωρινό ή/και για κάποιο άλλο λόγο.

		N
Επειδή υπήρχε ο απαραίτητος εξοπλισμός για να συμμετέχουν τα παιδιά στην εξΑΕ χωρίς πρόβλημα	Όχι	59
	Ναι	61
Επειδή δεν υπήρχε η οικονομική δυνατότητα να αγοραστεί καινούριος ή/και συμπληρωματικός εξοπλισμός εκείνη τη χρονική στιγμή	Όχι	90
	Ναι	30
Επειδή δεν ήταν απαραίτητο να γίνει μία δαπάνη για εξοπλισμό εφόσον η εξΑΕ είναι κάτι προσωρινό και ο υπάρχων εξοπλισμός καλύπτει τις καθημερινές μας ανάγκες	Όχι	104
	Ναι	16
Άλλο	Όχι	93
	Ναι	27

Πίνακας 13

5.2 Εκπαιδευτικοί

Στην έρευνα συμμετείχαν επίσης 150 εκπαιδευτικοί, 17 (11,3%) άνδρες, 131 (87,3%) γυναίκες και 2 άτομα (1,3%) δεν προσδιόρισαν το φύλο του. Από αυτούς, οι 23 (15,3%) είναι 20-29 ετών, 57 (38%) 30-39 ετών, και 70 (46,7%) είναι άνω των 40 ετών. Οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί έχουν πτυχίο (46,6%) ή μεταπτυχιακό (52,1%) ενώ λίγοι είναι κάτοχοι διδακτορικού. Το 28,0% έχει 0-5 έτη εμπειρίας στην εκπαίδευση, 11,3% 6-10 έτη, 20,7% 11-15 έτη, 20% 15-20 έτη και 20% άνω των 20 ετών. 101 εκπαιδευτικοί (67,3%) διδάσκουν στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, ενώ 49 (32,7%) στην δευτεροβάθμια. Όσον αφορά την σχέση εργασίας οι περισσότεροι είναι μόνιμοι (57,3%) ή αναπληρωτές (38%), ενώ λίγοι είναι ωρομίσθιοι.

		N	%
Φύλο	Άντρας	17	11,3%
	Γυναίκα	131	87,3%
	Άλλο	2	1,3%
Ηλικία	Άντρας	23	15,3%
	Γυναίκα	57	38,0%
	Άλλο	70	46,7%
Εκπαιδευτικό επίπεδο	Πτυχίο	68	46,6%
	Μεταπτυχιακό	76	52,1%
	Διδακτορικό	2	1,4%
Εμπειρία στην εκπαίδευση	0-5 έτη	42	28,0%
	6-10 έτη	17	11,3%
	11-15 έτη	31	20,7%
	16-20 έτη	30	20,0%
	Άνω των 20 ετών	30	20,0%
Βαθμίδα στην οποία διδάσκετε	Πρωτοβάθμια	101	67,3%
	Δευτεροβάθμια	49	32,7%
Σχέση εργασίας	Μόνιμος	86	57,3%
	Αναπληρωτής	57	38,0%
	Ωρομίσθιος	7	4,7%

Πίνακας 14

Οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί έχουν μέτρια, καλή ή άριστη γνώση Η/Υ, ενώ λίγοι έχουν ελάχιστη. Οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί είχαν επίσης μέτρια, καλή ή άριστη γνώση χρήσης

πλατφόρμων τηλεκπαίδευσης πριν την εκδήλωση του Covid19. Πριν την εκδήλωση του Covid19, οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί χρησιμοποιούσαν τους Η/Υ και προγράμματά τους στη διδασκαλία του μαθήματός τους μερικές φορές, συχνά ή πάρα πολλές φορές, ενώ λίγοι τους χρησιμοποιούσαν σπάνια ή δεν τους χρησιμοποιούσαν ποτέ. Επιπλέον, πριν την εκδήλωση του Covid19, οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί χρησιμοποιούσαν το διαδίκτυο στην διδασκαλία του μαθήματός τους μερικές φορές, συχνά ή πάρα πολλές φορές, ενώ λίγοι το χρησιμοποιούσαν σπάνια ή δεν το χρησιμοποιούσαν ποτέ.

		N	%
Γνώση Η/Υ	Καθόλου	0	0,0%
	Ελάχιστη	3	2,1%
	Μέτρια	30	20,5%
	Καλή	76	52,1%
	Άριστη	37	25,3%
Γνώση χρήσης πλατφόρμων τηλεκπαίδευσης πριν την εκδήλωση του Covid19	Καθόλου	26	17,8%
	Ελάχιστη	18	12,3%
	Μέτρια	40	27,4%
	Καλή	51	34,9%
	Άριστη	11	7,5%
Σε ποιο βαθμό χρησιμοποιούσατε τους Η/Υ και προγράμματά τους στη διδασκαλία του μαθήματός σας πριν την εκδήλωση του Covid19;	Ποτέ	6	4,1%
	Σπάνια	29	19,9%
	Μερικές φορές	43	29,5%
	Συχνά	32	21,9%
	Πάρα πολλές φορές	36	24,7%
Σε ποιο βαθμό χρησιμοποιούσατε το διαδίκτυο (για τη σύνδεσή σας με συγκεκριμένες ιστοσελίδες κ.α) στη διδασκαλία του μαθήματός σας, πριν την εκδήλωση του Covid19;	Ποτέ	7	4,8%
	Σπάνια	14	9,6%
	Μερικές φορές	38	26,0%
	Συχνά	48	32,9%
	Πάρα πολλές φορές	39	26,7%

Πίνακας 15

Πριν την εκδήλωση του Covid19, το σχολείο των περισσότερων εκπαιδευτικών διέθετε είτε 1-5 (30,7%), είτε 6-10 (22%), είτε 11-15 (16%), είτε 16-20 Η/Υ (15,3%), ενώ λίγων διέθετε άνω των 20 Η/Υ (16%). Στα σχολεία των περισσότερων εκπαιδευτικών (84,7%) υπήρχε ειδική αίθουσα με υπολογιστές, ενώ σε ελαχίστων δεν υπήρχε (15,3%). Στην αίθουσα αυτή οι περισσότεροι απάντησαν ότι έχουν είτε 5-10 (31,5%), είτε 11-15 (38,6%), είτε 16-20 Η/Υ (15%), ενώ

λίγοι (<10%) 16-20 1-5 ή άνω των 20 Η/Υ. Σε λίγο παραπάνω από τα μισά σχολεία (50,7%) των ερωτηθέντων εκπαιδευτικών η κάθε τάξη έχει τον δικό της υπολογιστή, ενώ στα υπόλοιπα (49,3%) δεν έχει. Επιπλέον, στα σχολεία των περισσότερων εκπαιδευτικών (74%) δεν έχει ο κάθε δάσκαλος δικό του Η/Υ, ενώ σε λίγα (26%) έχει. Ωστόσο, ο διευθυντής των περισσότερων σχολείων (98,7%) έχει δικό του Η/Υ, ενώ ελαχίστων (<10%) δεν έχει. Όλα τα σχολεία έχουν internet.

		N	%
1. Πόσους Η/Υ (tablet, laptop ή desktop) διαθέτε το σχολείο σας πριν την εκδήλωση του Covid19;	1-5	46	30,7%
	6-10	33	22,0%
	11-15	24	16,0%
	16-20	23	15,3%
	Άνω των 20	24	16,0%
2. Έχετε ειδική αίθουσα (εργαστήριο) με υπολογιστές;	Ναι	127	84,7%
	Όχι	23	15,3%
3. Αν έχετε απαντήσει 1 στην παραπάνω ερώτηση, πόσους Η/Υ έχετε σ' αυτήν την αίθουσα;	1-5	11	8,7%
	6-10	40	31,5%
	11-15	49	38,6%
	16-20	19	15,0%
	Άνω των 20	8	6,3%
4. Έχει η κάθε τάξη τον δικό της υπολογιστή;	Ναι	76	50,7%
	Όχι	74	49,3%
5. Έχει ο κάθε δάσκαλος τον δικό του Η/Υ στο σχολείο;	Ναι	39	26,0%
	Όχι	111	74,0%
6. Έχει ο διευθυντής του σχολείου τον δικό του Η/Υ;	Ναι	148	98,7%
	Όχι	2	1,3%
7. Έχει internet το σχολείο;	Ναι	150	100,0%
	Όχι	0	0,0%

Πίνακας 16

Δικαίωμα χρήσης του Η/Υ στα περισσότερα σχολεία έχει ο διευθυντής, ο υποδιευθυντής, το άτομο που έχει καθήκοντα γραμματειακής υποστήριξης ή και οι δάσκαλοι.

Αν έχετε απαντήσει ΝΑΙ στην παραπάνω ερώτηση, ποια άτομα έχουν δικαίωμα χρήσης του;			
		N	%
[Ο διευθυντής]	Ναι	125	100,0%
	Όχι	0	0,0%
[Ο υποδιευθυντής]	Ναι	102	91,9%

	Όχι	9	8,1%
[Το άτομο που έχει καθήκοντα γραμματειακής υποστήριξης]	Ναι	98	87,5%
	Όχι	14	12,5%
[Όλοι οι δάσκαλοι]	Ναι	104	79,4%
	Όχι	27	20,6%
[Οι δάσκαλοι που έχουν συγκεκριμένα καθήκοντα των οποίων η εκτέλεση προϋποθέτει την ύπαρξη internet]	Ναι	94	79,0%
	Όχι	25	21,0%

Πίνακας 17

Πριν την εκδήλωση του Covid19, το σχολείο των περισσότερων εκπαιδευτικών χρησιμοποιούσε Η/Υ στη εκπαιδευτική διαδικασία μέτρια, πολύ ή πάρα πολύ, ενώ λίγων ελάχιστα ή καθόλου. Το σχολείο των περισσότερων εκπαιδευτικών χρησιμοποιούσε επίσης, πριν την εκδήλωση του Covid19, τη σύνδεση στο διαδίκτυο μέτρια, πολύ ή πάρα πολύ ενώ λίγων ελάχιστα ή καθόλου. Ωστόσο, το σχολείο των περισσότερων χρησιμοποιούσε συγκεκριμένες πλατφόρμες εξ αποστάσεως εκπαίδευσης ελάχιστα, μέτρια ή δεν χρησιμοποιούσε καθόλου πριν την εκδήλωση του Covid19, ενώ λίγων πολύ ή πάρα πολύ. Οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί είχαν καθόλου, ελάχιστα ή μέτρια καλή γνώση Η/Υ πριν την εκδήλωση του Covid19, ενώ λίγοι είχαν πολύ ή πάρα πολύ καλή. Πριν την εκδήλωση του Covid19, οι περισσότεροι διευθυντές είχαν μέτρια, πολύ ή πάρα πολύ καλή γνώση Η/Υ, ενώ λίγοι είχαν καθόλου ή ελάχιστα καλή. Επιπλέον, οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί είχαν καθόλου, ελάχιστα ή μέτρια καλή γνώση χρήσης πλατφορμών εξ αποστάσεως εκπαίδευσης πριν την εκδήλωση του Covid19, ενώ λίγοι είχαν πολύ ή πάρα πολύ καλή. Οι περισσότεροι διευθυντές είχαν μέτρια, πολύ ή πάρα πολύ καλή γνώση χρήσης πλατφορμών εξ αποστάσεως εκπαίδευσης πριν την εκδήλωση του Covid19, ενώ λίγοι είχαν πολύ ή πάρα πολύ καλή.

		Καθόλου	Ελάχιστα	Μέτρια	Πολύ	Πάρα πολύ	
9.	Σε ποιο βαθμό το σχολείο χρησιμοποιούσε Η/Υ στη εκπαιδευτική διαδικασία πριν την εκδήλωση του Covid19;	N	4	33	53	32	28
	Row N %		2,7%	22,0%	35,3%	21,3%	18,7%
10.	Σε ποιο βαθμό το σχολείο χρησιμοποιούσε τη σύνδεση στο διαδίκτυο στην εκπαιδευτική διαδικασία πριν την εκδήλωση του Covid19;	N	6	33	39	41	31
	Row N %		4,0%	22,0%	26,0%	27,3%	20,7%

11. Σε ποιο βαθμό το σχολείο χρησιμοποιούσε συγκεκριμένες πλατφόρμες εξ αποστάσεως εκπαίδευσης στην εκπαιδευτική διαδικασία πριν την εκδήλωση του Covid19;	N	58	38	18	21	15
	Row N %	38,7%	25,3%	12,0%	14,0%	10,0%
12. Σε ποιο βαθμό οι εκπαιδευτικοί είχαν καλή γνώση της χρήσης Η/Υ πριν την εκδήλωση του Covid19;	N	2	44	73	27	4
	Row N %	1,3%	29,3%	48,7%	18,0%	2,7%
13. Σε ποιο βαθμό ο διευθυντής είχε καλή γνώση της χρήσης Η/Υ πριν την εκδήλωση του Covid19;	N	1	15	42	53	39
	Row N %	0,7%	10,0%	28,0%	35,3%	26,0%
14. Σε ποιο βαθμό οι εκπαιδευτικοί είχαν καλή γνώση της χρήσης πλατφορμών εξ αποστάσεως εκπαίδευσης;	N	33	45	47	22	3
	Row N %	22,0%	30,0%	31,3%	14,7%	2,0%
15. Σε ποιο βαθμό ο διευθυντής είχε καλή γνώση της χρήσης πλατφόρμων εξ αποστάσεως εκπαίδευσης;	N	31	38	33	34	14
	Row N %	20,7%	25,3%	22,0%	22,7%	9,3%

Πίνακας 18

Οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί εργάζονται σε σχολεία με 6-10, 11-15 ή άνω των 15 αιθουσών, ενώ λίγοι με 1-5 αίθουσες. Επιπλέον, τα περισσότερα σχολεία έχουν είτε έως 100 μαθητές (21,3%), είτε 101-200 (28,3%), είτε 201-300 (28,7%), είτε 301-400 (16,7%), ενώ ελάχιστα έχουν παραπάνω από 400 μαθητές. Τα περισσότερα σχολεία έχουν 6-10 (12%), 11-15 (20,7%), 16-20 (18,7%) ή άνω των 20 (42,7%) εκπαιδευτικούς, ενώ ελάχιστα έχουν 1-5 εκπαιδευτικούς. Τα περισσότερα σχολεία (87%) διαθέτουν το σχολείο άτομο με ειδικότητα την πληροφορική, ενώ λίγα δεν διαθέτουν.

		N	%
16. Πόσες αίθουσες διαθέτει το σχολείο;	1-5	18	12,0%
	6-10	41	27,3%
	11-15	60	40,0%
	Άνω των 15	31	20,7%
17. Πόσους μαθητές έχει το σχολείο;	Έως 100	32	21,3%
	101-200	41	27,3%
	201-300	43	28,7%
	301-400	25	16,7%
	Άνω των 400	9	6,0%
18. Πόσους εκπαιδευτικούς έχει το σχολείο;	1-5	9	6,0%
	6-10	18	12,0%
	11-15	31	20,7%
	16-20	28	18,7%
	Άνω των 20	64	42,7%
19. Διαθέτει το σχολείο άτομο με ειδικότητα την πληροφορική;	Ναι	127	87,0%
	Όχι	19	13,0%

Πίνακας 19

Τα περισσότερα σχολεία αντιμετώπισαν μέτρια, πολλά ή πάρα πολλά προβλήματα με τη σύνδεση στις πλατφόρμες τηλεκπαίδευσης, ενώ λίγα αντιμετώπισαν ελάχιστα ή δεν αντιμετώπισαν καθόλου προβλήματα. Επιπλέον, τα περισσότερα σχολεία αντιμετώπισαν μέτρια, πολλά ή πάρα πολλά προβλήματα με τη χρήση των πλατφορμών τηλεκπαίδευσης, ενώ λίγα σχολεία αντιμετώπισαν ελάχιστα ή δεν αντιμετώπισαν καθόλου προβλήματα. Στα περισσότερα σχολεία υπήρχαν, επίσης πάρα πολλές, πολλές ή μέτριες περιπτώσεις που διακόπηκε η εκπαιδευτική διαδικασία λόγω προβλημάτων με τη σύνδεση, ενώ σε λίγα ελάχιστες ή δεν υπήρχαν.

		N	%
20. Αντιμετώπισε το σχολείο προβλήματα με τη σύνδεση στις πλατφόρμες τηλεκπαίδευσης;	Καθόλου	7	4,8%
	Ελάχιστα	22	15,1%
	Μέτρια	34	23,3%
	Πολύ	32	21,9%
	Πάρα πολύ	51	34,9%
21. Αντιμετώπισε το σχολείο προβλήματα με τη	Καθόλου	7	4,8%
	Ελάχιστα	24	16,4%

χρήση των πλατφορμών τηλεκπαίδευσης;	Μέτρια	42	28,8%
	Πολύ	42	28,8%
	Πάρα πολύ	31	21,2%
22. Υπήρχαν περιπτώσεις που διακόπηκε η εκπαιδευτική διαδικασία λόγω προβλημάτων που είχατε με τη σύνδεση;	Καθόλου	8	5,5%
	Ελάχιστα	18	12,3%
	Μέτρια	36	24,7%
	Πολύ	39	26,7%
	Πάρα πολύ	45	30,8%

Πίνακας 20

Σε λίγο περισσότερα από τα μισά σχολεία υπήρχε άτομο στο σχολείο που είχε τη δυνατότητα να ασχοληθεί με προβλήματα που προέκυπταν με την εφαρμογή τηλεκπαίδευσης, ενώ στα υπόλοιπα δεν υπήρχε. Επιπλέον, σε λίγο περισσότερα από τα μισά σχολεία υπήρχε επικοινωνία της διεύθυνσης του σχολείου με το Υπουργείο Παιδείας αναφορικά με την εφαρμογή της τηλεκπαίδευσης, ενώ στα υπόλοιπα δεν υπήρχε. Λίγο περισσότεροι από τους μισούς εκπαιδευτικούς θεωρούν ότι το σχολείο τους δεν είχε τον απαραίτητο εξοπλισμό, ενώ οι υπόλοιποι ότι τον είχε. Για τον λόγο αυτό, λίγο περισσότεροι από τους μισούς εκπαιδευτικούς προμηθεύτηκαν περισσότερο εξοπλισμό, ενώ οι υπόλοιποι δεν προμηθεύτηκαν.

		N	%
23. Υπήρχε άτομο στο σχολείο που είχε τη δυνατότητα να ασχοληθεί με προβλήματα που προέκυπταν με την εφαρμογή της τηλεκπαίδευσης;	Ναι	83	56,8%
	Όχι	63	43,2%
24. Υπήρχε επικοινωνία της διεύθυνσης του σχολείου με το Υπουργείο Παιδείας αναφορικά με την εφαρμογή της τηλεκπαίδευσης στο σχολείο;	Ναι	64	43,8%
	Όχι	82	56,2%
25. Κατά την άποψή σας το σχολείο είχε τον απαραίτητο εξοπλισμό;	Ναι	64	43,8%
	Όχι	82	56,2%
26. Αν απαντήσατε στην προηγούμενη 2, προμηθευτήκατε περισσότερο εξοπλισμό;	Ναι	54	51,4%
	Όχι	51	48,6%

Πίνακας 21

Οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί είχαν μαθητές που δεν συμμετείχαν καθημερινά στο μάθημα μέσω τηλεκπαίδευσης, ενώ λίγοι δεν είχαν μαθητές που δεν συμμετείχαν καθημερινά. Οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί θεωρούν ότι αυτό οφειλόταν ή ίσως οφειλόταν σε προβλήματα που είχαν με τη σύνδεσή τους στην πλατφόρμα, ενώ λίγοι ότι δεν οφειλόταν σε αυτό. 58 εκπαιδευτικοί (39,7%) απάντησαν ότι η πλειοψηφία των μαθητών συνδεόταν στην πλατφόρμα τηλεκπαίδευσης μέσω Η/Υ, 38 (26%) μέσω tablet και 50 (34,2%) μέσω κινητού. Επιπλέον, 16 εκπαιδευτικοί (11%) απάντησαν ότι ελάχιστοι γονείς ανέφεραν ότι αντιμετώπιζαν προβλήματα σύνδεσης των παιδιών τους στην πλατφόρμα, 34 (23,3%) μερικοί, 64 (43,8%) πολλοί και 32 (21,9%) σχεδόν όλοι. Το 23% των εκπαιδευτικοί απάντησαν ότι μερικοί γονείς τους ανέφεραν ότι τα παιδιά τους αντιμετώπιζαν προβλήματα παρακολούθησης λόγω του ότι το μάθημα γινόταν εξ αποστάσεως, 32,2% απάντησε πολλοί και 14,4% απάντησε σχεδόν όλοι. Ελάχιστοι εκπαιδευτικοί (<10%) απάντησαν ελάχιστοι γονείς ή κανένας. 24 εκπαιδευτικοί (16,4%) απάντησαν ότι ελάχιστοι γονείς ανέφεραν ότι δεν μπορούσαν να βοηθήσουν τα παιδιά τους επειδή δεν είχαν γνώσεις Η/Υ 46 (31,5%) μερικοί, 47 (32,2%) πολλοί και 21 (14,4%) σχεδόν όλοι, ενώ λίγοι (<10%) κανένας. Επιπλέον, 16 εκπαιδευτικοί (11%) απάντησαν ότι κανένας γονέας δεν ανέφερε ότι δεν είχε τα απαραίτητα μέσα για να μπορούν τα παιδιά του να συνδεθούν στην πλατφόρμα, 34 (23,3%) ότι το ανέφεραν ελάχιστοι, 32 (21,9%) μερικοί, 34 (23,3%) πολλοί και 30 (20,5%) σχεδόν όλοι. Το 15,1% των εκπαιδευτικοί απάντησαν ότι κανένας γονέας δεν ανέφερε ότι έπρεπε να κάνουν κάποια δαπάνη σε εξοπλισμό για να μπορέσουν τα παιδιά τους να συνδεθούν στην πλατφόρμα τηλεκπαίδευσης αλλά δεν μπορούσαν οικονομικά να την αντέξουν, 18,5% απάντησε ότι το ανέφεραν ελάχιστοι, 22,6% μερικοί, 21,9% πολλοί και 21,9% σχεδόν όλοι.

		N	%
27. Υπήρχαν παιδιά που δεν συμμετείχαν καθημερινά στο μάθημα μέσω τηλεκπαίδευσης;	Ναι	129	88,4%
	Όχι	17	11,6%
28. Αν απαντήσατε στην προηγούμενη ερώτηση 1, κατά την άποψή σας αυτό οφειλόταν σε προβλήματα που είχαν με τη σύνδεσή τους στην πλατφόρμα τηλεκπαίδευσης;	Ναι	60	45,5%
	Όχι	30	22,7%
	Ίσως	42	31,8%
29. Γνωρίζετε με ποιο μέσο η πλειοψηφία των μαθητών συνδεόταν στην πλατφόρμα τηλεκπαίδευσης;	Μέσω Η/Υ ή laptop	58	39,7%
	Μέσω tablet	38	26,0%
	Μέσω κινητού τηλεφώνου	50	34,2%
30. Σας ανέφεραν οι γονείς ότι αντιμετώπιζαν προβλήματα σύνδεσης των παιδιών τους στην πλατφόρμα τηλεκπαίδευσης;	Κανένας	0	0,0%
	Ελάχιστοι	16	11,0%
	Μερικοί	34	23,3%
	Πολλοί	64	43,8%
	Σχεδόν όλοι	32	21,9%
31. Σας ανέφεραν οι γονείς αν τα παιδιά τους αντιμετώπιζαν προβλήματα παρακολούθησης λόγω του ότι το μάθημα γινόταν εξ αποστάσεως;	Κανένας	2	1,4%
	Ελάχιστοι	11	7,5%
	Μερικοί	34	23,3%
	Πολλοί	68	46,6%
	Σχεδόν όλοι	31	21,2%
32. Σας ανέφεραν οι γονείς ότι δεν μπορούσαν να βοηθήσουν τα παιδιά τους επειδή δεν είχαν γνώσεις σχετικά με τους Η/Υ και τη λειτουργία των πλατφόρμων τηλεκπαίδευσης;	Κανένας	8	5,5%
	Ελάχιστοι	24	16,4%
	Μερικοί	46	31,5%
	Πολλοί	47	32,2%
	Σχεδόν όλοι	21	14,4%
33. Σας ανέφεραν οι γονείς ότι δεν είχαν τα απαραίτητα μέσα (Η/Υ ή σύνδεση στο internet) για να μπορούν τα παιδιά τους να συνδεθούν στην πλατφόρμα τηλεκπαίδευσης;	Κανένας	16	11,0%
	Ελάχιστοι	34	23,3%
	Μερικοί	32	21,9%
	Πολλοί	34	23,3%
	Σχεδόν όλοι	30	20,5%
34. Σας ανέφεραν οι γονείς ότι έπρεπε να κάνουν κάποια δαπάνη σε εξοπλισμό (Η/Υ ή σύνδεση στο internet) για να μπορέσουν τα παιδιά τους να συνδεθούν στην πλατφόρμα τηλεκπαίδευσης αλλά δεν μπορούσαν οικονομικά να την αντέξουν και δεν την πραγματοποιήσαν;	Κανένας	22	15,1%
	Ελάχιστοι	27	18,5%
	Μερικοί	33	22,6%
	Πολλοί	32	21,9%
	Σχεδόν όλοι	32	21,9%

Πίνακας 22

Οι εκπαιδευτικοί θεωρούν ότι οι μαθητές τους κατά μέσο όρο δεν κατανοούσαν καθόλου καλά το μάθημα που δίδασκαν εξ αποστάσεως σε σχέση με το δια ζώσης σε ποσοστό 12,3%, 34,9% θεωρούν ότι το κατανοούσαν ελάχιστα, 33,6% μέτρια, 17,1% πολύ και 2,1% πάρα πολύ. Οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί θεωρούν επίσης ότι η μαθησιακή απόδοση των παιδιών από την τηλεκπαίδευση χειροτέρευσε πολύ, χειροτέρευσε ή δεν άλλαξε, ενώ λίγοι ότι καλυτέρευσε. Επιπλέον, οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί πιστεύουν ότι η τηλεκπαίδευση δεν διευκόλυνε εξίσου τη συμμετοχή όλων των μαθητών στο μάθημα, ενώ λίγοι ότι την διευκόλυνε. Οι μισοί εκπαιδευτικοί πιστεύουν ότι η μη ισότιμη συμμετοχή των μαθητών οφείλεται στην έλλειψη υποδομών για σύνδεση στην πλατφόρμα, ενώ οι άλλοι μισοί ότι δεν οφείλεται. Λίγο περισσότεροι από τους μισούς εκπαιδευτικούς πιστεύουν ότι η μη ισότιμη συμμετοχή των μαθητών οφείλεται στην μη σταθερή γραμμή internet, ενώ οι υπόλοιποι ότι δεν οφείλεται σε αυτό. Το 56,2% των εκπαιδευτικών θεωρεί ότι η μη ισότιμη συμμετοχή των μαθητών οφείλεται στην αδυναμία των γονέων να υποστηρίξουν τα παιδιά τους όταν αντιμετώπιζαν προβλήματα σύνδεσης, ενώ το 43,8% ότι δεν οφείλεται σε αυτό. Οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί θεωρούν ότι η μη ισότιμη συμμετοχή των μαθητών δεν οφείλεται σε κάποιον άλλο λόγο, ενώ λίγοι ότι οφείλεται.

		N	%
35. Θεωρείτε ότι οι μαθητές σας κατά μέσο όρο κατανοούσαν εξίσου καλά το μάθημα που διδάσκατε εξ αποστάσεως όπως αν το διδάσκατε δια ζώσης;	Καθόλου	18	12,3%
	Ελάχιστα	51	34,9%
	Μέτρια	49	33,6%
	Πολύ	25	17,1%
	Πάρα πολύ	3	2,1%
36. Πώς επηρεάστηκε η μαθησιακή απόδοση των παιδιών από την τηλεκπαίδευση;	Χειροτέρευσε πολύ	15	10,3%
	Χειροτέρευσε	64	43,8%
	Δεν άλλαξε	54	37,0%
37. Πιστεύετε ότι η τηλεκπαίδευση διευκόλυνε εξίσου τη συμμετοχή όλων των μαθητών στην παρακολούθηση και συμμετοχή στο μάθημα;	Καλυτέρευσε	13	8,9%
	Καλυτέρευσε πολύ	0	0,0%
	Ναι	9	6,2%
	Όχι	116	79,5%
Έλλειψη υποδομών για σύνδεση στην πλατφόρμα	Όχι	21	14,4%
	Ναι	73	50,0%
	Όχι	73	50,0%
	Ναι	73	50,0%

Όχι σταθερή γραμμή σε Internet	Όχι	86	58,9%
	Ναι	60	41,1%
Αδυναμία των γονέων να υποστηρίξουν τα παιδιά τους όταν αντιμετωπίζουν προβλήματα σύνδεσης	Όχι	82	56,2%
	Ναι	64	43,8%
Άλλο	Όχι	108	74,0%
	Ναι	38	26,0%

Πίνακας 23

5.3 Συσχετίσεις για την επιτυχή έκβαση σύμφωνα με το ερωτηματολόγιο των γονέων

Ως δείκτες έκβασης για το αν λειτούργησε ή όχι η εξαε για τα παιδιά, χρησιμοποιήθηκαν τα ερωτήματα:

6. *Αντιμετώπιζαν προβλήματα τα παιδιά σας για να συνδεθούν στην πλατφόρμα για την τηλεκπαίδευση;*
7. *Αν αντιμετώπιζαν προβλήματα με τη σύνδεση στην πλατφόρμα, μπορούσατε να τα βοηθήσετε για να λυθεί το πρόβλημα;*
8. *Υπήρξε κάποια στιγμή που το πρόβλημα της σύνδεσης με την πλατφόρμα δεν επιλύθηκε και το παιδί ή τα παιδιά δεν μπόρεσαν να κάνουν μάθημα;*
11. *Πόσο συχνά το παιδί (ή τα παιδιά σας) παρακολουθούσαν όλα τα μαθήματα του σχολείου μέσω τηλεκπαίδευσης;*
12. *Υπήρξε κάποιο μάθημα που δεν μπόρεσαν να παρακολουθήσουν σε ικανοποιητικό βαθμό;*
13. *Θεωρείτε ότι τα παιδιά σας ήταν ευχαριστημένα με τη διαδικασία της τηλεκπαίδευσης;*
14. *Θεωρείτε ότι τα παιδιά σας προσαρμόστηκαν γρήγορα και αποδέχτηκαν τη διαδικασία της τηλεκπαίδευσης;*
15. *Θεωρείτε ότι η διαδικασία της τηλεκπαίδευσης επηρέασε την απόδοση του παιδιού (ή των παιδιών) στα μαθήματα:*

τα οποία περιεγράφηκαν ως προς τις απαντήσεις που δόθηκαν στο περιγραφικό σκέλος της μελέτης.

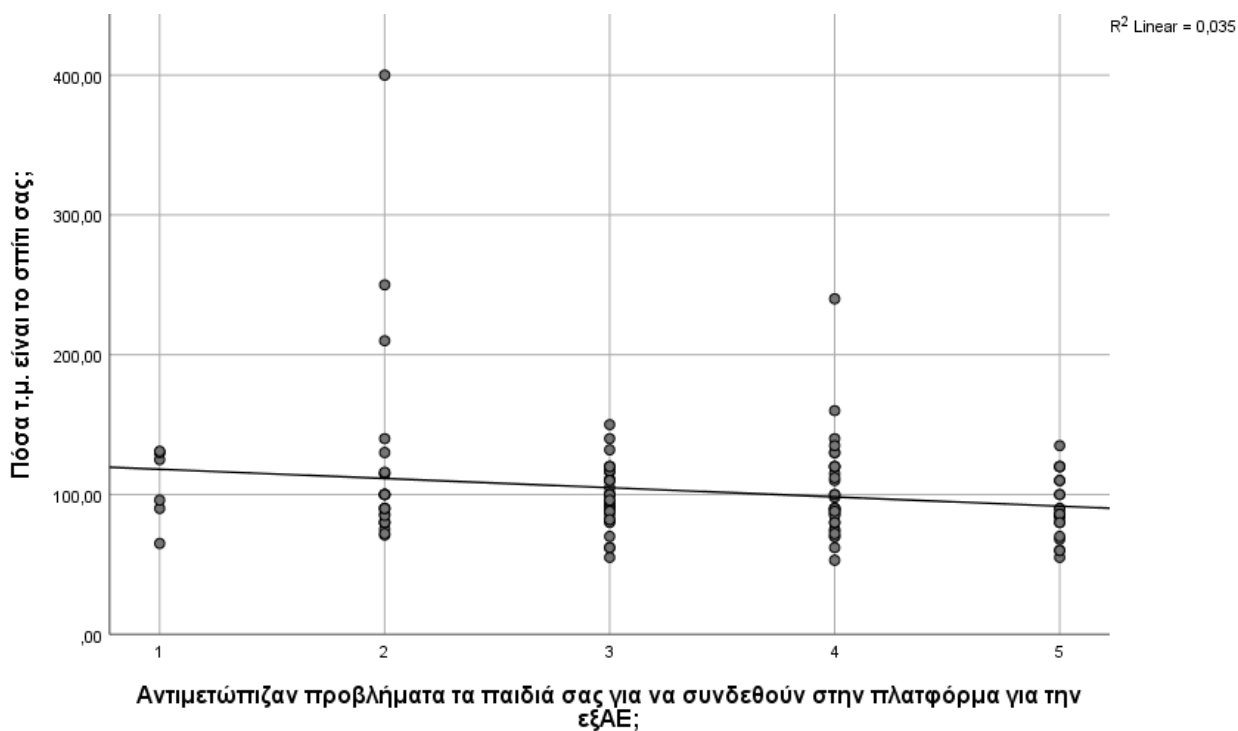
Στη συνέχεια ακολούθησαν έλεγχοι για τη διαφοροποίηση της κάθε μίας εκ των εκβάσεων ανάλογα με: α) το εισόδημα, β) τα τ.μ. του σπιτιού, γ) την αγορά τεχνολογικού εξοπλισμού, δ) την εξοικείωση με το ίντερνετ και τις πλατφόρμες και ε) τον αριθμό των μελών της οικογένειας, ώστε να διερευνηθεί η επίδραση των οικονομικών και κοινωνικών λόγων στις εκβάσεις που υποδηλώνουν την επιτυχή έκβαση της εξαΕ.

Από το σύνολο των συσχετίσεων και διαφορών που εξετάστηκαν στη συνέχεια παρουσιάζονται εκείνες οι οποίες έδειξαν στατιστικά σημαντικές σχέσεις.

Σχετικά με το ερώτημα «Αντιμετώπιζαν προβλήματα τα παιδιά σας για να συνδεθούν στην πλατφόρμα για την εξαΕ;» καταγράφηκε στατιστικά σημαντική συσχέτιση με το μέγεθος το σπιτιού και συγκεκριμένα φάνηκε ότι σε μικρότερα σπίτια η συχνότητα προβλημάτων σύνδεσης είναι μεγαλύτερη από ότι σε μεγαλύτερα σπίτια. Η τιμή του συντελεστή συσχέτισης Pearson είναι -0,186 με $p=0,042$ (Πίνακας 24) και η σχέση αποδίδεται από το διάγραμμα διασποράς του γραφήματος 1 που ακολουθεί.

		Πόσα τ.μ. είναι το σπίτι σας;
Αντιμετώπιζαν προβλήματα	Pearson Correlation	-,186*
τα παιδιά σας για να	Sig. (2-tailed)	,042
συνδεθούν στην πλατφόρμα	N	120
για την εξΑΕ;		

Πίνακας 24

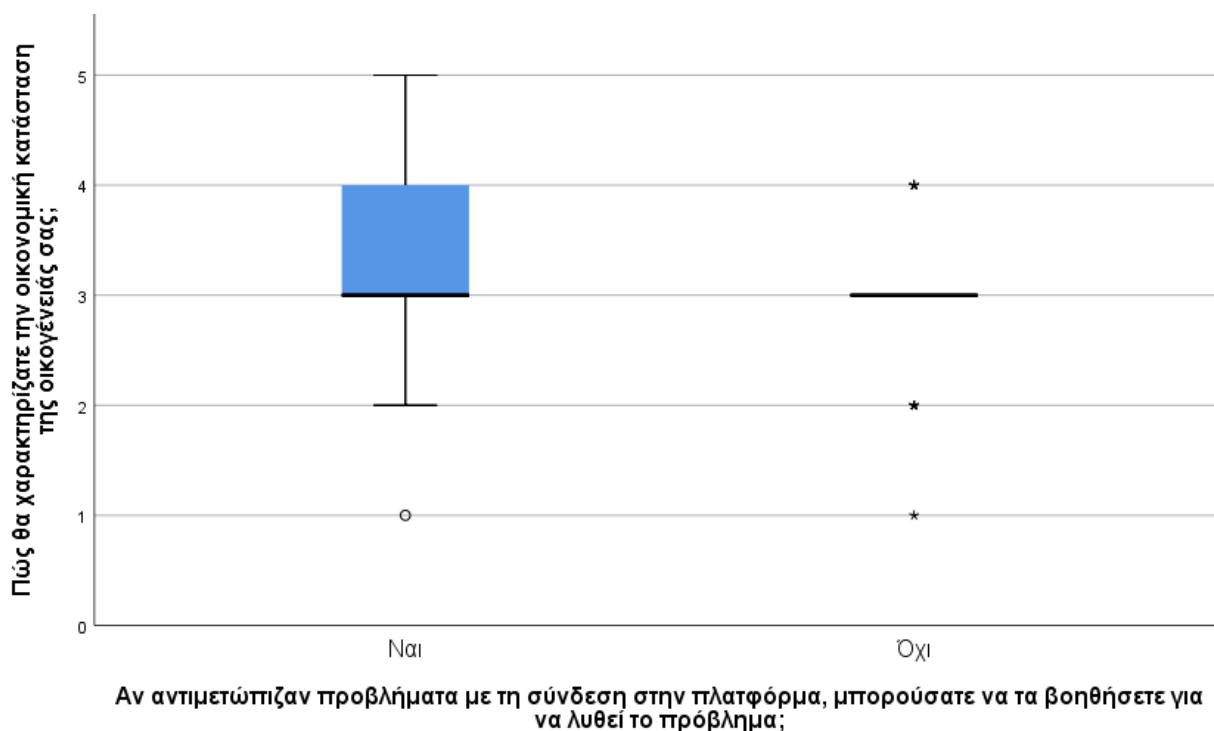
Γράφημα 1

Παράλληλα οι γονείς που δεν μπορούσαν να βοηθήσουν να λυθεί το πρόβλημα το οποίο πρόκυπτε είχαν κατά μέσο όρο σημαντικά χαμηλότερη οικονομική κατάσταση (2,90) σε σχέση με τους γονείς που μπορούσαν να βοηθήσουν με τιμή 3,23 και $p= 0,019$ όπως φαίνεται και από τον πίνακα 25 που ακολουθεί. Η διαφορά αποδίδεται σχηματικά από το συγκριτικό θηκόγραμμα του γραφήματος 2. Σημειώνεται ότι η συγκεκριμένη διαφορά αν και είναι στατιστικά σημαντική, καθώς οι περισσότεροι γονείς δήλωσαν μέτρια οικονομική κατάσταση.

Αν αντιμετωπίζαν
 προβλήματα με τη
 σύνδεση στην πλατφόρμα,
 μπορούσατε να τα
 βοηθήσετε για να λυθεί το
 πρόβλημα;

		N	Mean	Std. Deviation	P
Πώς θα χαρακτηρίζατε την οικονομική κατάσταση της οικογένειάς σας;	Ναι	87	3,23	,659	,019
	Όχι	31	2,90	,651	

Πίνακας 25

Γράφημα 2

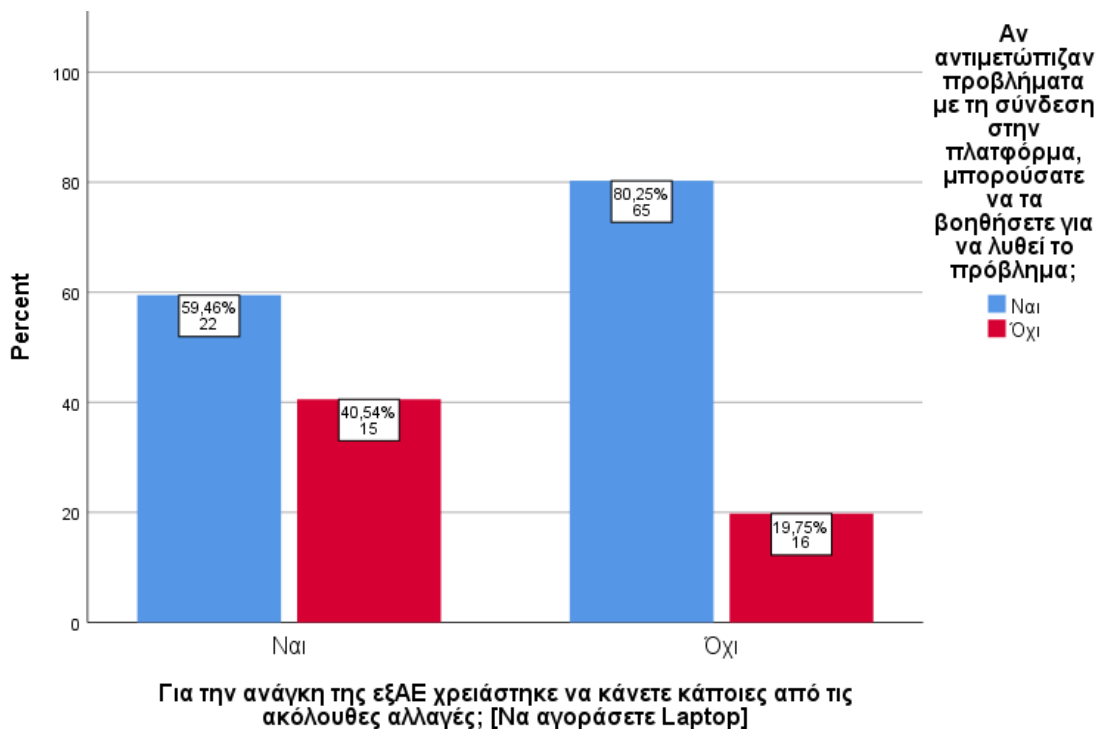
Συμπληρωματικά ως προς το προηγούμενο ερώτημα φαίνεται ότι εκείνοι που προέβησαν σε αγορές μπορούσαν σε μεγαλύτερο βαθμό να βοηθήσουν στην επίλυση των προβλημάτων σε σχέση με εκείνους που δεν έκαναν αγορά laptop ($p=0,017$). Οι διαφορές αποδίδονται στο συγκριτικό ραβδόγραμμα του γραφήματος 3 που ακολουθεί.

Crosstab

Count

		Αν αντιμετώπιζαν προβλήματα με τη σύνδεση στην πλατφόρμα, μπορούσατε να τα βοηθήσετε για να λυθεί το πρόβλημα;		
		Ναι	Όχι	Total
Για την ανάγκη της εξΑΕ	Ναι	22	15	37
χρειάστηκε να κάνετε κάποιες από τις ακόλουθες αλλαγές; [Να αγοράσετε Laptop]	Όχι	65	16	81
				0,017
Total		87	31	118

Πίνακας 26

Γράφημα 3

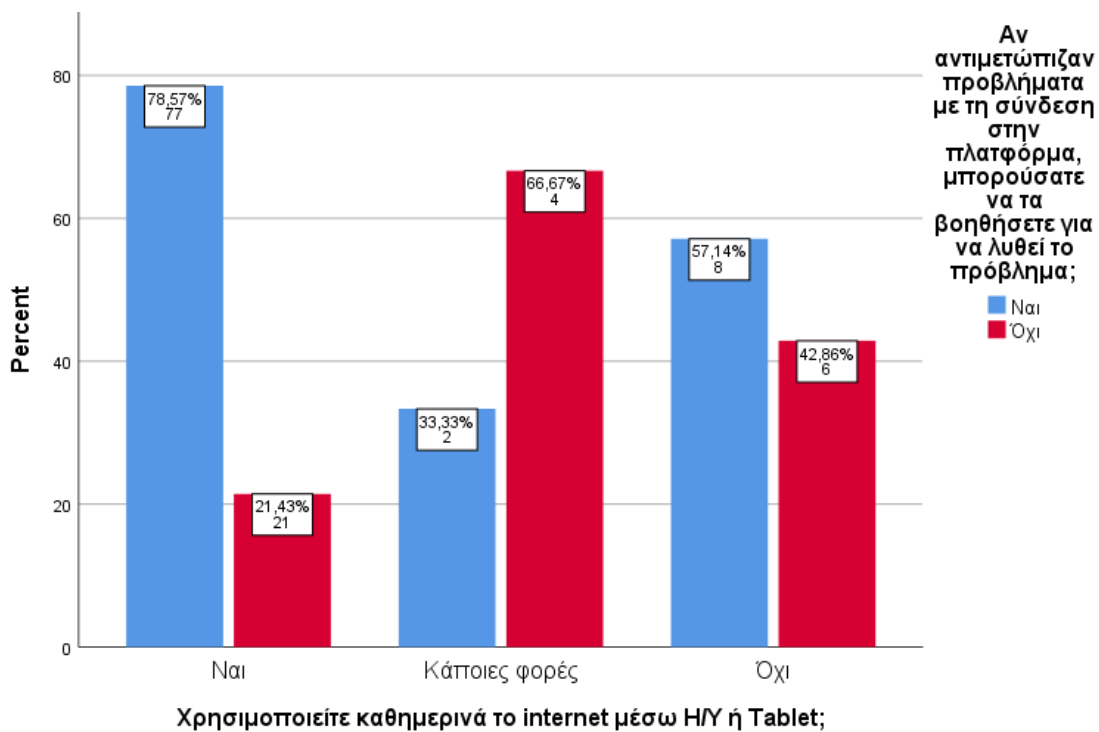
Παράλληλα φαίνεται ότι εκείνοι που χρησιμοποιούν καθημερινά το internet είναι και αυτοί που μπορούσαν σε μεγαλύτερο βαθμό να βοηθήσουν στην επίλυση των προβλημάτων σε σχέση με εκείνους που δεν το χρησιμοποιούν καθημερινά ή το χρησιμοποιούν μερικές φορές. ($p=0,017$). Οι διαφορές αποδίδονται στο συγκριτικό ραβδόγραμμα του γραφήματος 4 που ακολουθεί.

Crosstab

Count

		Αν αντιμετώπιζαν προβλήματα με τη σύνδεση στην πλατφόρμα, μπορούσατε να τα βοηθήσετε για να λυθεί το πρόβλημα;			
		Ναι	Όχι	Total	p
Χρησιμοποιείτε καθημερινά το internet μέσω Η/Υ ή Tablet;	Ναι	77	21	98	0,017 F
	Κάποιες φορές	2	4	6	
	Όχι	8	6	14	
Total		87	31	118	

Πίνακας 27

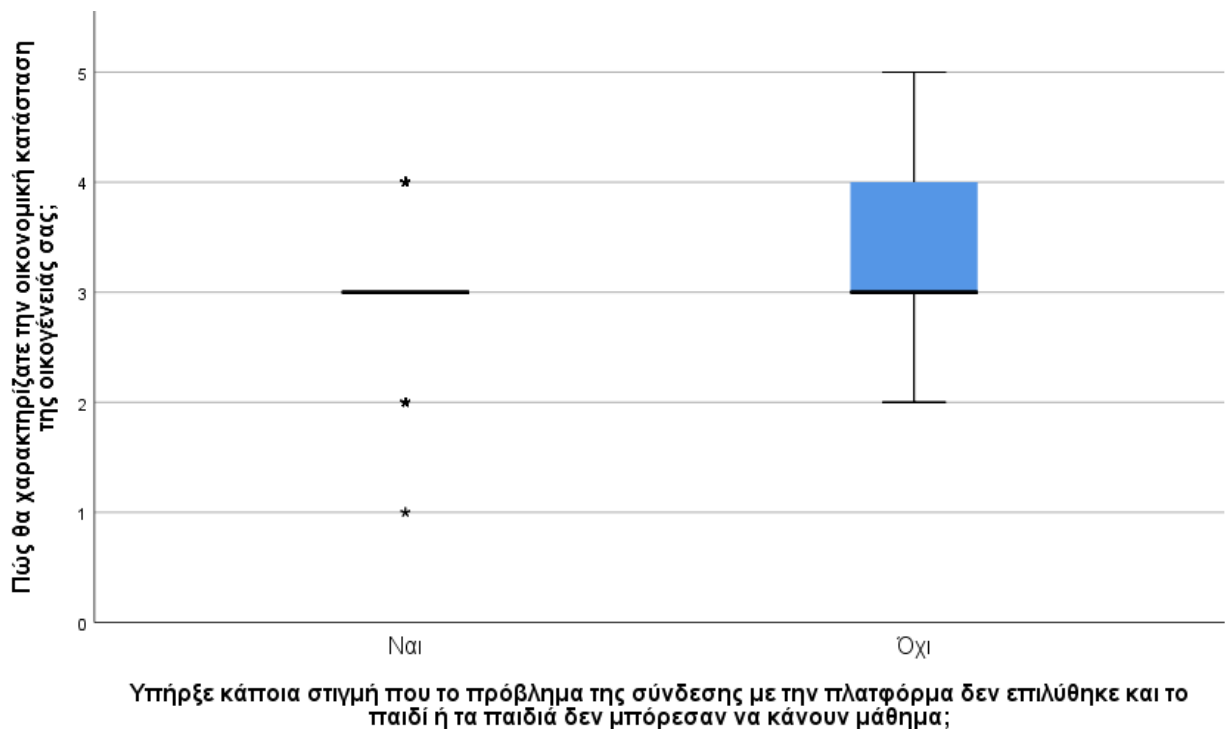
Γράφημα 4

Οι γονείς που δεν κατάφεραν να επιλύσουν προβλήματα σύνδεσης είχαν κατά μέσο όρο σημαντικά χαμηλότερη οικονομική κατάσταση (3,07) σε σχέση με τους γονείς που μπορούσαν να επιλυθούν του προβλήματος με τιμή 3,41 και $p=0,019$ όπως φαίνεται και από τον πίνακα 28 που ακολουθεί. Η διαφορά αποδίδεται σχηματικά από το συγκριτικό θηκόγραμμα του γραφήματος 5.

Σημειώνεται ότι η συγκεκριμένη διαφορά που αφορά πάλι τα οικονομικά είναι στατιστικά σημαντική, καθώς οι περισσότεροι γονείς δήλωσαν μέτρια οικονομική κατάσταση.

Group Statistics					
		N	Mean	Std. Deviation	P
Υπήρξε κάποια στιγμή που το πρόβλημα της σύνδεσης με την πλατφόρμα δεν επιλύθηκε και το παιδί ή τα παιδιά δεν μπόρεσαν να κάνουν μάθημα;					
Πώς θα χαρακτηρίζατε την οικονομική κατάσταση της οικογένειάς σας;	Ναι	92	3,07	,660	0,019
	Όχι	27	3,41	,636	

Πίνακας 28

Γράφημα 5

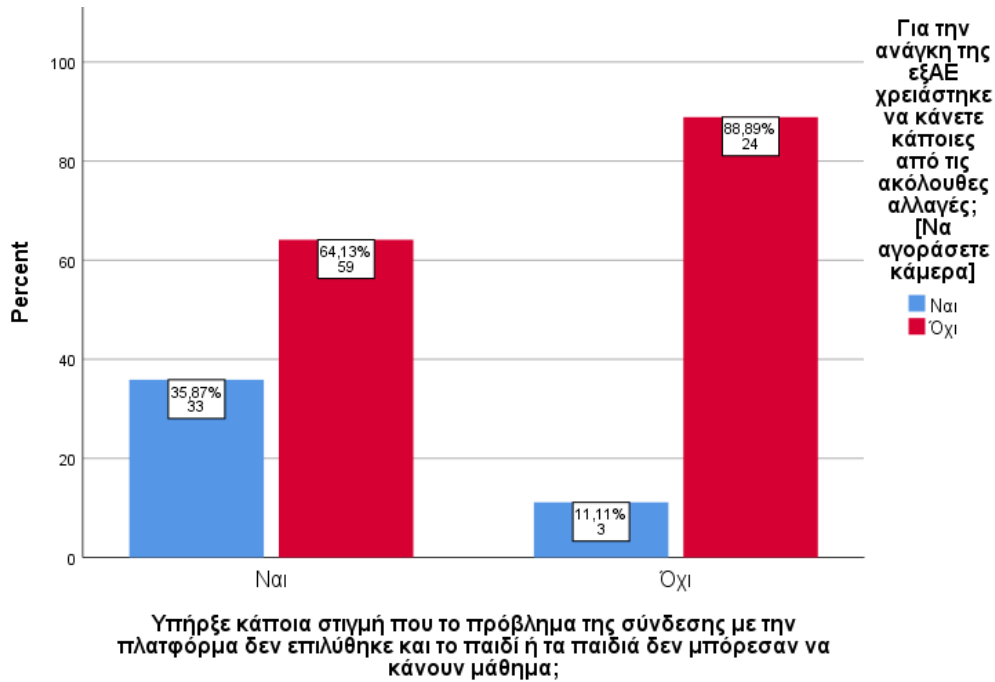
Στη συνέχεια εξετάζεται η σχέση της δυνατότητας επίλυσης προβλημάτων σύνδεσης με την αγορά κάμερας στο πλαίσιο της εξΑΕ. Όπως προκύπτει από τον έλεγχο Pearson Chi Square, εκείνοι που δεν αντιμετώπισαν κάποιο δυσεπίλυτο πρόβλημα σύνδεσης δε χρειάστηκε και να αγοράσουν κάποιο εξοπλισμό κάμερας σε αντίθεση με εκείνους που αγόρασαν κάμερα ($p=0,014$). Οι διαφορές αποδίδονται στο συγκριτικό ραβδόγραμμα του γραφήματος 6 που ακολουθεί.

Crosstab

Count

		Υπήρξε κάποια στιγμή που το πρόβλημα της σύνδεσης με την πλατφόρμα δεν επιλύθηκε και το παιδί ή τα παιδιά δεν μπόρεσαν να κάνουν μάθημα;			
		Ναι	Όχι	Total	
Για την ανάγκη της εξΑΕ χρειάστηκε να κάνετε κάποιες από τις ακόλουθες αλλαγές; [Να αγοράσετε κάμερα]	Ναι	33	3	36	0,014
	Όχι	59	24	83	
Total		92	27	119	

Πίνακας 29

Γράφημα 6

Διαφορά καταγράφηκε επίσης και σχετικά με τον αριθμό των μελών μίας οικογένειας. Όπως φαίνεται από τον πίνακα 30 που ακολουθεί η διαφορά εστιάζεται σε εκείνους που παρακολουθούσαν καθημερινά και σε εκείνους που παρακολουθούσαν αρκετές φορές την εβδομάδα, καθώς μόλις 2 δήλωσαν «λίγες φορές την εβδομάδα». Φαίνεται συνεπώς ότι καθημερινά παρακολουθούσαν συχνότερα οι τετραμελείς οικογένειες, ενώ οι τριμελείς δήλωσαν

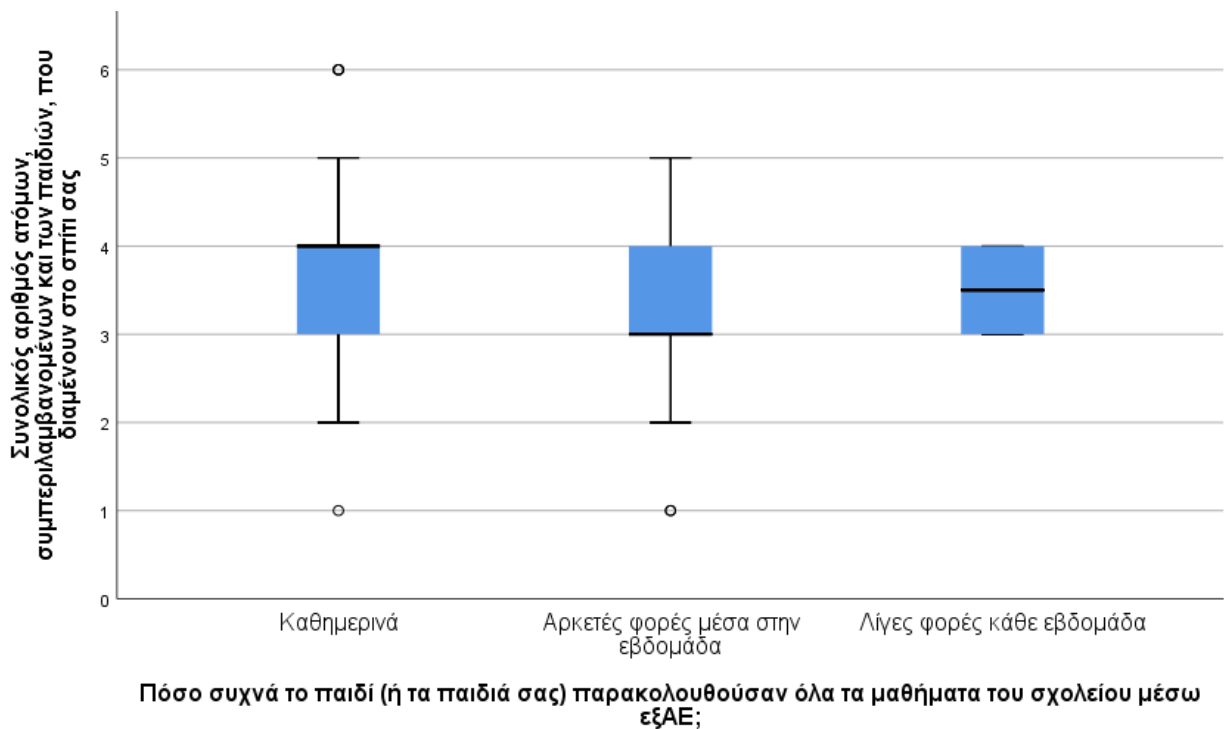
συχνότερα ότι παρακολουθούσαν «αρκετές φορές» την εβδομάδα. Η διαφορά αποδίδεται σχηματικά από το συγκριτικό θηκόγραμμα του γραφήματος 7.

Descriptives

Συνολικός αριθμός ατόμων, συμπεριλαμβανομένων και των παιδιών, που διαμένουν στο σπίτι σας

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error	95% Confidence Interval for Mean		P
					Lower Bound	Upper Bound	
Καθημερινά	105	3,85	,841	,082	3,68	4,01	0,014
Αρκετές φορές μέσα στην εβδομάδα	13	3,08	1,256	,348	2,32	3,84	
Λίγες φορές κάθε εβδομάδα	2	3,50	,707	,500	-2,85	9,85	
Total	120	3,76	,917	,084	3,59	3,92	

Πίνακας 30

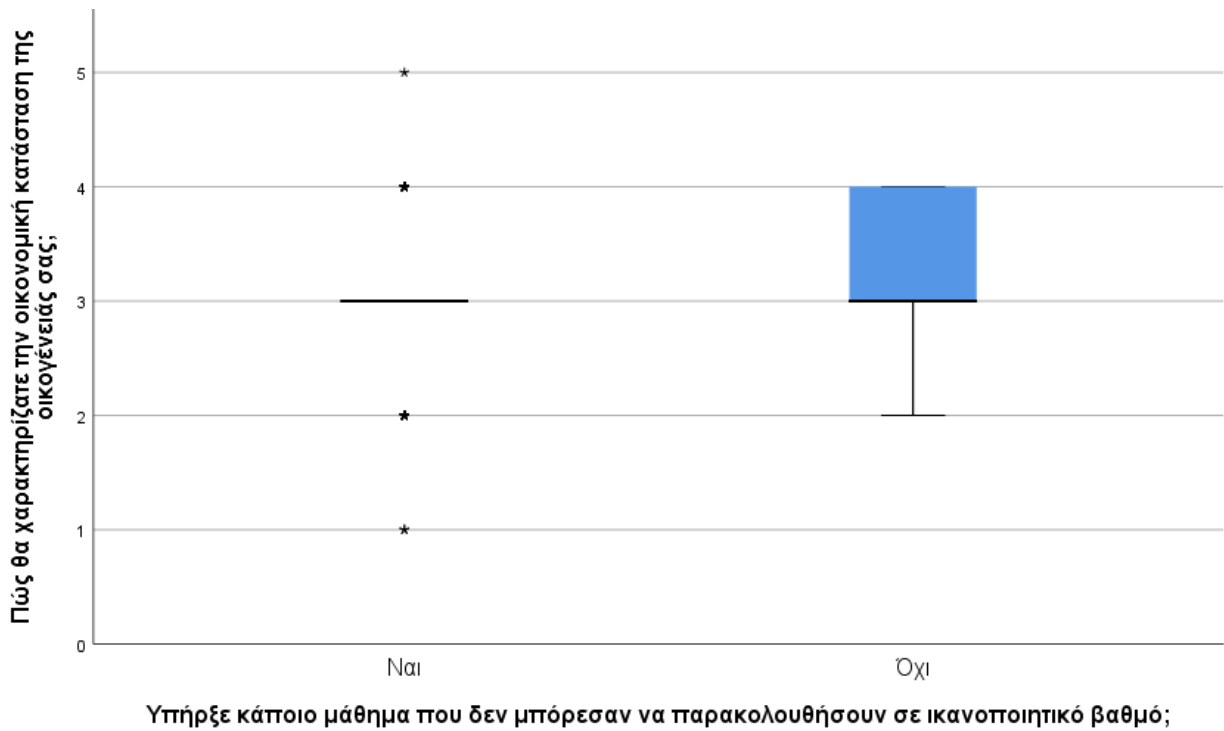
Γράφημα 7

Οι γονείς των παιδιών που δήλωσαν ότι τα παιδιά τους δε μπόρεσαν να παρακολουθήσουν κάποιο μάθημα σε ικανοποιητικό βαθμό είχαν σημαντικά χαμηλότερη οικονομική κατάσταση (3,00) σε σχέση με εκείνους που δήλωσαν ότι κατάφεραν να παρακολουθήσουν κάποιο μάθημα σε ικανοποιητικό βαθμό (3,30) Η διαφορά αποδίδεται σχηματικά από το συγκριτικό θηκόγραμμα του γραφήματος 8.

Group Statistics

		N	Mean	Std. Deviation	p
Πώς θα χαρακτηρίζατε την οικονομική κατάσταση της οικογένειάς σας;	Ναι	66	3,00	,744	
	Όχι	54	3,30	,537	

Πίνακας 31

Γράφημα 8

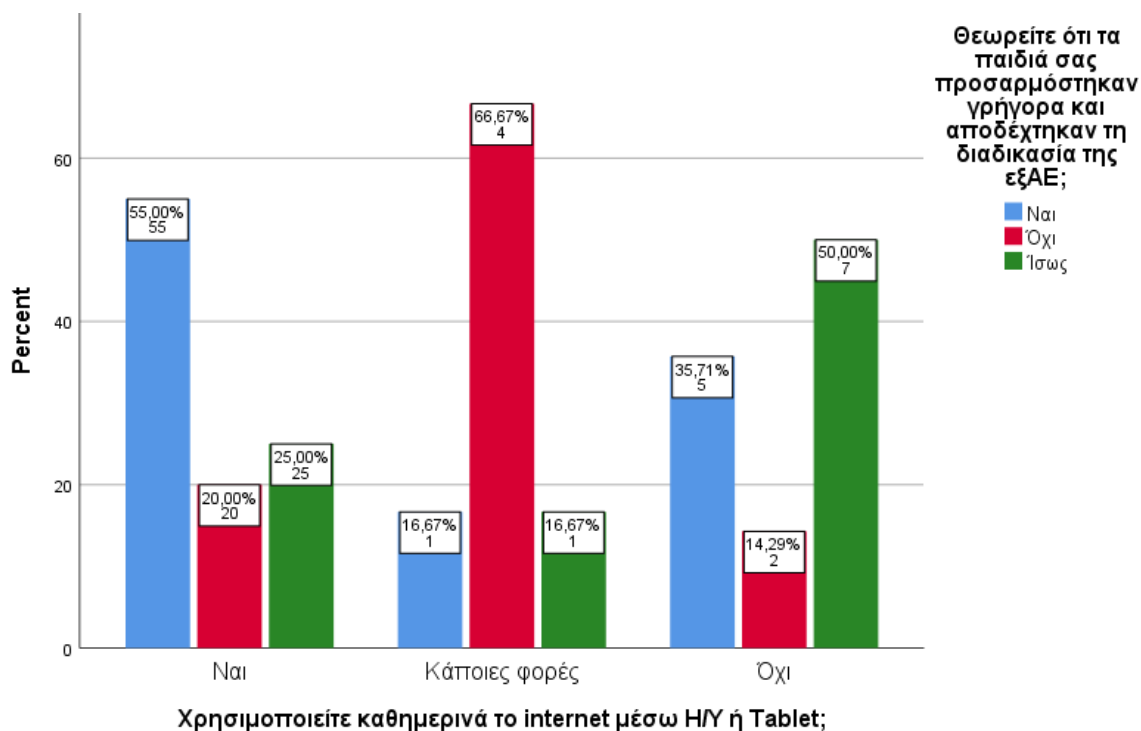
Σχετικά με την προσαρμογή των παιδιών στη διαδικασία της εξΑΕ φαίνεται ότι προέκυψε στατιστικά σημαντική διαφοροποίηση ανάλογα με τη συχνότητα χρήσης internet. Συγκεκριμένα φαίνεται ότι τα παιδιά που έχουν καθημερινή χρήση προσαρμόστηκαν σε σημαντικό βαθμό καλύτερα από τα παιδιά που είχαν χρήση κάποιες φορές ή και όχι ($p=0,031$). Οι διαφορές που εντοπίστηκαν αποδίδονται από το συγκριτικό θηκόγραμμα του γραφήματος 9 που ακολουθεί.

Crosstab

Count

		Θεωρείτε ότι τα παιδιά σας προσαρμόστηκαν γρήγορα και αποδέχτηκαν τη διαδικασία της εξΑΕ;				
		Ναι	Όχι	Ίσως	Total	
Χρησιμοποιείτε καθημερινά το internet μέσω Η/Υ ή Tablet;	Ναι	55	20	25	100	0,031
	Κάποιες φορές	1	4	1	6	
	Όχι	5	2	7	14	
Total		61	26	33	120	

Πίνακας 32

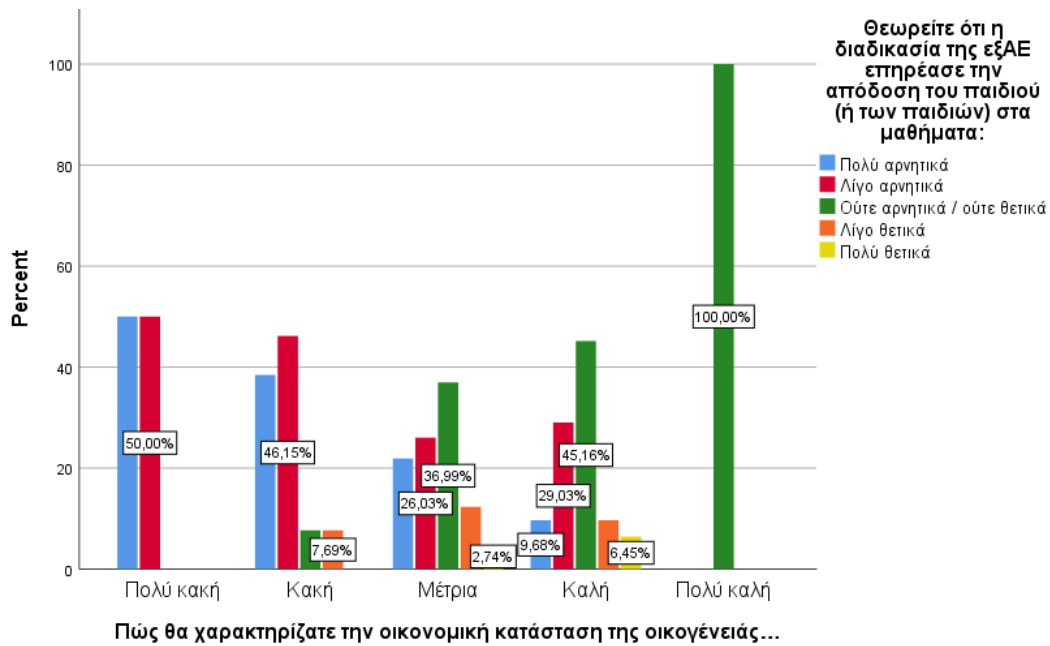

Γράφημα 9

Στατιστικά σημαντική βρέθηκε επίσης να είναι η συσχέτιση της επίδρασης στις εξΑΕ ανάλογα με την οικονομική κατάσταση. Συγκεκριμένα φαίνεται ότι όσο καλύτερη είναι η οικονομική κατάσταση των γονέων των παιδιών της μελέτης, τόσο περισσότερο θεωρούν ότι έχει επηρεάσει την απόδοσή τους η εξΑΕ. Ο συντελεστής συσχέτισης Kendall ισούται με 0,218 με $p=0,007$ και η σχέση αποδίδεται από το συγκριτικό ραβδόγραμμα του γραφήματος 10 που ακολουθεί.

Πώς θα χαρακτηρίζατε την οικονομική κατάσταση της οικογένειάς σας;	
Θεωρείτε ότι η διαδικασία της εξΑΕ επηρέασε την απόδοση του παιδιού (ή των παιδιών) στα μαθήματα:	Pearson Correlation
	,218**
	Sig. (2-tailed)
	,007
	N
	120

Πίνακας 33

Γράφημα 10

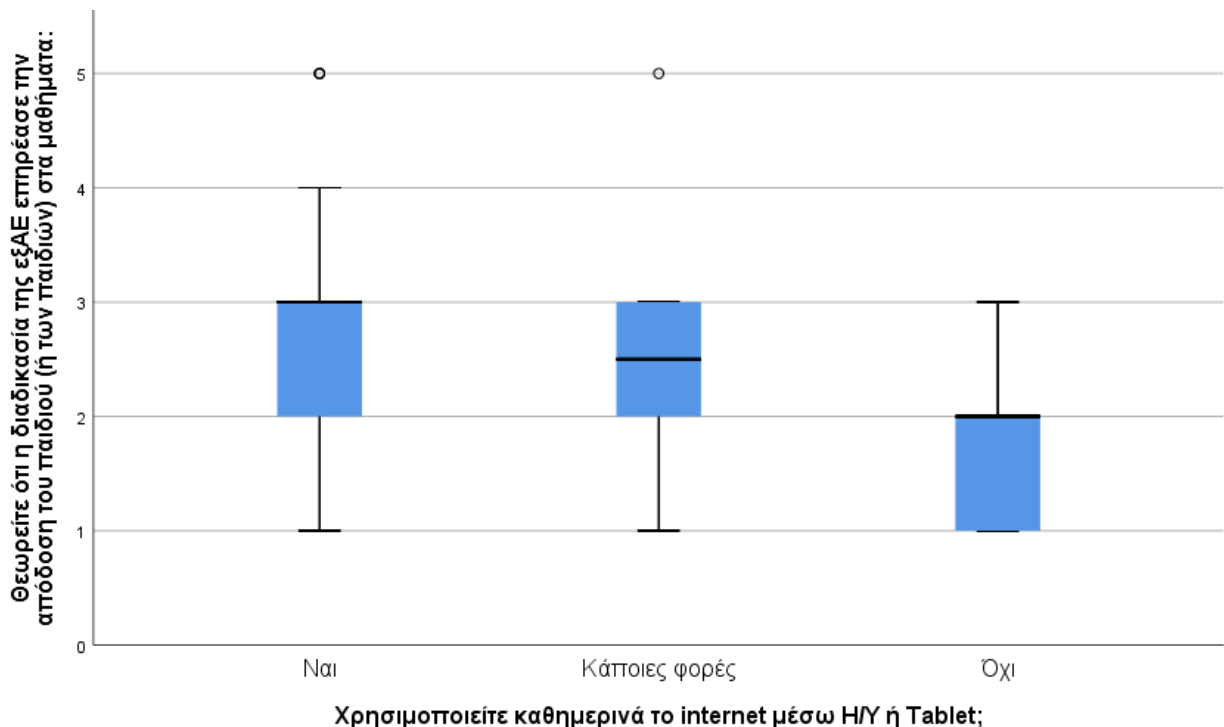
Τέλος οι γονείς δήλωσαν ότι η συχνότητα χρήσης του Internet επηρέασε και την απόδοση των παιδιών, καθώς θεωρούν ότι τα παιδιά που δε χρησιμοποιούν καθημερινά το διαδίκτυο επηρεάστηκαν περισσότερο αρνητικά (1,76) σε σχέση με τα παιδιά που χρησιμοποιούν το ιντερνέτ κάποιες φορές (2,67) ή και καθημερινά (2,56), ($p=0,015$). Οι διαφορές αποδίδονται από το συγκριτικό θηκόγραμμα του γραφήματος 11 που ακολουθεί.

Descriptives

Θεωρείτε ότι η διαδικασία της εξΑΕ επηρέασε την απόδοση του παιδιού (ή των παιδιών) στα μαθήματα:

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error	95% Confidence Interval for Mean		p
					Lower Bound	Upper Bound	
Ναι	100	2,56	1,028	,103	2,36	2,76	
Κάποιες φορές	6	2,67	1,366	,558	1,23	4,10	
Όχι	14	1,71	,726	,194	1,29	2,13	0,015
Total	120	2,47	1,045	,095	2,28	2,66	

Πίνακας 34

Γράφημα 11

Ως δείκτες έκβασης για το αν λειτούργησε ή όχι η εξΑΕ για τα παιδιά σύμφωνα με τους εκπαιδευτικούς, χρησιμοποιήθηκαν τα ερωτήματα:

21. Αντιμετώπισε το σχολείο προβλήματα με τη χρήση των πλατφόρμων τηλεκπαίδευσης;
27. Υπήρχαν παιδιά που δεν συμμετείχαν καθημερινά στο μάθημα μέσω τηλεκπαίδευσης;
30. Σας ανέφεραν οι γονείς ότι αντιμετώπιζαν προβλήματα σύνδεσης των παιδιών τους στην πλατφόρμα τηλεκπαίδευσης;
31. Σας ανέφεραν οι γονείς αν τα παιδιά τους αντιμετώπιζαν προβλήματα παρακολούθησης λόγω του ότι το μάθημα γινόταν εξ αποστάσεως;
32. Σας ανέφεραν οι γονείς ότι δεν μπορούσαν να βοηθήσουν τα παιδιά τους επειδή δεν είχαν γνώσεις σχετικά με τους Η/Υ και τη λειτουργία των πλατφόρμων τηλεκπαίδευσης;
34. Σας ανέφεραν οι γονείς ότι έπρεπε να κάνουν κάποια δαπάνη σε εξοπλισμό (Η/Υ ή σύνδεση στο internet) για να μπορέσουν τα παιδιά τους να συνδεθούν στην πλατφόρμα τηλεκπαίδευσης αλλά δεν μπορούσαν οικονομικά να την αντέξουν και δεν την πραγματοποίησαν;
35. Θεωρείτε ότι οι μαθητές σας κατά μέσο όρο κατανοούσαν εξίσου καλά το μάθημα που διδάσκατε εξ αποστάσεως όπως αν το διδάσκατε δια ζώσης;
36. Πώς επηρεάστηκε η μαθησιακή απόδοση των παιδιών από την τηλεκπαίδευση;
37. Πιστεύετε ότι η τηλεκπαίδευση διευκόλυνε εξίσου τη συμμετοχή όλων των μαθητών στην παρακολούθηση και συμμετοχή στο μάθημα;

και εξετάστηκε η διαφοροποίηση τους με την «Γνώση χρήσης πλατφόρμων τηλεκπαίδευσης πριν την εκδήλωση του Covid19».

Από το σύνολο των σχέσεων διαφορές εντοπίστηκαν για το αν αντιμετώπισε το σχολείο κάποιο πρόβλημα με τη χρήση των πλατφόρμων, από όπου φάνηκε ότι εκείνη που είχαν «αρίστη γνώση χρήσης της πλατφόρμας» είχαν σημαντικά λιγότερα προβλήματα σε σχέση με εκείνους που είχαν μέτρια γνώση - οι οποίοι αποτελούν και την πλειοψηφία. Η τιμή από την ανάλυση διακύμανσης που εφαρμόστηκε είναι ίση με 0,028 και η διαφορά αποδίδεται σχηματικά από το γράφημα 12 που ακολουθεί.

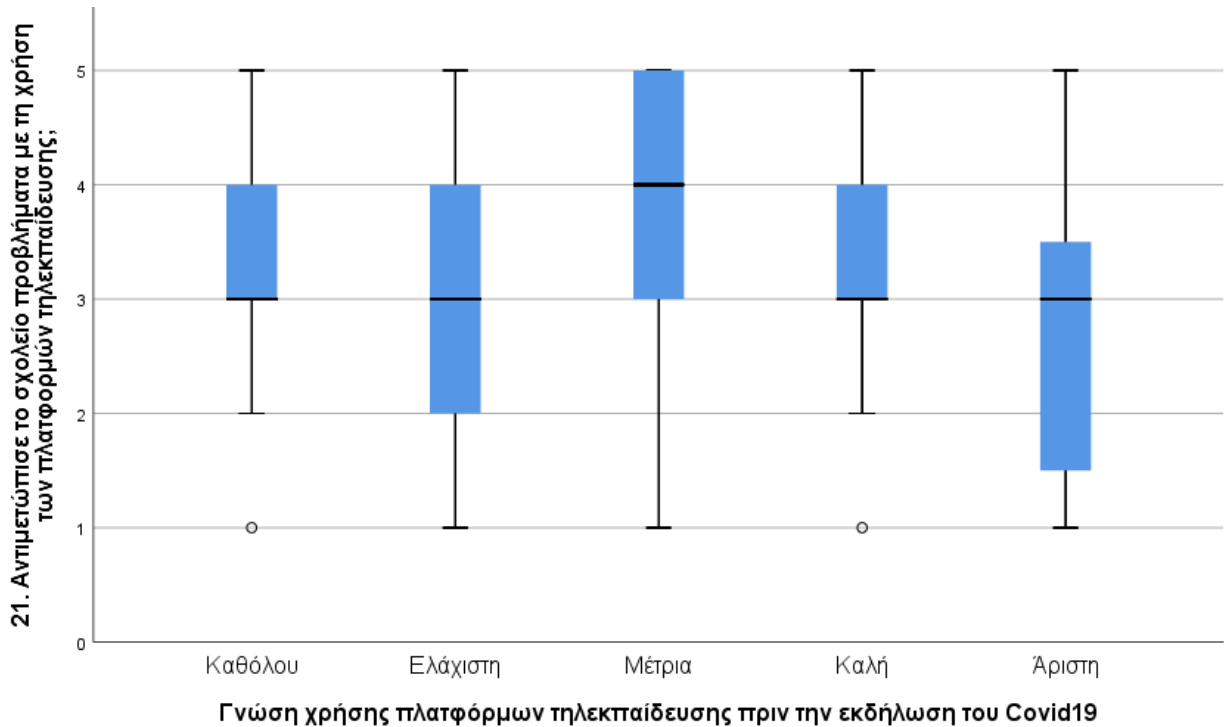
Descriptives

21. Αντιμετώπισε το σχολείο προβλήματα με τη χρήση των πλατφορμών τηλεκπαίδευσης;

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error	95% Confidence Interval for Mean		p
					Lower Bound	Upper Bound	
Καθόλου	26	3,27	1,041	,204	2,85	3,69	0,028

Ελάχιστη	18	3,17	1,150	,271	2,59	3,74
Μέτρια	40	3,83	1,130	,179	3,46	4,19
Καλή	51	3,51	1,065	,149	3,21	3,81
Άριστη	11	2,73	1,348	,407	1,82	3,63
Total	146	3,45	1,139	,094	3,27	3,64

Πίνακας 35

Γράφημα 12

5.4 Στατιστική ανάλυση

Για την περιγραφή των εκβάσεων χρησιμοποιήθηκαν μέσες τιμές και τυπικές αποκλίσεις, ενώ για τις κατηγορικές μετρήσεις όπως το φύλο, πλήθη και ποσοστά. Πραγματοποιήθηκαν έλεγχοι t για δύο ανεξάρτητα δείγματα και ανάλυση διακύμανσης για περισσότερα από δύο ανεξάρτητα δείγματα για την διαφοροποίηση των εκβάσεων ανάλογα με την γνώση χρήσης πλατφόρμων ή με άλλες παραμέτρους που εκφράζονται σε κατηγορίες. Για την εξέταση των συσχετίσεων μεταξύ των εκβάσεων χρησιμοποιήθηκε ο έλεγχος Pearson.. Η ανάλυση πραγματοποιήθηκε με το λογισμικό SPSS v26.0 και το επίπεδο σημαντικότητας ορίστηκε ίσο με 0,05 σε όλες τις περιπτώσεις.

6. Συμπεράσματα – Συζήτηση

Από την ανάλυση των αποτελεσμάτων προέκυψε συσχέτιση μεταξύ της οικονομικής κατάστασης των οικογενειών των μαθητών/τριών και της αποτελεσματικότητας της εξΑΕ. Συγκεκριμένα, διαπιστώθηκε ότι η εφαρμογή της εξΑΕ επηρέασε αρνητικά τη συμμετοχή κυρίως των μαθητών που προέρχονταν από οικογένειες με χαμηλό εισόδημα και λίγα τετραγωνικά σπιτιού. Επίσης, οι επιδόσεις των εν λόγω μαθητών ήταν χαμηλές. Οι γονείς των παιδιών που δήλωσαν ότι τα παιδιά τους δε μπόρεσαν να παρακολουθήσουν κάποιο μάθημα σε ικανοποιητικό βαθμό είχαν σημαντικά χαμηλότερη οικονομική κατάσταση.

Τα προβλήματα που προέκυπταν κατά την εξΑΕ και εμπόδιζαν τους μαθητές/τριες να συμμετέχουν στα μαθήματα φάνηκε ότι δεν επιλύονταν από οικογένειες που δεν είχαν εξοικείωση με τη χρήση του διαδικτύου και του Η/Υ, καθώς και από οικογένειες που αδυνατούσαν να προβούν σε νέες αγορές εξοπλισμού. Οι οικογένειες αυτές ανήκουν σε εκείνες με χαμηλό εισόδημα. Από αυτές τις οικογένειες υπήρξαν παιδιά που συμμετείχαν σε λίγα ή σε κανένα μάθημα.

Σε σχέση με τους εκπαιδευτικούς, διαπιστώθηκε ότι περισσότερες δυσκολίες αντιμετώπισαν οι εκπαιδευτικοί που είχαν στο σπίτι κι άλλα μέλη που συμμετείχαν σε κάποιας μορφής εξΑΕ. Επίσης, αρνητικά λειτούργησε η μη εξοικείωση των εκπαιδευτικών με τις εκπαιδευτικές πλατφόρμες που χρησιμοποιήθηκαν κατά την εξΑΕ. Τα σχολεία με φτωχό τεχνολογικό εξοπλισμό έδειξαν να αντιμετωπίζουν τα περισσότερα προβλήματα κατά την εξΑΕ. Οι εκπαιδευτικοί αυτών των σχολείων δήλωσαν ότι είχαν μαθητές που δε συμμετείχαν σε όλα τα μαθήματα ή δε συμμετείχαν σε κανένα.

Συμπερασματικά, η εξΑΕ δεν πέτυχε τους στόχους της, τόσο σε σχέση με τη συστηματική συμμετοχή της εκπαιδευτικής κοινότητας στο σύνολό της, όσο και στα μαθησιακά αποτελέσματα. Προτείνεται περαιτέρω έρευνα του θέματος.

Βιβλιογραφία

- Adami, M. F., & Kiger, A. (2005). The use of triangulation for completeness purposes. *Nurse Researcher*, 12 (4), 19-29.
- Atkinson, R.K., Derry, S.J., Renkl, A., & Wortham, D. (2000). Learning from Examples: Instructional Principles from the Worked Examples Research. *Review of Educational Research*, 70(2), 181–214.
- Azevedo, J. P., Hasan, A., Goldemberg, D., Geven, K., & Iqbal, S. A. (2021). Simulating the Potential Impacts of COVID-19 School Closures on Schooling and Learning Outcomes: A Set of Global Estimates. *The World Bank Research Observer*, 36(1), 1-40.
- Aziz M., Bloom D.E., Humair S., Jimenez E., Rosenberg L., Sathar Z. (2014). Education System Reform in Pakistan: Why, When, and How? *IZA Policy Papers*, 76.
- Bozkurt, A. (2019). From Distance Education to Open and Distance Learning: A Holistic Evaluation of History, Definitions, and Theories. In *Handbook of Research on Learning in the Age of Transhumanism* (pp. 252-273). IGI Global.
- Butcher, B. (2013). Hollowing Out and the Future of the Labour Market—The Myth. *VOX, CEPR Policy Portal*, Dec. <https://voxeu.org/article/hollowing-out-labour-market-new-evidence>
- Clark, J. T. (2020). Distance Education. In *Clinical Engineering Handbook* (pp. 410-415). Academic Press.
- Cook, D.A., Dupras, D.M. (2004). A Practical Guide to Developing Effective Web-Based Learning. *Journal of General Internal Medicine*, 19(6), 698–707.
- Cook, R. G., & Ley, K. (2017). Past, Future and Presents: Meeting New Online Challenges with Primal Marketing Solutions. In Information Resources Management Association (Ed.), *Blended Learning: Concepts, Methodologies, Tools, and Applications* (pp. 2010–2024). Hershey, PA: IGI Global.
- De la Teja, I., & Spannaus, T.W. (2008). New Online Learning Technologies: New Online Learner Competencies. Really? In J. Visser & M. Visser - Valfrey (Eds.), *Learners in a Changing Learning Landscape: Reflections from a Dialogue on New Roles and Expectations, Volume 12 of Lifelong Learning Book Series* (pp.187-212). New York: Springer Science & Business Media.
- Eurostat (2020). Στατιστικές Δημόσιων Οικονομικών. Ανάκτηση 04/08/2021, <https://ec.europa.eu/eurostat/statistics->

[explained/index.php?title=Archive:%CE%A3%CF%84%CE%B1%CF%84%CE%B9%CF%83%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AD%CF%82%CE%B4%CE%B7%CE%BC%CF%8C%CF%83%CE%B9%CF%89%CE%BD%CE%BF%CE%B9%CE%BA%CE%BF%CE%BD%CE%BF%CE%BC%CE%B9%CE%BA%CF%8E%CE%BD](https://www.researchgate.net/publication/331111111)

- Foulger, T., Graziano, K., Schmidt-Crawford, D., & Slykhuis, D. (2017). Teacher Educator Technology Competencies. *Journal of Technology and Teacher Education*, 25(4), 413-448.
- Gewin V (2020). Five Tips for Moving Teaching Online as COVID19 Takes Hold. *Nature* 580, 295–296.
- Goddard, W., & Melville, S. (2004). *Research Methodology: An Introduction*. Cape Town: Juta and Company Ltd.
- Hattie, J., & Timperley, H. (2007). The Power of Feedback. *Review of Educational Research*, 77(1), 81–112.
- Hubalovsky, S., Hubalovska, M., Musilek, M. (2019). Assessment of the Influence of Adaptive E-Learning on Learning Effectiveness of Primary School Pupils. *Computers in Human Behavior*, 92, 691–705.
- Keegan, D. J. (1980). On Defining Distance Education. *Distance Education*, 1(1), 13-36.
- Kokkevi A., Stavrou, M., Kanavou E. & Fotiou A. (2014). The Repercussions of the Economic Recession in Greece on Adolescents and their Families. *Innocenti Working Paper*, No. 2014-07. UNICEF Office of Research.
- Leedy, P. D. (1989). Practical Research: Planning and Design. In *Practical Research: Planning and Design. A Basic Text for Courses in Research Methodology*. New York: Macmillan.
- Moore, T., & Morton, J. (2017). The Myth of Job Readiness? Written Communication, Employability, and the ‘Skills Gap’ in Higher Education. *Studies in Higher Education*, 42(3), 591–609.
- Nawaz, A. (2012). E-Learning Experiences of Heis in Advanced States, Developing Countries and Pakistan. *Universal Journal of Education and General Studies*, 1(3), 72–83.
- Niemi, H. M., & Kousa, P. (2020). A Case Study of Students’ and Teachers’ Perceptions in a Finnish High School during the COVID Pandemic. *International journal of technology in education and science*, 4(4), 352-369.

- Nikiforos, S., Tzanavaris, S., & Kermanidis, K. L. (2020). Post-pandemic Pedagogy: Distance Education in Greece during COVID-19 Pandemic through the Eyes of the Teachers. *European Journal of Engineering and Technology Research*.
- Prilop, C.N., Weber, K.E., Kleinknecht, M. (2020). Effects of Digital Video-Based Feedback Environments on Pre-Service Teachers' Feedback Competence. *Computers in Human Behavior, 102*, 120–131.
- Ragusa, A. T., & Crampton, A. (2018). Sense of Connection, Identity and Academic Success in Distance Education: Sociologically Exploring Online Learning Environments. *Rural Society, 27*(2), 125-142.
- Rudd, P., Aguilera, A., Elliott, L., & Chambers, B. (2017). MathsFlip: Flipped Learning. Evaluation Report and Executive Summary. *Education Endowment Foundation*.
- Shah, S. S., Shah, A. A., Memon, F., Kemal, A. A., & Soomro, A. (2021). Online Learning during the COVID-19 Pandemic: Applying the Self-Determination Theory in the ‘New Normal’. *Revista de Psicodidáctica (English Ed.)*.
- Simons, J., Leverett, S., & Beaumont, K. (2020). Success of Distance Learning Graduates and the Role of Intrinsic Motivation. *Open Learning: The Journal of Open, Distance and e Learning, 35*(3), 277-293.
- Singh, Y. K. (2006). *Fundamental of Research Methodology and Statistics*. New Delhi: New Age International.
- Spector, M. J., & De la Teja, I. (2001). *Competencies for Online Teaching*. *Eric Digest*. Syracuse, New York: ERIC Clearinghouse on Information and Technology.
- Surma, T., & Kirschner, P. A. (2020). Technology Enhanced Distance Learning Should Not Forget How Learning Happens. *Computers in Human Behavior, 110*.
- Traxler, J., (2010). Distance Education and Mobile Learning: Catching up, Taking Stock. *Distance Education, 31*, 129–138.
- Traxler, J. (2017). Mobile Learning: The Philosophical Challenges, Problems and Implications of Defining and Theorising. *Progressio, 39*(1), 17-33.
- Traxler, J. (2018). Distance Learning—Predictions and Possibilities. *Education Sciences, 8*(1), 35.
- Trust, T. & Whalen, J. (2020). Should Teachers be Trained in Emergency Remote Teaching? Lessons Learned from the COVID-19 Pandemic. *Journal of Technology and Teacher Education, 28*(2), 189-199.

- Tzifopoulos, M. (2020). In the Shadow of Coronavirus: Distance Education and Digital Literacy Skills in Greece. *International Journal of Social Science and Technology*, 5(2), 1-14.
- Visser, J. (2008). Constructive Interaction with Change: Implications for Learners and the Environment in Which They Learn. In J. Visser & M. Visser - Valfrey (Eds.), *Learners in a Changing Learning Landscape: Reflections from a Dialogue on New Roles and Expectations, Volume 12 of Lifelong Learning Book Series* (pp.11-36). New York: Springer Science & Business Media.
- Wang, C., Hsu, H.C.K., Bonem, E.M., Moss, J.D., Yu S., Nelson, D.B., Levesque-Bristol, C. (2019). Need Satisfaction and Need Dissatisfaction: A Comparative Study of Online and Face-To-Face Learning Contexts. *Computers in Human Behavior*. 95, 114–125.
- Αναστασιάδης, Π. (2020). Η Σχολική Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση στην Εποχή του Κορωνοϊού COVID-19: Το Παράδειγμα της Ελλάδας και η Πρόκληση της Μετάβασης στο «Ανοιχτό Σχολείο της Διερευνητικής Μάθησης, της Συνεργατικής Δημιουργικότητας και της Κοινωνικής Αλληλεγγύης». *Ανοικτή Εκπαίδευση: το Περιοδικό για την Ανοικτή και εξΑΕ και την Εκπαιδευτική Τεχνολογία*, 16(2), 20-48.
- Ευαγγέλου, Ε. (2014). Η Χρήση της Μεθοδολογικής Τριγωνοποίησης στην Έρευνα της Ποιότητας Ζωής. *e-Περιοδικό Επιστήμης & Τεχνολογίας*, 9(2), 113-120.
- Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, (2018). Σύσταση του Συμβουλίου της 22ας Μαΐου 2018 σχετικά με τις βασικές ικανότητες της δια βίου μάθησης, 2018/C 189/01.
- Λιακοπούλου, Ε., & Σταυροπούλου, Ε. (2021). ΕξΑΕ στο Ελληνικό Σχολείο Κατά την Περίοδο του Covid-19: Προβληματισμοί, Δυσκολίες και Αναληφθείσες Ενέργειες Αντιμετώπισής τους. *1ο Διεθνές Διαδικτυακό Εκπαιδευτικό Συνέδριο Από τον 20ο στον 21ο αιώνα μέσα σε 15 ημέρες*, (1), 331-341.
- Λιοναράκης, Α. (2001). *Για Ποια ΕξΑΕ Μιλάμε; 1ο Συνέδριο Ανοιχτής κι εξΑΕ 2001*, Πρακτικά.
- Λιοναράκης, Α. (2006). Η θεωρία της εξΑΕ και η πολυπλοκότητα της πολυμορφικής της διάστασης. Στο Α. Λιοναράκης (Επιμ.) *Ανοικτή και εξΑΕ – Στοιχεία Θεωρίας και Πράξης* (σσ. 7-41). Αθήνα: Προπομπός.
- Μαντζούκας, Σ. (2007). Ποιοτική Έρευνα σε Έξι Εύκολα Βήματα. Η Επιστημολογία, οι Μέθοδοι και η Παρουσίαση. *Νοσηλευτική*, 46(1), 88–98.
- Μουζάκης, Χ., Δανοχρήστου, Π., & Κουτρομάνος, Γ. (2021). Η Ανεστραμμένη Τάξη στη Σχολική Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση: Μια Ανασκόπηση της Διεθνούς Εμπειρίας. *Ανοικτή*

Εκπαίδευση: το περιοδικό για την Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση και την Εκπαιδευτική Τεχνολογία, 17(1), 38-57.

Παπαδημητρίου, Σ. (2020). *Η Συμβολή της Εκπαιδευτικής Τηλεόρασης στην εξ Αποστάσεως Σχολική Εκπαίδευση*. Πρακτικά συνεδρίου: «Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση και Σχολική Πραγματικότητα», Απρίλιος 2020.

Παπαδοπούλου, Μ. (2021). *Εξ αποστάσεως εκπαίδευση στον καιρό της πανδημίας: απόψεις εκπαιδευτικών γενικής και ειδικής αγωγής σχετικά με την ετοιμότητα, τις προκλήσεις και τις μετά-COVID εκπαιδευτικές πρακτικές*. Διπλωματική εργασία, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, Σχολή Κοινωνικών, Ανθρωπιστικών Επιστημών Και Τεχνών, Τμήμα Εκπαιδευτικής και Κοινωνικής Πολιτικής.

ΥΑ 44639 (2020). ΦΕΚ 1381/Β/14-4-2020

ΥΠΑΙΘ (2020). *Μαθαίνουμε στο Σπίτι: Επικαιροποιημένα Αποτελέσματα Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης*. Ανάκτηση 06/08/2021, <https://mathainoumestospiti.gov.gr/wp-content/uploads/2020/05/minedu-covid19-mathainoumestospiti-statistics-405.pdf>

ΥΠΑΙΘ (2020α). Εγκύκλιος με αρ.πρωτ. 38091/Δ4/16-3-2020

ΥΠΑΙΘ (2020β). Εγκύκλιος με αρ.πρωτ. 38942/Δ2/18-3-2020

ΥΠΑΙΘ (2020γ). Εγκύκλιος με αρ.πρωτ. 39317/ΓΔ4/19-3-2020

ΥΠΑΙΘ (2020δ). Εγκύκλιος με αρ.πρωτ. 39676/Δ2/20-3-2020

ΥΠΑΙΘ (2020ε). Εγκύκλιος με αρ.πρωτ. 40127/Δ2/23-3-2020

ΥΠΑΙΘ (2020στ). Εγκύκλιος με αρ.πρωτ. 40209/Δ1/24-3-2020

ΥΠΑΙΘ (2020ζ). Εγκύκλιος με αρ.πρωτ. 43037/ΓΔ4/3-4-2020

ΥΠΑΙΘ (2020η). Εγκύκλιος με αρ.πρωτ. 44778/Δ4/9-4-2020

ΥΠΑΙΘ (2020θ). Εγκύκλιος με αρ.πρωτ. 45769/Δ2/14-4-2020

ΥΠΑΙΘ (2020ι). Εγκύκλιος με αρ.πρωτ. 47901/ΓΔ4/22-4-2020

ΥΠΑΙΘ (2020ια). Δικτυακός τόπος «Μαθαίνουμε στο σπίτι» Ανακτήθηκε 05/08/2021 από <https://mathainoumestospiti.gov.gr/>

ΥΠΑΙΘ (2020ιβ). Εγκύκλιος με αρ.πρωτ. 74318/Ε3/16-6-2020

Ηλεκτρονικές Πηγές

ΔιαΝΕΟσις (2021). *Πίνακας Ελέγχου Της Ελληνικής Οικονομίας*. Ανακτήθηκε στις 04/08/2021, <https://www.dianeosis.org/crisis-monitor/>

Προγράμματα Σπουδών, Ισχύοντα αναλυτικά προγράμματα ΔΕΠΠΣ-ΑΠΣ, Γενικό μέρος.
Ανάκτηση 07/08/2021, http://ebooks.edu.gr/info/cps/1Geniko_Meros.pdf

Sustainable Development Goal 4. Ανάκτηση 07/08/2021 από
<https://www.un.org/sustainabledevelopment/education/>

World Bank, Ανάκτηση 08/08/2021 από

<https://www.worldbank.org/en/topic/education/brief/learning-poverty-measure>

Παράρτημα

Ερωτηματολόγιο Γονέων

Ερωτηματολόγιο

Η παρούσα έρευνα αποτελεί μέρος της διπλωματικής μου εργασίας με τίτλο "Οι επιπτώσεις της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης στις κοινωνικοοικονομικές ανισότητες της σχολικής κοινότητας", για το Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών "Οικονομική της Εκπαίδευσης και Διαχείριση Σχολικών Μονάδων", του Πανεπιστημίου Πειραιώς. Το ερωτηματολόγιο απευθύνεται σε γονείς μαθητών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, που φοίτησαν κατά τη διάρκεια του lockdown λόγω πανδημίας Covid-19.

Το ερωτηματολόγιο είναι ανώνυμο και τα στοιχεία θα χρησιμοποιηθούν μόνο για την παρούσα εργασία. Σας ευχαριστώ θερμά για τον χρόνο σας! Μαρία - Ελένη Δικταμπανίδου

*Required

Στοιχεία νοικοκυριού

1. Φύλο *

Mark only one oval.

- Άντρας
 Γυναίκα
 Άλλο

2. Ηλικία *

Mark only one oval.

- 20-29
 30-39
 40 και άνω

3. Οικογενειακή κατάσταση *

Mark only one oval.

- Παντρεμένος/η
- Ανύπαντρος/η
- Διαζευγμένος/η
- Χήρος/α
- Σε ελεύθερη συμβίωση

4. Αριθμός παιδιών *

Mark only one oval.

- 1
- 2
- 3
- 4
- Άνω των 4

5. Συνολικός αριθμός ατόμων, συμπεριλαμβανομένων και των παιδιών, που διαμένουν στο σπίτι σας *

6. Εκπαιδευτικό επίπεδο γονέα *

Mark only one oval.

- Γυμνάσιο
- Λύκειο
- Μεταλυκειακή εκπαίδευση (ΙΕΚ, ΚΕΚ κλπ)
- Πτυχιούχος ΑΕΙ / ΤΕΙ
- Κάτοχος μεταπτυχιακού ή και διδακτορικού τίτλου

7. Κατάσταση απασχόλησης *

Mark only one oval.

- Μισθωτός/ή στον ιδιωτικό τομέα
- Μισθωτός/ή στο δημόσιο τομέα
- Αυτοαπασχολούμενος/η
- Ιδιοκτήτης/τρια επιχείρησης με προσωπικό
- Άνεργος/η
- Μη εργαζόμενος/η (οικιακά)
- Συνταξιούχος

8. Έχετε smartphone; *

Mark only one oval.

- Ναι
- Όχι

9. Έχετε δικό σας υπολογιστή ή tablet; *

Mark only one oval.

- Ναι
- Όχι

10. Χρησιμοποιείτε υπολογιστή ή tablet καθημερινά στη δουλειά σας; *

Mark only one oval.

- Ναι
- Όχι

11. Χρησιμοποιείτε καθημερινά το internet μέσω Η/Υ ή Tablet; *

Mark only one oval.

- Ναι
- Κάποιες φορές
- Όχι
- Δεν έχω Η/Υ ή tablet

12. Χρησιμοποιείτε καθημερινά το internet μέσω του κινητού σας τηλεφώνου; *

Mark only one oval.

- Ναι
 Κάποιες φορές
 Όχι
 Δεν έχω κινητό τηλέφωνο

13. Αν συνδέεστε στο internet, ο κύριος λόγος που το κάνετε είναι: *

Mark only one oval per row.

	Ναι	Ίσως	Όχι
Περιήγηση σε ιστοσελίδες κοινωνικής δικτύωσης (facebook κλπ)	☐	☐	☐
Ενημέρωση για ειδήσεις	☐	☐	☐
Αναζήτηση πληροφοριών	☐	☐	☐
Διαχείριση θεμάτων που σχετίζονται με την εργασία μου	☐	☐	☐
Παρακολούθηση ταινιών κλπ	☐	☐	☐
Συμμετοχή στην παρακολούθηση μαθημάτων- σεμιναρίων	☐	☐	☐

14. Πώς θα χαρακτηρίζατε την οικονομική κατάσταση της οικογένειάς σας; *

Mark only one oval.

	1	2	3	4	5	
Πολύ κακή	☐	☐	☐	☐	☐	Πολύ καλή

15. Πόσα τ.μ. είναι το σπίτι σας; (γράψτε αριθμό)

16. Σε ποια βαθμίδα φοιτούσε το παιδί ή τα παιδιά σας κατά τη διάρκεια της τηλεκαίδευσης;

Tick all that apply.

- Νηπιαγωγείο
- Δημοτικό
- Γυμνάσιο
- Λύκειο

Δυνατότητες χρήσης μέσων

17. 1. Πόσους Η/Υ (tablet ή desktop) έχετε στο σπίτι; (γράψτε αριθμό) *
18. 2. Πόσα κινητά τηλέφωνα έχετε στην οικογένειά σας; (γράψτε αριθμό) *

19. 3. Έχετε σταθερή γραμμή internet; *

Mark only one oval.

- Ναι
- Όχι

20. 4. Ποιος είναι ο κυριότερος τρόπος σύνδεσης του παιδιού / των παιδιών σας με το internet; *

Mark only one oval.

- Δεδομένα κινητού
- Σταθερή Γραμμή Internet
- Άλλος τρόπος

21. 5. Ποιο μέσο χρησιμοποιούν κυρίως τα παιδιά σας για να συνδεθούν στο internet; *

Mark only one oval.

- Κινητό τηλέφωνο
- Tablet
- Desktop
- Laptop

Εξ αποστάσεως εκπαίδευση

22. 6. Αντιμετώπιζαν προβλήματα τα παιδιά σας για να συνδεθούν στην πλατφόρμα για την τηλεκπαίδευση; *

Mark only one oval.

	1	2	3	4	5	
Ποτέ	☐	☐	☐	☐	☐	Πάρα πολύ συχνά

23. 7. Αν αντιμετώπιζαν προβλήματα με τη σύνδεση στην πλατφόρμα, μπορούσατε να τα βοηθήσετε για να λυθεί το πρόβλημα; * Mark only one oval.

- Ναι
 Όχι
 Δεν υπήρξαν ποτέ προβλήματα

24. 8. Υπήρξε κάποια στιγμή που το πρόβλημα της σύνδεσης με την πλατφόρμα δεν επιλύθηκε και το παιδί ή τα παιδιά δεν μπόρεσαν να κάνουν μάθημα; * Mark only one oval.

- Ναι
 Όχι
 Δεν υπήρξαν ποτέ προβλήματα

25. 9. Κατά τη διάρκεια της τηλεκπαίδευσης το παιδί παρακολουθούσε το μάθημα: *

Mark only one oval per row.

	Ναι	Όχι
Με την κάμερα κλειστή	☐	☐
Με το μικρόφωνο κλειστό	☐	☐

26. 10. Πόσα άτομα χρησιμοποιούσαν το internet τη στιγμή της τηλεκπαίδευσης; (γράψτε αριθμό) *

27. 11. Πόσο συχνά το παιδί (ή τα παιδιά σας) παρακολουθούσαν όλα τα μαθήματα του σχολείου μέσω τηλεκπαίδευσης; * Mark only one oval.

- Καθημερινά
- Αρκετές φορές μέσα στη βδομάδα
- Λίγες φορές μέσα στη βδομάδα

28. 12. Υπήρξε κάποιο μάθημα που δεν μπόρεσαν να παρακολουθήσουν σε ικανοποιητικό βαθμό; *

Mark only one oval.

- Ναι
- Όχι

29. 13. Θεωρείτε ότι τα παιδιά σας ήταν ευχαριστημένα με τη διαδικασία της τηλεκπαίδευσης; *

Mark only one oval.

- Ναι
- Όχι
- Ίσως

30. 14. Θεωρείτε ότι τα παιδιά σας προσαρμόστηκαν γρήγορα και αποδέχτηκαν τη διαδικασία της τηλεκπαίδευσης; * *Mark only one oval.*

- Ναι
- Όχι
- Ίσως

31. 15. Θεωρείτε ότι η διαδικασία της τηλεκπαίδευσης επηρέασε την απόδοση του παιδιού (ή των παιδιών) στα μαθήματα; * *Mark only one oval.*

1 2 3 4 5

Πολύ αρνητικά Πολύ θετικά

32. 16. Για την ανάγκη της τηλεκπαίδευσης χρειάστηκε να κάνετε κάποιες από τις ακόλουθες αλλαγές; *

Mark only one oval per row.

	Ναι	Όχι
Να αγοράσετε σταθερό υπολογιστή	☐	☐
Να αγοράσετε Laptop	☐	☐
Να αγοράσετε κάμερα	☐	☐
Να αγοράσετε ακουστικά	☐	☐
Να αναβαθμίσετε τη σύνδεση στο internet	☐	☐

33. 17. Αν δεν χρειαστήκατε να κάνετε κάποιες από τις προαναφερόμενες αλλαγές, η βασική αιτία είναι: *

Tick all that apply.

- Υπήρχε στο σπίτι ο απαραίτητος εξοπλισμός για να συμμετέχουν τα παιδιά στην τηλεκατάρτιση χωρίς πρόβλημα
- Δεν υπήρχε η οικονομική δυνατότητα να αγοραστεί καινούριος ή και συμπληρωματικός εξοπλισμός εκείνη τη χρονική στιγμή
- Δεν θεωρούσα ότι είναι απαραίτητο να γίνει μία δαπάνη για εξοπλισμό δεδομένου ότι η τηλεκατάρτιση είναι κάτι προσωρινό και ο υπάρχων εξοπλισμός καλύπτει τις καθημερινές μας ανάγκες
- Άλλο
-

Οι επιπτώσεις της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης στις κοινωνικοοικονομικές ανισότητες της σχολικής κοινότητας

Η παρούσα έρευνα αποτελεί μέρος της διπλωματικής μου εργασίας για το Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών "Οικονομική της Εκπαίδευσης και Διαχείριση Σχολικών Μονάδων", του Πανεπιστημίου Πειραιώς. Το ερωτηματολόγιο απευθύνεται σε εκπαιδευτικούς πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, που εργάστηκαν κατά τη διάρκεια του lockdown λόγω πανδημίας Covid-19.

Το ερωτηματολόγιο είναι ανώνυμο και τα στοιχεία θα χρησιμοποιηθούν μόνο για την παρούσα εργασία. Σας ευχαριστώ θερμά για τον χρόνο σας! Μαρία - Ελένη Δικταμπανίδου

*Required

Δημογραφικά στοιχεία

1. Φύλο *

Mark only one oval.

- Άντρας
 Γυναίκα
 Άλλο

2. Ηλικία *

Mark only one oval.

- 20-29 ετών
 30-39 ετών
 40 ετών και άνω

3. Ειδικότητα (π.χ. ΠΕ03) *

4. Εκπαιδευτικό επίπεδο *

Mark only one oval.

- Πτυχίο
- Μεταπτυχιακό
- Διακτορικό

5. Εμπειρία στην εκπαίδευση *

Mark only one oval.

- 0-5 έτη
- 6-10 έτη
- 11-15 έτη
- 16-20 έτη
- Άνω των 20 ετών

6. Βαθμίδα στην οποία διδάσκετε *

Mark only one oval.

- Πρωτοβάθμια
- Δευτεροβάθμια

7. Σχέση εργασίας *

Mark only one oval.

- Μόνιμος
- Αναπληρωτής
- Ωρομίσθιος

8. Γνώση Η/Υ *

Mark only one oval.

1 2 3 4 5

Καθόλου Άριστη

9. Γνώση χρήσης πλατφόρμων τηλεκπαίδευσης πριν την εκδήλωση του Covid19 *

Mark only one oval.

1 2 3 4 5
Καθόλου Άριστη

10. Σε ποιο βαθμό χρησιμοποιούσατε τους Η/Υ και προγράμματά τους στη διδασκαλία του μαθήματός σας πριν την εκδήλωση του Covid19; *

Mark only one oval.

1 2 3 4 5
Ποτέ Πάρα πολλές φορές

11. Σε ποιο βαθμό χρησιμοποιούσατε το διαδίκτυο (για τη σύνδεσή σας με συγκεκριμένες ιστοσελίδες κ.α) στη διδασκαλία του μαθήματός σας, πριν την εκδήλωση του Covid19; *

Mark only one oval.

1 2 3 4 5
Καθόλου Πάρα πολλές φορές

Υποδομές εξ αποστάσεως εκπαίδευσης

12. 1. Πόσους Η/Υ (tablet, laptop ή desktop) διέθετε το σχολείο σας πριν την εκδήλωση του Covid19; *

Mark only one oval.

- 1-5
- 6-10
- 11-15
- 16-20
- Άνω των 20

13. 2. Έχετε ειδική αίθουσα (εργαστήριο) με υπολογιστές; *

Mark only one oval.

- Ναι
- Όχι

14. 3. Αν έχετε απαντήσει ναι στην παραπάνω ερώτηση, πόσους Η/Υ έχετε σ' αυτήν την αίθουσα;

Mark only one oval.

- 1-5
- 6-10
- 11-15
- 16-20
- Άνω των 20

15. 4. Έχει η κάθε τάξη τον δικό της υπολογιστή; *

Mark only one oval.

- Ναι
- Όχι

16. 5. Έχει ο κάθε δάσκαλος τον δικό του Η/Υ στο σχολείο; *

Mark only one oval.

- Ναι
- Όχι

17. 6. Έχει ο διευθυντής του σχολείου τον δικό του Η/Υ; *

Mark only one oval.

Ναι

Όχι

18. 7. Έχει internet το σχολείο; *

Mark only one oval.

Ναι

Όχι

19. 8. Αν έχετε απαντήσει ναι στην παραπάνω ερώτηση, ποια άτομα έχουν δικαίωμα χρήσης του; *

Tick all that apply.

	Ναι	Όχι
Ο διευθυντής	☐	☐
Ο υποδιευθυντής	☐	☐
Το άτομο που έχει καθήκοντα γραμματειακής υποστήριξης	☐	☐
Όλοι οι δάσκαλοι	☐	☐
Οι δάσκαλοι που έχουν συγκεκριμένα καθήκοντα των οποίων η εκτέλεση προϋποθέτει την ύπαρξη internet	☐	☐

20. 9. Σε ποιο βαθμό το σχολείο χρησιμοποιούσε Η/Υ στη εκπαιδευτική διαδικασία πριν την εκδήλωση του Covid19; * Mark only one oval.

1 2 3 4 5
Καθόλου Πάρα πολύ

21. 10. Σε ποιο βαθμό το σχολείο χρησιμοποιούσε τη σύνδεση στο διαδίκτυο στην εκπαιδευτική διαδικασία πριν την εκδήλωση του Covid19; *

Mark only one oval.

	1	2	3	4	5	
Καθόλου	☐	☐	☐	☐	☐	Πάρα πολύ

22. 11. Σε ποιο βαθμό το σχολείο χρησιμοποιούσε συγκεκριμένες πλατφόρμες εξ αποστάσεως εκπαίδευσης στην εκπαιδευτική διαδικασία πριν την εκδήλωση του Covid19; *

Mark only one oval.

	1	2	3	4	5	
Καθόλου	☐	☐	☐	☐	☐	Πάρα πολύ

23. 12. Σε ποιο βαθμό οι εκπαιδευτικοί είχαν καλή γνώση της χρήσης Η/Υ πριν την εκδήλωση του Covid19; *

Mark only one oval.

	1	2	3	4	5	
Καθόλου	☐	☐	☐	☐	☐	Πάρα πολύ

24. 13. Σε ποιο βαθμό ο διευθυντής είχε καλή γνώση της χρήσης Η/Υ πριν την εκδήλωση του Covid19; *

Mark only one oval.

	1	2	3	4	5	
Καθόλου	☐	☐	☐	☐	☐	Πάρα πολύ

25. 14. Σε ποιο βαθμό οι εκπαιδευτικοί είχαν καλή γνώση της χρήσης πλατφορμών εξ αποστάσεως εκπαίδευσης; *

Mark only one oval.

	1	2	3	4	5	
Καθόλου	☐	☐	☐	☐	☐	Πάρα πολύ

26. 15. Σε ποιο βαθμό ο διευθυντής είχε καλή γνώση της χρήσης πλατφόρμων εξ αποστάσεως εκπαίδευσης; *

Mark only one oval.

	1	2	3	4	5	
Καθόλου	☐	☐	☐	☐	☐	Πάρα πολύ

27. 16. Πόσες αίθουσες διαθέτει το σχολείο; *

Mark only one oval.

- 1-5
 6-10
 11-15
 Άνω των 15

28. 17. Πόσους μαθητές έχει το σχολείο; *

Mark only one oval.

- Έως 100
 101-200
 201-300
 301-400
 Άνω των 400

29. 18. Πόσους εκπαιδευτικούς έχει το σχολείο; *

Mark only one oval.

- 1-5
 6-10
 11-15
 16-20
 Άνω των 20

30. 19. Διαθέτει το σχολείο άτομο με ειδικότητα την πληροφορική; *

Mark only one oval.

- Ναι
 Όχι

Η εκπαιδευτική διαδικασία την περίοδο εφαρμογής της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης

31. 20. Αντιμετώπισε το σχολείο προβλήματα με τη σύνδεση στις πλατφόρμες τηλεκπαίδευσης; *

Mark only one oval.

	1	2	3	4	5	
Καθόλου	☐	☐	☐	☐	☐	Πάρα πολύ

32. 21. Αντιμετώπισε το σχολείο προβλήματα με τη χρήση των πλατφορμών τηλεκπαίδευσης; *

Mark only one oval.

	1	2	3	4	5	
Καθόλου	☐	☐	☐	☐	☐	Πάρα πολύ

33. 22. Υπήρχαν περιπτώσεις που διακόπηκε η εκπαιδευτική διαδικασία λόγω προβλημάτων που είχατε με τη σύνδεση; Mark only one oval.

	1	2	3	4	5	
Καθόλου	☐	☐	☐	☐	☐	Πάρα πολύ

34. 23. Υπήρχε άτομο στο σχολείο που είχε τη δυνατότητα να ασχοληθεί με προβλήματα που προέκυπταν με την εφαρμογή της τηλεκπαίδευσης; * Mark only one oval.

- Ναι
 Όχι

35. 24. Υπήρχε επικοινωνία της διεύθυνσης του σχολείου με το Υπουργείο Παιδείας αναφορικά με την εφαρμογή της τηλεκπαίδευσης στο σχολείο; * *Mark only one oval.*

Ναι

Όχι

36. 25. Κατά την άποψή σας το σχολείο είχε τον απαραίτητο εξοπλισμό; *

Mark only one oval.

Ναι

Όχι

37. 26. Αν απαντήσατε στην προηγούμενη όχι, προμηθευτήκατε περισσότερο εξοπλισμό;

Mark only one oval.

Ναι

Όχι

Εκπαίδευση παιδιών

38. 27. Υπήρχαν παιδιά που δεν συμμετείχαν καθημερινά στο μάθημα μέσω τηλεκπαίδευσης; *

Mark only one oval.

Ναι

Όχι

39. 28. Αν απαντήσατε στην προηγούμενη ερώτηση ναι, κατά την άποψή σας αυτό οφειλόταν σε προβλήματα που είχαν με τη σύνδεσή τους στην πλατφόρμα τηλεκπαίδευσης; *Mark only one oval.*

Ναι

Όχι

Ίσως

40. 29. Γνωρίζετε με ποιο μέσο η πλειοψηφία των μαθητών συνδεόταν στην πλατφόρμα τηλεκπαίδευσης; * *Mark only one oval.*

- Μέσω Η/Υ ή laptop
- Μέσω tablet
- Μέσω κινητού τηλεφώνου

41. 30. Σας ανέφεραν οι γονείς ότι αντιμετώπιζαν προβλήματα σύνδεσης των παιδιών τους στην πλατφόρμα τηλεκπαίδευσης; *

Mark only one oval.

1 2 3 4 5

Κανένας Σχεδόν όλοι

42. 31. Σας ανέφεραν οι γονείς αν τα παιδιά τους αντιμετώπιζαν προβλήματα παρακολούθησης λόγω του ότι το μάθημα γινόταν εξ αποστάσεως; *

Mark only one oval.

1 2 3 4 5

Κανένας Σχεδόν όλοι

43. 32. Σας ανέφεραν οι γονείς ότι δεν μπορούσαν να βοηθήσουν τα παιδιά τους επειδή δεν είχαν γνώσεις σχετικά με τους Η/Υ και τη λειτουργία των πλατφόρμων τηλεκπαίδευσης; * *Mark only one oval.*

1 2 3 4 5

Κανένας Σχεδόν όλοι

44. 33. Σας ανέφεραν οι γονείς ότι δεν είχαν τα απαραίτητα μέσα (Η/Υ ή σύνδεση στο internet) για να μπορούν τα παιδιά τους να συνδεθούν στην πλατφόρμα τηλεκπαίδευσης; *

Mark only one oval.

1 2 3 4 5

Κανένας Σχεδόν όλοι

45. 34. Σας ανέφεραν οι γονείς ότι έπρεπε να κάνουν κάποια δαπάνη σε εξοπλισμό (Η/Υ ή σύνδεση στο internet) για να μπορέσουν τα παιδιά τους να συνδεθούν στην πλατφόρμα τηλεκπαίδευσης αλλά δεν μπορούσαν οικονομικά να την αντέξουν και δεν την πραγματοποίησαν; *

Mark only one oval.

1 2 3 4 5
Κανένας Σχεδόν όλοι

46. 35. Θεωρείτε ότι οι μαθητές σας κατά μέσο όρο κατανοούσαν εξίσου καλά το μάθημα που διδάσκατε εξ αποστάσεως όπως αν το διδάσκατε δια ζώσης; *

Mark only one oval.

1 2 3 4 5
Καθόλου Πάρα πολύ

47. 36. Πώς επηρεάστηκε η μαθησιακή απόδοση των παιδιών από την τηλεκπαίδευση; *

Mark only one oval.

1 2 3 4 5
Χειρότερουσεπολύ Καλυτέρουσεπολύ

48. 37. Πιστεύετε ότι η τηλεκπαίδευση διευκόλυνε εξίσου τη συμμετοχή όλων των μαθητών στην παρακολούθηση και συμμετοχή στο μάθημα; * Mark only one oval.

- Ναι
 Όχι
 Ίσως

49. 38. Αν έχετε απαντήσει στην προηγούμενη ερώτηση «ίσως» ή «όχι», ποιο από τα παρακάτω θεωρείτε ότι είναι η βασική αιτία της μη ισότιμης συμμετοχής των μαθητών;

Tick all that apply.

- Έλλειψη υποδομών για σύνδεση στην πλατφόρμα
 - Όχι σταθερή γραμμή σε Internet
 - Αδυναμία των γονέων να υποστηρίξουν τα παιδιά τους όταν αντιμετωπίζουν προβλήματα σύνδεσης Άλλο
 -
-

This content is neither created nor endorsed by Google.